

Pse Franca i frikësohet aq shumë fesë?	Error! Bookmark not defined.
Pas ligjit për mbulesën qëndron frika	Error! Bookmark not defined.
Vallë do humbë Iraku midis pëshpëritjes së dijetarëve dhe heshtjes së kryetarëve?	Error!

Bookmark not defined.

Turpi amerikan në burgun Ebu Garib	Error! Bookmark not defined.
Islami tërheqës për një numër të madh të britanezve të dalluar.....	Error! Bookmark not defined.
Lufta me mërzinë.....	Error! Bookmark not defined.
Kush është Krijuesi?	Error! Bookmark not defined.
Allahu është... ..	Error! Bookmark not defined.
Ku është ajo fuqia e duhur?	Error! Bookmark not defined.
Mi garantoni gjashtë gjëra ju garantoj xhennetin	Error! Bookmark not defined.
Dashuria dhe pasimi.....	Error! Bookmark not defined.
Pozita e dijetarëve.....	Error! Bookmark not defined.
Vlera e tevhidit dhe rëndësia e sigurisë.....	Error! Bookmark not defined.
Akideja Kajravanije.....	Error! Bookmark not defined.
Citate për tekfirin	Error! Bookmark not defined.
Dallimi midis përçarjes dhe divergjencës	Error! Bookmark not defined.
Sëmundja e quajtur frikë	Error! Bookmark not defined.
Dashuria bashkëshortore	Error! Bookmark not defined.
Thirrja për tek Allahu brenda shtëpive tona.....	Error! Bookmark not defined.
Udhëzime për edukimin e fëmijëve	Error! Bookmark not defined.
Pamje nga jeta nën pushtim.....	Error! Bookmark not defined.
Ibën Ebu Zejd el-Kajravani	Error! Bookmark not defined.
Imam Tahavi	44
Imam es-Sujuti.....	Error! Bookmark not defined.
Imam Shevkani.....	Error! Bookmark not defined.
Tema: Namazi i xhumasë.....	56
Më i miri prej jush është ai që e mëson Kur'anin dhe ua mëson atë të tjerëve	Error!

Bookmark not defined.

10. Obligimi ndaj fqijut dhe porosis (hyjnore) ndaj tij	59
---	----

edicion i botuar / viti i parë / nr: 10

botues: ALBISLAM

kryeredaktor: Ramadan Ramadani

redaksia: Bekir Halimi, Talha Kurtishi, Alajdin Idriz

redaktor teknik: Azem Zaimi

www.albislam.com

albislam@albislam.com

str: 386 no: 11 lokal: 44

1000 Shkup

fax: +389 2 3290 408

Shumë njerëz pranojnë Islamin...

Dijetari Islam Dr. Zakir Naik ka thënë se sa më shumë që mediat perëndimore përpiqen të deformojnë dhe të shtypin Islamin, ai aq më i fuqishëm bëhet. Si rezultat i kësaj, përdërisa krishterizmi është rritur për 47 për qind prej 11 shtatorit të vitit 2001, Islami gjatë të njëjtës periudhë ka regjistruar një rritje marramendëse prej 235 për qind.

Dr. Naik ishte duke folur në temën "Islami - zgjidhja, jo problemi i njerëzimit" në Qendrën Kulturore Mbreti Fahd të premten e kaluar. Gjatë fjalimit të tij, Dr. Naik ka përmendur statistika të ndryshme, ka cituar Kur'anin, Biblën si dhe thënie të tjera, për të mbështetur argumentet e tij.

Ahmed Izzat, një dijetar Islam nga Egjipti, kryesoi takimin, që ishte organizuar nga World Assembly of Muslim Youth në bashkëpunim me Fondacionin Ndërkombëtar për Studime Islamike nga Bombay.

Dr. Naik ka folur rreth disa temave - nga përpjekjet e vazhdueshme për të keqprezentuar Islamin ndaj rilindjes Islame pas ngjarjeve të 11 shtatorit të vitit 2001 deri të zgjidhja islame për teposhtëzat ekonomike.

Ecja përpara ishte studimi i saj pa elemente të paragjykit. Në këtë kontekst, ai përmendi se pasuria e përgjithshme e tre personave më të pasur në botë është e barabartë me prodhimin e përgjithshëm të 47 shteteve më të varfëra në botë. Ngjashëm, nëse 52 personat më të pasur në botë do të jepnin zekat prej 2.5 për qind të pasurisë së tyre, varfëria në botë nuk do

të ekzistonte.

Ai ka thënë se Islami poashtu ofron zgjidhje të incidenteve të krimit duke imponuar dënime të kufizuara për krime. Duke folur për prishjen e imazhit të Islamit, Dr. Naik ka thënë se shumica në Perëndim janë duke e studjuar Kur'anin pa ndonjë kureshtje të stimuluar nga sulmet e mediave. Ata sapo e kuptonin mesazhin e vërtetë të Islamit, e përqafonin atë. Kështu, prej 11 shtatorit, 2001 vetëm në Sh.B.A., Islamin e kanë pranuar 34 mijë persona.

Sa i përket etiketimit të muslimanëve si fundamentalistë nga ana e mediave, ai ka thënë se ajo është një emërtim i gabueshëm, pasi që secili që pason fundamentet e ndonjë subjekti të caktuar është fundamentalist.

"Përdërisa një shkenctar është i përpiktë me fundamentet e shkencës, ai nuk do të jetë shkenctar...Jam krenar të jem musliman fundamentalist, pasi që përpiqem shumë për të praktikuar funamentet e Islamit. Dhe e di se nuk ekziston asnjë fundament i Islamit që është kundër njerëzimit".

Gjatë një interviste, Adil Salahi, Redaktor Fetar i Arab News, ka thënë se koncepti i xhihadi është keqkuptuar nga Perëndimi. "Xhihad do të thotë përpjekje për një çështje (kauzë) të denjë, sidomos për të larguar pengesat në rrugën e adresimit të porosisë së Allahut për njerëzimin". Ai ka thënë se Islami kundërshton maltretime

fetare. “Për këtë shkak Kur’ani i Shenjtë e përshkruan maltretimin si më të keqe se vrasja. Dhe xihadi është mjet për të larguar atë maltretim”. I pyetur rreth sulmeve të mediave kundër Islamit si “fe e ekstremizmit”, Adel Salahi është përgjigjur se koncepti i ekstremizmit është armik i Islamit.

Dr. Naik ka thënë se mediat Perëndimore

janë duke i dhënë rrotullim të gabueshëm ekstremizmit. Ekstremizmi në Islam çdoherë duhet të kuptohet në kuptim pozitiv. “Çfarë të keqe ka në ekstremizëm, nëse dikush është i mirë ekstrem, zemërgjërë ekstrem, ndihmues ekstrem”, ka shtuar ai.

Javid Hassan

përzgjedhur nga: Arab News

përktheu: XH.A.

Javid Hassan,
22.10.2004

Çeçenia

Kjo është një histori e shkurtër që mbetet në të shumtën e rasteve e pashkruar, përveçse me gjakun e çeçenëve.

Populli çeçen ka luftuar kundër Rusisë për mbijetesën e tyre që nga 1722, kur forcat cariste u përpoqën për të pushtuar rajonin e Kavkazit perëndimorë. Çeçenët, të pakët në numër dhe të paarmatosur mirë kanë mundur të mbajnë forcat ruse për 142 vjet, përpara se të biejnë në 1864.

Ata u hodhën në revoltë përsëri në 1877, pas kësaj Rusia masakroi 60% të popullsisë. Në 1918, duke parë mundësinë e dhënë nga revolucioni Rus, ata deklaruan pavarësinë. Rusia sulmoi edhe një herë.

Në janar 1921, Stalini hyri në një marrëveshje me çeçenët që ata të praninin autoritetin sovjetik, ata do të lejoheshin të praktikojnë shariatën, të kenë autonomi të plotë në punët e brendshme dhe të gjitha territoret e pushtuara nga Cari tui kthehen atyre.

Rusët nuk e mbajtën fjalën e tyre, dhe Stalini filloi një program genocidi kundër popullit çeçen. Me 31 korrik, 193, Stalini urdhëroi që 14.000 çeçenë dhe ingush të ekzekutohen. Ishin këto 3% e popullatës së përgjithshme.

Në 1944, Stalini i akuzoi çeçenët se i kanë ndihmuar gjermanët, megjithëse gjermanët nuk arritën në këtë rajon. Si ndëshkim, Stalini i shpërnguli çeçenët në Siberi dhe Kazakatian. Censusi rus i vitit 1939 llogariti 407,690 çeçen. 400,000 nga ata ishin shpërngulur me forcë. Afërsisht 30% nga ata vdiqën në kampe gjatë këtij

trasferimi.

Duke përshkruar krimet e Stalinit, shkrimtari i famshëm rus Aleksander Solzhenitsyn shkroi: "Ishte një popull që nuk donte të përulej, nuk kishte zakonet mendore të nënshtrimit dhe jo vetëm individët rebel por i tërë populli ndaj një burri. Ata ishin çeçenët".

Ata qëndruan ashtu deri në 1957, kur Hrushovi më së fundi i lejoi ata të kthehen në shtëpi.

Në 1991, çeçenët e deklaruan veten si një popull sovran. Në dhjetor 1994, forcat ruse sulmuan, Çeçeninë, duke filluar një kapitull të turpshëm në historinë ushtarake ruse. Mbi 100,000 civil çeçen dhe 6,000 ushtarë rus u vranë, pjesa më e madhe e vendit u rrafshua dhe 17 milion mina toke u hodhën nga forcat ruse. Lufta përfundoi në 1996. Kjo luftë i kushtoi 5.5 bilion dollar në dëme ekonomike, ishte shkaku kryesor i krizës ekonomike kombëtare ruse në 1998, kur qeveria ruse provoi se ishte e paafte për të kthyer borxhet e saja të mëdha.

Në shtator 1999, pas një hyrjeje të militantëve çeçen në Dagestan, Rusia e pushtoi përsëri Çeçeninë. Mijëra çeçen dhe ndihmës të huaj, i mbajtën 100,000 rus deri në shkurt 2000, kur ata u larguan nga qyteti i Groznit. Ata që atëhere kanë bërë luftë gerile, duke rezultuar kjo në qindra ushtarë rus të vrarë dhe numra të pallogaritur të vrarësh në anën çeçene. Grozni ishte rrëzuar përdhe nga bombardimet ruse. Organizatat e të drejtave të njeriut kanë dokumentuar forcat ruse që kanë kryer

ekzekutime dhe përdhunime në rradhët e civilëve çeçen.

Putini, si paraardhësit e tij Sovjetët dhe Cari mendoj se mund ta shtypte dëshirën e çeçenëve për liri me dhunë. Putini madje i tha popullit të tij që Lufta me çeçeninë kishte mbaruar, pasi kishte gjetur një çeçen (Ahmed Kadirov) për të qeverisur rajonin. Siç ngjarjet në Moskë tregojnë që ai nuk mundej të ishte më gabim se kaq.

...Është ajo të cilën e ka premtuar një lider çeçen Çarit në 1818, që rusët nuk do të përjetonin paqen për deri sa edhe një çeçen i vetëm të mbetej i gjallë. 184 vjet kanë kaluar dhe kërcënimi ende qëndron më i vërtetë sesa kurrë.

Pasi provuan luftën, genocidin dhe shpërnguljen për 280 vjet dhe dështuan, a nuk është koha që rusët t'ja kthejnë çeçenëve lirinë e tyre?

Amir Butler
(shkruar në vitin 2002)
Përktheu: Ammar Abdul Xhelil

Kur hana u nda dysh

Në një intervistë televizive me gjeologun e njohur musliman prof. dr. Zeglul en-Nexhxhar, udhëheqësi i programit e pyeti për këtë ajet se a ka në të mrekulli (i'xhaz) kur'anore, shkencore?

Dr. Zagluli iu përgjigj duke i thënë: me këtë ajet e kam një ngjarje të çuditshme. Para disa kohësh isha duke ligjruar në Universitetin "Cardif" në perëndim të Britanisë dhe pjesmarësit ishin të përzier, muslimanë dhe jomuslimanë, dhe kishte një debat jashtzakonisht të gjallë për i'xhazin (mrekullinë) shkencore në Kur'anin fisnik.

Gjatë këtij debati u çua një djalosh prej muslimanëve dhe tha: zotëri, a shihni ju në fjalën e All-llahut, subhanehu ve teal, "është afruar çasti dhe u shky Hëna" isharet nga isharetet e mrekullisë shkencore në Kur'anin fisnik?

Dr. Zegluli i është përgjigjur: jo...sepse mrekullinë shkencore e komenton shkenca, ndërsa mu'xhizet (mrekullitë hyjnore) shkenca nuk ka mundësi që t'i komentojë. Mu'xhizja është jashtë të rëndomtës prandaj ligjet nuk kanë mundësi që ti sqarojnë ata. Kurse coptimi i Hënës është mu'xhize që i ka ndodhur Muhammedit, alejhis-selam, duke i dëshmuar atij peygamberinë dhe mesazhin, ndërsa mrekullitë shqisore janë dëshmi e vërtetësisë për atë që e ka parë këtë. Dhe sikur ajo të mos ishte cekur në Librin e Allahut (Kur'an) dhe në Sunnetin e të Dërguarit të Tij, alejhis-selam, nuk do ta kishim të detyrueshme ne muslimanët e

kësaj kohe që ta besojmë si të tillë, por ne i besojmë asaj sepse ajo është përmendur në Kur'anin famëlartë dhe në Sunnetin e të Dërguarit të Tij, alejhis-selam, dhe se Allahu është i fuqishëm për çdo send!

Pastaj vazhdoi dr.Zagluli që ta përmendë rastin e coptimit të Hënës sipas asaj që është përmendur në librat e haditheve dhe shtoi: pesë vite para së të bënte hixhretin (migrimin) Pejgamberi, alejhis-selam, nga Mekkeja e nderuar në Medinen e shëndritëshme, i erdhi një grup nga fisi Kurejsh dhe i thanë: o Muhammed, nëse ti je vërtetë pejgamber na sjell mu'xhize që ta dëshmon ti pejgamberllëkun dhe mesazhin (shpalljen kur'anore)!

Ai i pyeti: e çka dëshironi?

Ata i thanë: "na e copto Hënë", duke menduar që kështu ta bëjnë të pamundëshme dhe ta sfidojnë.

U ndal Muhammedi, alejhis-selam, duke e lutur Allahun që ta ndihmojë në këtë rast dhe e frymëzoi Allahu, subhanehu ve teal, që me gishtin e tij të ndershëm të bëjë me isharet kah Hëna, dhe u coptua Hëna në dy pjesë dhe njëra nga tjetra u larguan për disa orë të tëra dhe pastaj u ngjitën përsëri...

Qafirët thanë: na ka bëri magji Muhammedi.

Kurse disa të mençur thanë se magjia mund të ndikojë tek ata që janë prezent por jo edhe tek të gjithë njerëzit, dhe i pritën udhëtarët që vinin nga jashtë. Udhëtari i parë që hyri e pyetën qafirët: a keni parë diç

të çuditshme që i ka ndodhur kësaj Hëne?

Ata thanë: po, e pamë se në filan natën u coptua në dy pjesë dhe njëra nga tjetra u larguan e pastaj u ngjitën.

Sërrish disa prej tyre besuan e disa mohuan.

Prandaj Allahu, subhanehu ve teala, thotë në Librin e Tij fisnik: “Është afruar çasti (Kijameti) dhe u shky Hëna (në dysh). Po ata (qafirët) edhe nëse shohin ndonjë argument (mrekulli) zbrapsen e thonë: “Kjo është magji e vazhdueshme”. Dhe përgënjeshtroan dhe i ndoqën dëshirat e veta, por çdo çështje arrin cakun e fundit”... (el Kamer:1-3) e në vazhdimësi të ajeteve që zbritën në këtë kontekst.

Dr. Zagluli thotë: pasi që e përfundova fjalimin tim, një djalosh i ri musliman nga Britania u çua e prezantoi vetveten dhe tha: unë jam “Daud Musa Pitkouk”, kryetar i Partisë Islame të Britanisë dhe vazhdoi: Zotëri, a më lejon mua që të shtoj diçka?

I thash: urdhëro!

Ai tha: derisa isha në hulumtime reth feve (para se të pranoj Islamin) një musliman ma dhuroi një përkthim të domethënies të Kur'anit, e falenderova për të dhe e mora në shtëpi. E kur e hapa këtë përkthim, sureja e parë që e lexova ishte sureja el Kamer (Hëna) dhe lexova: “Është afruar çasti (Kijameti) dhe u shky Hëna (në dysh)” dhe thash: a është e logjikshme kjo fjalë? A mundet Hëna që të shkyhet më dysh e pastaj të ngjitet, dhe cila fuqi mundet ta bëjë këtë?

Ai vazhdon duke thënë: ky ajet më pengoi dhe nuk munda më tej të vazhdoj së lexuari dhe fillova pastaj të vazhdoj me punët e kësaj dunjaje, por Allahu e din se sa me sinqeritet e kam pasur kërkimin e së vërtetës. Prandaj, Allahu ma mundësoi që

një ditë të ulem pranë televizorit britanik dhe në program ishte një debatë në mes të një komentuesi britanez dhe tre kosmologëve amerikanë.

Spikeri i qortonte shkencëtarët amerikanë për harxhimet e mëdhaja që i bëjnë për udhëtimet kosmike në kohën kur Toka është e stërm bushur me problemet e urisë, varfërisë, sëmundjeve dhe prapambeturisë. Dhe thoshte se sikur që kjo pasuri të investoheshte në ndërtimin e Tokës do të ishte më e dobishme dhe më mirë.

Tre shkencëtarët vazhdonin ta mbrojnë tezën e tyre dhe thanë: Kjo teknikë zbatohet në sfera të shumta të jetës, kështu që ajo zbatohet në medicinë, industri dhe agrokulturë, dhe kjo pasuri nuk është e kotë por na ka ndihmuar në modernizimin e një teknike jashtzakonisht moderne.

Gjatë këtij debati u cek udhëtimi dhe zbritja e njeriut në sipërfaqen e Hënës duke e patur parasysh se ai ka qenë udhëtimi më i shtrejtë kosmik, i cili ka kushtuar një miliardë dollarë!

U bërtiti spikeri britanez dhe tha: Cka është kjo marrëzi? Një miliardë dollarë vetëm që ta veni flamurin amerikan në sipërfaqen e Hënës?

Ata i thanë: jo, nuk ka qenë qëllimi vënia e flamurit amerikan mbi sipërfaqen e hënës por kemi qenë duke e studiuar përmbajtjen e brendëshme të Hënës, dhe e kemi gjetur një të vërtetë që nëse investonim shumfishin e kësaj pasurie që ti bindim njerëzit për të nuk do të na besonte kush!

Ai u tha: e cila është kjo e vërtetë?

Ata i thanë: kjo Hënë është shkyer një ditë prej ditëve e pastaj është ngjitur!

Ai u tha: e si e morët vesh këtë?

Ata i thanë: kemi gjetur një rryp shkëmbijsh të lëvizshëm që e pret Hënë nga sipërfaqja e saj e deri në thellësi të

brendisë së saj dhe i konsultuam gjeologët dhe na thanë se kjo nuk ka mundësi të ketë ndodhur vetëm nëse kjo Hënë është shkyer e pastaj është ngjitur!

Vazhdon duke treguar muslimani britanez: Kërceva nga karrikja që isha ulur dhe thash: mu'xhize (mrekulli) i ndodh Muhammedit (alejhis-salam) para 1400-vjet dhe Allahu

ua mundëson amerikanëve investimin e një miliardë dollarëve që t'ua vërtetojnë këtë muslimanëve!!! Patjetër që kjo fe të jetë e vërtetë!!

Ai vazhdoi dhe tha: pastaj u ktheva sërisht ta lexoj suren el-Kamer dhe ishte kjo hyrje për mua që ta pranoj Islamin për fe.

Përktheu: Emin Limani, 30.09.2004

Marrë nga: islam web

Të zgjohesh me aromën e agimit

Thotë Allahu i madhëruar: "Fale namazin kur zbret (nga zeniti) dielli, e deri në errësirën e natës dhe duke bërë lutjen (namazin) e agimit. Vërtet, lutja e agimit është e dëshmuar". (Isra; 78) Kurani fisnik nxit të zgjuarit herët në mëngjes, po ashtu dhe Pejgamberi, paqja dhe shpëtimi i Allahut qoftë mbi të, ku thotë: "Ymetit tim i është dhënë begati në të zgjuarit herët". Ndërsa në një hadith tjetër i Dërguari i Allahut, paqja dhe shpëtimi i Allahut qoftë mbi të, thotë: "Dy rekatet e sabahut janë më të vlefshme se dynjaja dhe çka në të". Për të lehtësuar ngritjen herët, Pejgamberi, alejhi selam, urdhëroi që të mos bëhen vizita pas namazit të darkës (jacisë) duke thënë: "Mos u grumbulloni pas namazit të jacisë, veçse për të kërkuar dije"

("I Dërguari i Allahut e ndaloi gjumin para jacisë, kurse e ndaloi bisedën pas saj", "perla të urtësisë", hadithi nr.930, transmeton: Taberani, sh.r.)

Me ngritjen herët në agim njeriu ka dhe shumë dobi nga ana shëndetsore, prej tyre:

1. Në agim, gazi i ozonit (O3) gjendet në

përqindjen më të lartë në atmosferë, më pas vjen duke u pakësuar gradualisht derisa humbet plotësisht me lindjen e diellit. Kohët e fundit është zbuluar se gazi i ozonit -një nga izotopet e oksigjenit që gjendet në shtresat e larta të atmosferës për të mbrojtur tokën nga disa rreze të dëmshme-gjatë agimit zbret në shtresat e poshtme që rrethojnë tokën dhe ngrihet përsëri lartë kur lind dielli. Mjekët janë çuditur nga efektet shëruese të këtij gazi. Ai shëron shumë sëmundje psikike dhe fizike pa dhënë asnjë efekt anësor. Gazi i ozonit ndikon pozitivisht në sistemin nervor, ai gjallëron aktivitetin mendor dhe atë fizik, dukë e çuar në nivelin më të lartë. Është vërtetuar se injektimi i ozonit në trupin e njeriut mund ti japë atij një gjallëri të jashtzakonshme dhe një gëzim të madh. Për këtë arsye kush zgjohet herët në agim dhe thith ajrin e pastër, përjeton një gjëndje të veçantë dhe ndjen një kënaqësi që nuk arrin ta ndiejë në asnjë orë tjetër të ditës apo të natës.

2. Kur dielli sapo ka lindur, rrezet e tij kanë afërsisht ngjyrë të kuqe. Dihet ndikimi i

këtyre rrezeve në gjallërimin e aktivitetit fizik dhe atij mendor. Gjithashtu rrezet ultraviolett në këtë kohë janë me përqindjen më të lartë, këto rreze ndihmojnë në prodhimin e vitaminës D, e domosdoshme për zhvillimin e trupit.

3. Zgjimi herët ndërpret gjumin e gjatë. Është zbuluar se njerëzve që zakonisht flenë shumë iu shfaqen sëmundje të zemrës, e veçanërisht bllokimi i enëve të gjakut (ATHEROSCLEROSIS), e kjo rrit mundësinë e shfaqjes së sëmundjes së astmës. Gjumi s'është gjë tjetër veçse pushim total, nëse zgjat shumë ai shkakton ngrirjen e lëndëve dhjamore në arterjet e zemrës. E mbrojtja prej këtyre sëmundjeve është një prej dobive që kanë besimtarët që ngrihen në thellësi të natës për të adhruar Zotin e tyre e për tu lutur. Thotë Allahu i madhëruar: "Dhe që për hir të Zotit të tyre natën e kalojnë duke i bërë sexhde dhe duke qëndruar në këmbë (falen)". (El Furkan: 64). Gjithashtu thotë i Lartësuari në Suren Muzemil duke lavdëruar adhurimin e natës: "E s'ka dyshim se aktiviteti i natës është fuqizues dhe fjalë më e qartë". (Muzemil: 6). E aktiviteti i natës s'është gjë tjetër veçse të

çuarit pas gjumit.

4. Është vërtetuar shkencërisht se përqindja më e madhe e kortizonit në gjak gjendet në mëngjes ku arrin nga 7 deri në 22 mikrogram/100 ml plazëm, ndërsa përqindja më e vogël gjendet në darkë, ku arrin në më pak se 7 mikrogram/100 ml plazëm. Dihet se kortizoni është lëndë që nxit veprimtarinë e trupit dhe rrit metabolizmin e tij. Ai shton përqindjen e sheqerit në gjak duke i dhënë trupit energjinë e nevojshme për aktivitetin e tij normal. Prej kësaj gjejmë se muslimani i kapur pas mësimave kuranore është i veçantë. Ai zgjohet herët në agim dhe e nis ditën e re me seriozitet dhe gjallëri, kryen punët e tija në orët e para të ditës ku aftësitë e tij mendore, shpirtërore dhe fizike janë në shkallën më të lartë, e kjo çon në shumfishimin e frytdhënies. E gjithë kjo në një botë ku mbizotëron gëzimi dhe çiltërsia.

Të mendojmë sikur këto mësim të kenë zbatim masiv, atëherë shoqëria muslimane do të jetë shoqëri e dalluar dhe unike. E ajo çka e dallon më së shumti këtë shoqëri, është se jeta në të nis herët në agim. Ue la haule ue la kuuete ila bil- lah.

Përgatitur nga: Komuniteti Musliman, Trentino Alto adige, Itali.

Redaktori: R.Ramadani

Muaji i durimit

Pa dyshim se Ramazani është muaji i durimit, andaj ai që agjëron ai është i disiplinuar me një disiplinë të plotë gjatë një muaji të plotë, andaj sigurisht se me përfundimin e këtij muajit ai edhe e fiton këtë virtut. Ai që duron nda harami, ai që duron nga ngrënia dhe pirja, ai që duron gjatësinë e namazit të teravisë, ai që duron nga fjalët e fliqura, ai që gjymtyrët i largon nga gjërat që i ka ndaluar All-llahu, ai që duron në të gjitha këto gjëra, sigurisht se me përfundimin e muajit të Ramazanit del si njeri durimtar.

Mirëpo nëse në tërë këto gjëra duron, kurse nuk bëhet njeri durimtar, pa dyshim se i ka ikur një e mirë shumë e madhe, një mundësi për ta fituar këtë cilësi, e ajo është cilësia e durimit, që është edukatë e pejgamberëve.

Durimi është i nevojshëm në shumë sfera nga jeta e njeriut, andaj kërkojmë që njeriu që ka duruar në Ramazan të duron edhe ta kontrollojë vetveten kur ti vijë fatkeqësitë e kësaj bote dhe mos të trishtohet e as mos të habitet.

Dëshirojmë që agjëruesi pas Ramazanit të ketë aftësi që të duroj dhe të jetë i disiplinuar dhe mos të mërzitet e as mos të lodhet, kur obligohet me detyra dhe vepra që kërkojnë qëndresë dhe durim, ta kontrollojë vetveten kur të hidhërohet dhe mllëfoset, atëherë kur e provokojnë disa gjëra dhe e detyrojnë të reagon pa urtësi dhe barazpeshë.

Dëshirojmë që agjëruesi që del nga Ramazani të ketë durim dhe mos të frikohet, atëherë kur i paraqiten disa shkaqe të frikës, që mos të bëhet frikacak në vendet ku duhet të jetë trim.

Dëshirojmë durim nga lakmia, atëherë kur paraqiten elemente që e largojnë njeriun nga ajo që kërkon All-llahu.

Dëshirojmë durim nga epshet dhe kënaqja e tij.

Dëshirojmë durim në përballimin e vështirësive dhe dhimbjeve trupore dhe shpirtërore.

Ai që duron, vëllezër të mi, ka shpërblim të madh te All-llahu, subhanehu ve teala.

Mjafton argument për vlerën e durimit, fjala e All-llahut, subhanehu ve teala:

“Thuaj: “O robërit e Mi që keni besuar, kini frikë ndaj Zotit tuaj. Ata që bënë mirë në këtë jetë, kanë të mirë të madhe, e Toka e All-llahut është e gjerë, ndërsa të durueshmive u jepet shpërblimi i tyre pa masë!”. (Ez-zumer: 10).

Robër të All-llahut!

Islami i udhëzon besimtarët që të jenë të kënaqur me caktimin e All-llahut, në të gjitha fatkeqësitë që i ndodhin, të cilat i sjellin dhimbje, lodhje dhe vuajtje.

Ua ka sqaruar besimtarëve edhe urtësinë e sprovës në jetën e kësaj bote.

All-llahu cakton që ta sprovon njeriun me gjëra që i urren dhe që i shkaktojnë dhimbje, mirëpo All-llahu, az-ze ve xhel-le, u ka premtuar durimtarëve shpërblim të madh,

nëse ata janë dakord me caktimin e All-llahut, në shenjë respekti dhe duke shpresuar fitimin e kënaqësisë së Tijë:

"Ne do t'ju sprovovjmë me ndonjë frikë, me uri, me ndonjë humbje nga pasuria e nga jeta e edhe nga frytet, po ti jepju myzhde durimtarëve. Të cilët, kur i godet ndonjë e pakëndshme thonë: "Ne jemi të All-llahut dhe ne vetëm tek Ai kthehemi"! Të tillët janë që te Zoti i tyre kanë bekime e mëshirë dhe të tillët janë ata të udhëzuarit në rrugën e drejtë". (El-Bekare: 155- 157).

Pasi që All-llahu e përmendi se fatkeqësitë e godasin njeriun në trupin, familjen dhe pasurinë e tij, i pakësohet furnizimi, i përgëzoi durimtarët me dy urdhëra të dashur dhe të mëdhenjë:

Një: bekimi nga All-llahu;

Dy: mëshira e All-llahut për ta.

Kurse në ajetin tjetër All-llahu, subhanehu ve tealë, thotë: "...Zoti juaj është një Zot, andaj vetëm Atij dorëzohuni, e përgëzo të dëgjueshmit. Të cilët, kur përmendet All-llahu, u dridhen zemrat e tyre, të cilët janë të durueshëm ndaj asaj që i godet, të cilët rregullisht e falin namazin dhe të cilët japin për qëllime të dobishme nga ajo me çka i furnizuan Ne". (El-Haxh: 34- 35).

Musliman të nderuar!

Kur ta dijë besimtari se All-llahu e sprovon me fatkeqësi që tia teston sasinë e durimit, sa është i kënaqur me Zotin e vet, që ta shpërblen me shpërblim të madh, ai e gjen veten të shtyrë për ti duruar fatkeqësitë dhe të jetë dakord me to, e kur ta dijë se shpërblimi është edhe më i madh se kjo, sepse kaplon edhe faljen e mëkateve dhe gabimeve, me durimin e tij gjat fatkeqësive, atëherë edhe më shumë do të duron.

Transmeton Imam Buhariu dhe Imam Muslimi, rahimehumull-llah, nga Ebu Seidi dhe nga Ebu Hurejre, radijall-llahu anhumë,

se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

"Çdo gjë që e godet muslimanin, qoftë lodhje, sëmundje, brengë, mërzi, dëmtim, stres, madje edhe thërra që e shpon, i shlyhen mëkatet me këto gjëra".

Abdullah ibën Mesudi, radijall-llahu anhu, tregon:

"Hyra te Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe e gjeta të sëmurë. I thashë: si duket paske dhimbje të madhe? Tha: po. Unë kam dhimbje sa dy prej jush". I thash: sepse ti ke dy shpërblime? Tha: po, kështu është. Secili musliman që e godet ndonjë dëmtim, thërra e më shumë se kjo, All-llahu ia shlyen mëkatet ashtu sikur bien gjethet nga druri". (Buhariu).

Musliman të nderuar!

Kur ta dijë besimtari se durimi i tij ndaj fatkeqësive dhe dhimbjeve ia shlyen mëkatet, ia ngrit shkallët dhe për secilën ndjenjë dhe dhimbje i shënohet shpërblim te All-llahu, ai e kupton se gjindet në një mirësi shumë të madhe, e sheh veten brenda një tregu me tregti fitimprurëse.

Andaj një besimtar i mirëfillt asnjëherë nuk e kërkon vdekjen për të shpëtuar nga vuajtjet, fatkeqësitë dhe dhimbjet, sepse besimtari e di se ymri i gjatë është mundësi për të bërë vepra të mira, ai që është bamirës dhe që të pendohet ai që është mëkatar.

Transmeton Imam Buhariu, rahimehull-llah, nga Ebu Hurejre, radijall-llahu anhu, se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

"Askush mos të kërkon vdekjen, sepse nëse është bamirës i shton të mirat, kurse nëse është mëkatar, pendohet".

Kurse në transmetimin e Imam Muslimit qëndron kjo:

"Askush prej jush mos ta kërkojë vdekjen

dhe mos të lutet para se t'i vijë koha, sepse nëse vdes i ndërpriten veprat, kurse besimtarit ymri i gjatë vetëm të mirat ia shton".

Robër të All-llahut!

Këtë e kanë kuptuar shumë mirë sahabet, radijall-llahu anhum, andaj Habab ibën Ereti, nuk e ka kërkuar vdekjen edhe pse ka aritur në një gjendje ku vdekja ka qenë më e dashur për te se sa jeta.

Transmeton Imam Buhariu, rahimehull-llah, në sahihun e tij, nga Kajs ibën Ebi Hazimi, i cili tha:

"Shkuam ta vizitojmë Habab ibën Eretin, radijall-llahu anhu, i cili shtatë herë ishte shëruar me keq (shërim me drapër të skuqur). Ai tha: shokët tanë që kanë shkuar nuk u ka munguar asgjë nga dynjaja, kurse ne kemi fituar gjëra për të cilat nuk gjejmë vend askund përpos se në dhe. Pastaj tha: po mos të ishte ndalesa e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, që ta kërkojmë vdekjen, do ta kërkoja".

Kjo është edukata islame, e ngrit lart moralin e muslimanit në jetë, ia forcon vullnetin, e largon mërzinë dhe vendon pengesë të madhe mes tij dhe vetvrasjes.

Kurse ai që nuk beson në All-llahun dhe ahiretin, ai që nuk u beson parimeve islame, lindet tek ai mërzia nga jeta, në të keqen e parë që e godet, e nëse i shpështohen këto gjëra, i shkaktojnë shtypje të madhe, saqë nuk gjen as një rrugë tjetër përpos rrugës së besimit në All-llahun dhe ditën e Ahiretit, të dakordohet me caktimin e All-llahut dhe ta pret shpëbrlimin e madh që e ka përgaditur All-llahu për durimtarët.

Nëse i vijnë fatkeqësit njeriut një pas një derisa të eksplodojnë para tij, ky eksplodim i fatkeqësive mund ta shpien në vetvrasje, ose në çmendje, ose në krim të madh, ose në dhënie pas alkoolit dhe pijeve narkotike.

Kurse besimtarët, ata janë rehat nga këto sprova, andaj edhe vendet e muslimanëve janë të pastra nga këto viruse dhe epidemi. Këtu del në shesh imuniteti i habitshëm të cilin e ndërton besimi dhe durimi.

Robër të All-llahut!

Do ta sjelli shembullin më të shkëlqyeshëm që flet për durimin.

All-llahu, subhanehu ve tealà, na e tregon tregimin e rrallë, heroizmin e vërtetë nga herozimat e durimit, ku flitet për djalin dhe prindin e tij, në një sprovë të çuditshme, e ata janë dy pejgamberët durimtar: Ismaili dhe Ibrahim, alejhimesselem.

All-llahu e obligon Ibrahimin me ëndër që ta therrë djalin e tij, Ismailin, alejhisseslam. Ai niset me një durim të habitshëm në zbatimin e urdhërit të All-llahut dhe i thotë birit të tijë:

"...O djali im, unë kam parë (jam urdhëruar) në ëndërr të të pres ty..." (ES-Saffat: 102).

Kurse ëndërat e Pejgamberëve janë obligime. Kurse djali i tij i kujdesëm i drejtohet duke i thënë:

"Ai tha: "O babai im, punoje atë që urdhëroresh, e ti do të më gjesh mua, nëse do All-llahu, prej të durueshmëve!"

Ata iu dorëzuan urdhërit të All-llahut si durmtar dhe duke vepruar për ta zbatuar obligimin. Therës dhe i therur. E kur All-llahu e vërejtë respektin e tyre, nënshtimin e vërtetë, ua zbriti një dash, i cili e shpëtoi djalin dhe me këtë u ndërpre urdhëri edhe për prindin edhe për djalin.

Kur Kur'ani e prezenton këtë tregim, aludon në durimin dhe vlerën e tij, në zbatimin e urdhërave të Zotit, sado që është i rëndë dhe i vrazhdë, udhëzim për tu përgaditur për të duruar vështirësitë, fatkeqësitë e ndryshme dhe nisja drejt tyre me guxim dhe trimëri.

All-llahu, subhanehu ve tealà, në suren

Es-Saffat duke treguar tregimin e Ibrahimit, alejhisselam, me popullin e tij thotë:

"Ata i menduan atij një kurth, kurse Ne i mposhtëm ata të nënçmuar". Ai tha: "Unë po shkoj aty ku më urdhëroi Zoti im, e Ai më udhëzoi!" Zoti im, më dhuro mua (një fëmijë) prej të mirëve! Ne e gëzuan atë me një djalë që do të jetë i butë (i sjellshëm). Dhe kur arriti ai (djali) që së bashku me të (me Ibrahimin) të angazhohet në punë, ai (Ibrahimi) tha: "O djali im, unë kam parë (jam urdhëruar) në ëndërr të të pres ty. Shiko pra, çka mendon ti?" Ai tha: "O babai im, punoje atë që urdhëroresh, e ti do të më gjesh mua, nëse do All-llahu, prej të durueshmëve!" E kur ata të dy iu dorëzuan urdhrit të Zotit dhe e përmbysi atë në fytyrë (në ballë). Ne e thirrëm atë: "O Ibrahim!" Ti tashmë e zbatove ëndrrën! Ne kështu i shpërblejmë të mirët!". (Es-Saffat: 98- 105).

Robër të All-llahut, ky është tregimi më interesant që sillet si shembull për durimin.

Vallë, a do të përfitojnë agjëruesit nga ky tregim dhe të tjerat, e ta vazhdojnë rrugën e adhurimit, zbatimin e urdhërit të All-llahut, kujdesin për namazin me xhemat në xhami, vazhdimin e leximit të Kur'anit pas Ramazanit, dhe të durojnë në adhurime edhe jashta Ramazanit e jo vetëm në Ramazan.

Robër të All-llahut!

Nëse ndalemi dhe analizojmë hapësirat ku kërkohet durimi në jetën e njeriut, do të shohim se durimi është i domosdoshëm në jetën e njeriut për çdo vepër të mirë. Fitimi i rizkut kërkon durim, sjellja me njerëzit kërkon durim, zbatimi i detyrave dhe kërkesave fetare kërkon durim, largimi nga haramet dhe gjërat e urrejtura kërkon durim, xhihadi në rrugë të All-llahut kërkon durim, rezistimi i vështirësive të jetës dhe bartja e

përgjegjësi kërkon durim, pra, të gjitha veprat që i vepron njeriu në jetën e tij, kërkojnë durim.

- Prej argumenteve se edhe veprimet e adhurimit kan nevojë për durim është ajeti:

"Ne (engjëjt, thotë Xhibrili) nuk zbresim (nuk vijmë) vetëm me urdhrin e Zotit tënd. Vetëm Atij i takon e tërë çështja e tashme, e ardhme dhe mes tyre, e Zoti yt nuk është që harron. Ai është Zot i qiejve dhe i tokës dhe çka ka midis tyre, pra Atë adhuroje, e në adhurimin ndaj Tij bëhu i qëndrueshëm. A di për Të ndonjë emnak (adash)?!". (Merjem: 64- 65).

- Sjellja me njerëz kërkon durim:

"...Ne bëmë njërin prej jush sprovë për tjetrin se a do të jeni të durueshëm. E Zoti yt është Ai që sheh çdo gjë". (El-Furkan: 20).

- Xhihadi kërkon durim:

"O ju besimtarë, bëni durim, bëhuni të qëndrueshëm kundër armikut, rrini të përgaditur dhe, që të shpëtoni, ruajuni dënimit të All-llahut". (Ali Imran:200)

"O ju që besuat, kur të konfrontoheni me ndonjë grup, përqëndrohuni dhe përmendni çdo herë All-llahun, që ta arrini fitoren e dëshiruar". (El-Nefal :45)

"Dhe respektojeni All-llahun e të dërguarin e Tij, e mos u përçani mes vete, e të dobësoheni e ta humbni fuqinë (luftarake). Të jeni të durueshëm se All-llahu është me të durueshmit". (El-Nefal: 46).

- Studimet shkencore dhe ixtihadi për të nxjerur ndonjë dispozitë fetare kërkojnë durim të madh:

"A nuk e di se All-llahu e fut (errësirën) natën në ditë dhe e fut (dritën) ditën në natë, dhe Ai i nënshtroi Diellin e Hënën (të lindin e të perëndojnë) dhe secili rrjedh (noton) deri në një afat të caktuar dhe se All-llahu hollësisht është i njohur për atë që veproni. Kjo (dokumenton) se All-llahu është

Ai (Zoti) i vërtetë, dhe se ajo që ata adhurojnë pos Tij është gënjeshtër, e All-llahu është Ai i larti, i madhi. A nuk e sheh se anijet lundrojnë në saje të mirësisë së All-llahut, e për t'ju treguar juve madhërinë e Tij. Vërtet, edhe në këtë ka argument për secilin që është shumë i durueshëm dhe shumë mirënjohës". (Lukman: 29- 31).

- Frensoja e mllëfit dhe gëlltitja e hidhërimit kërkojnë një durim shumë të madh:

"Nuk është e barabartë e mira dhe e keqja. Andaj, (të keqen) ktheje në mënyrën më të mirë, se atëherë ai, me të cilin kishit njëfarë armiqësie, do të bëhet mik i afërt. Mirëpo këtë nuk mund ta arrijë kush, pos atyre që janë të durueshëm, dhe nuk mund ta arrijë kush, pos atyre që kanë virtyt të lartë. E nëse ty të ngacmon ndonjë ngacmim prej djallit, ti kërko mbrojtje prej All-llahut, se vërtet Ai është dëgjuesi, i dijsmili". (Fusilet: 34- 36).

Musliman të nderuar!

Durimi është prej virtyteve më të rëndësishme me të cilat duhet të stoliset ai që udhëheq njerëzit, pa marrë parasysh se në çfarë sferë, sepse ai që nuk duron dështon dhe bjer nga pozita që ka.

All-llahu, subhanehu ve teala, kur flet për Jusufin, alejhisselam, thotë:

"Ata thanë: "A ti je vetë Jusufi?" Ai tha:

"Unë jam Jusufi, e ky është vëllai im, All-llahu na dhuroi shpëtimin, pse ai që ruhet dhe bën durim, s'ka dyshim All-llahu nuk humb shpërblimin e punëmirëve". (Jusuf: 90).

Për Musain, alejhisselam, ka thënë:

"Ne i patëm dhënë edhe Musait librin, e ti (Muhammed) mos ke dyshim në çka pranon (në Kur'anin libër qiellor si i Musait), kurse atë (librin e Musait) e bëmë udhërrëfyes për beni israilët. Dhe prej tyre Ne bëmë prijës që me urdhrin Tonë udhëzojnë, pasi që ata (që i bëmë prijës) ishin të durueshëm dhe ndaj argumenteve Tona ishin të bindur". (Es-Sexhde: 23- 24).

Kurse në suren El-A'raf flet për këtë ligj shoqëror dhe njerëzor:

"E atij populli që ishte i nënshtuar i trashëguam lindje e perëndim të tokës, që Ne e bekuam (me të mira), ndërsa për durimin që patën, u plotësua fjala më e mirë (premtimi i vërtetë) e Zotit ndaj beni israilëve; rrënuam atë që bënte faraoni i tij, si dhe atë që kishin ndërtuar ata". (El-A'raf: 137).

Nasir Muhamed El-Ahmed

Përshtati: Bekir Halimi

Nasir Muhamed El-Ahmed,

Imadudin Kenani
Përshtati: Bekir Halimi

Mësime nga ajetet e agjërimit

Do të mundohemi që nëpërmjet disa vështrimeve ti spikatim disa mësime pedagogjike të rëndësishme dhe që kanë

të bëjnë me ajetin Kur'anor: "O ju që besuat, agjërimi u është bërë obligim sikurse që ishte obligim edhe i atyre që

ishin para jush, kështu që të bëheni të devotshëm". (El-Bekare: 183).

Kjo temë do të zbërthehet në dy aspekte:

Një: cili është ndikimi që e le agjërimi te agjëruesi?!

Dy: Cilat janë mekanizmat e ndikimit të agjërimin dhe si ndikon te njeriu?!

All-llahu, subhanehu ve teala, në këtë ajet ka sqaruar urtësinë e madhe e cila gjindet në brendësinë e këtij adhurimi, e ajo është devotshmëria, që është koka e çdo të mirë për njeriun në dynja dhe ahiret.

Imam Kurtubiu, rahimehull-llah, e ka sqaruar shumë mirë ndikimin e madh që ka agjërimi në shpirtin e njeriut dhe se ky ndikim është i veçantë vetëm për agjërimin. Ai këtë e sqaron kur flet për faktin pse All-llahu e ka veçuar agjërimin dhe ia ka atribuar Vetvetes, siç ka ardhur në hadithin:

"Secila vepër e njeriut është për të përveç agjërimin, ai është për Mua dhe unë shpërblej për te...". (Buhariu dhe Muslimi).

Ai, rahimehull-llah, thotë: "E ka veçuar agjërimin duke ia adresuar Vetvetes, edhe pse të gjitha adhurimet janë të tijat, për dy çështje, me të cilat dallohet agjërimi prej adhurimeve tjera:

Një: agjërimi e ndalon njeriun nga epshet dhe kënaqësitë e shpirtit, ashtu si nuk munden ta bëjnë adhurimet tjera.

Dy: Agjërimi është sekret mes njeriut dhe Zotit të vet, vetëm Ai mund ta sheh, andaj edhe është i veçantë për Te, kurse adhurimet tjera janë të dukshme, andaj ato mund ti bëjë për sy e faqe, për ta parë tjerët, etj, andaj agjërimi është më i veçantë se adhurimet tjera..". (Shiko: Tefsir Kurtubi", 2/273-274).

Pra, sipas kësaj që tha Imam Kurtubiu shihet qartë se agjërimi ka ndikim shumë të thellë në shpirtin e njeriut, i cili:

Një: Ua kalon adhurimeve tjera, në aspekt se e ndalon njeriun nga kënaqësitat dhe epshet e tija, andaj ka ardhur në hadithin e Abdullah ibën Mesudit, radijall-llahu anhu: "Ai që ka mundësi të martohet le të martohet, sepse kjo ia ul shikimin, ia mbron organin, kurse ai që nuk ka mundësi, le të agjëron, sepse kjo për te është mburojë". (Buhariu dhe Muslimi).

Hafidh ibën Haxheri, rahimehull-llah, në librin e tij "Fet'hul-Bari", thotë:

"Qëllimi i hadithit është të tregoj se agjërimi e mposht epshin për martesë". (shiko: "Fet'hul-Bari", 4/119).

Këtë që e ka vërtetuar Ibën Haxheri e pranojnë të gjithë njerëzit e mençur, madje edhe ata që nuk janë musliman.

Dy: Syefaqësia zakonisht nuk shfaqet në këtë adhurim. Andaj njeriu në këtë adhurim, e vëren ëmbëlsinë e sinqeritetit, të cilin nuk do ta kishte gjetur në adhurimet tjera.

Nëse dëshiron ndalu dhe analizo: si ka mundësi që kur jemi të vetmuar, na jepen mundësi të ndryshme për të ngrënë ose për të pirë, gjatë Ramazanit, në vende ku nuk na sheh askush, kurse nuk e bëjmë këtë vepër!

Me të vërtetë është një gjë e çuditshme!

A ke pyetur veten: kush na mbrojt nga ky gabim?!

Është një gjë e çuditshme që gjindet në agjërimin, qoftë në muajin e Ramazanit ose jashta tij.

Agjërimi e stërvit njeriun në sinqeritet dhe vetkontroll, me këtë atij i ngritet vetëdija se All-llahu e shikon dhe e

mbikqyr, e në këtë formë stërvitemi në formën më të mirë në zbatimin e hadithit të Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sellem:

"Ke frikë All-llahun, ku do që je". (Sahih, Ahmed).

Subhanall-llah!

Shtoja kësaj edhe faktin se agjërimi gjat Ramazanit ka edhe një veçori shtesë, e ajo është prangosja e djajve dhe xhinëve, kjo pa dyshim se është përgaditje për njeriun që të angazhohet vetëm me luftën dhe përlëshjen me epshin dhe nefsin e tij, e me këtë ai ngritet një shkallë më lartë, që jashta Ramazanit të jetë i aftë për ta luftuar dhe mposhtur edhe një armik tjetër, e ai është xhini.

Po, agjërimi posedon sekret të çuditshëm në pastrimin e shpirtit të njeriut, kurse ky Imam e shpalosi ndikimin e agjëritimit në shpirtin e njeriut.

Mirëpo, kjo që tham deri tash është gjysma e sekretit, kurse Ibën Kajimi, rahimehull-llahu, e shpalosi gjysmën tjetër.

Ibën Kajimi, rahimehull-llahu, participoi në shpalsojen e pjesës së mbetur të sekretit, edhe ate me sqarimet e tija precize dhe shprehjet e tija mahnitëse, na e sqaroi mekanizmin e ndikimit dhe sekretin e ndryshimit dhe si ka mundësi që agjërimi ta bënë atë ndryshim pedagogjik.

"Trupi i njeriut është krijuar nga toka, kurse shpirti nga lartësirat e qiellit dhe i ka bashkuar mes vete. Andaj kur të uritet, lodhet dhe aktivizohet trupi i tij, shpirti i lehtësohet dhe rehatohet, andaj edhe mallëngjohet për vendin për të cilin është krijuar, mallëngjohet për botën e lartësuar, e nëse e ngop, i jep komoditet dhe gjum, angazhohesh për ta rehatuar dhe shërbyer, trupi i tij rëndohet dhe

anon kah vendi prej të cilit është krijuar, kurse shpirti i tij e ndien veten sikur në burg, po mos të ishte msuar shpirti të qëndron në burg, do të kërkonte ndihmë ashtu sikur kërkon i denuari, për shkak të largimit dhe këputjes nga bota e lartë, në të cilën është krijuar". ("El-Fevaid", fq. 133-134).

Ky dijetar, All-llahu e mëshiroftë, na sqaroi, se njeriu, sipas natyrës së tij, përbëhet nga dy pjesë, kurse argument për këtë është ajeti Kur'anor:

"Kur Zoti yt u tha engjëjve: "Unë po krijoj një njeri nga balta dhe kur ta kem përsosur atë dhe t'i kem dhënë nga ana lme shpirt, ju menjëherë përlujuni atij (në sexhde)". (Sad: 71- 72).

Pra, trupi qenka i krijuar nga toka, kurse shpirti nga bota e lartë, andaj kur vdes njeriu, shpirti i ngritet lart në qiell, kurse trupi i kthehet sërish në tokë:

"Prej asaj (tokës) Ne u krijuam ju, e ju do t'ju kthejmë përsëri në të, e prej saj do t'ju nxjerrim edhe një herë". (Taha: 55).

Secili, edhe trupi edhe shpirti, anojnë nga vendbanimi i tyre nga i cili kanë ardhur, shpirti mallëngjohet për botën e lartë, andaj edhe duhet tu përgjajësojë banorëve të vet, që janë melaqet, për të cilat All-llahu, subhanehu ve teala, ka thënë:

"Ata lartësojnë (All-llahun) natë e ditë dhe nuk mërzen". (El-Enbija: 20).

Dhe thotë:

"...që nuk e kundërshtojnë All-llahun për asgjë që Ai i urdhëron dhe punojnë atë që janë të urdhëruar". (Et-Tahrim: 6).

Këto dy ajete na i sqarojnë disa cilësi:

1- Vazhdimi i adhurimeve dhe mos mërzia.

2- Nxitim për zbatim të urdhërave.

3- Ikje nga mëkati.

Ne, edhe pse nuk jemi të formësuar me formën e melaqeve, mirëpo jemi të urdhëruar që të bëjmë adhurime, të largohemi nga mëkatet dhe të bëjmë adhurim të mirë. Ne edhe pse kemi dallim në realizimin e këtyre cilësive për shkak të natyrës sonë njerëzore, mirëpo ska dyshim se në agjërim vërejmë ngritje dhe realizim sa më të madh të domethënieve të lartësirave, për shkak të pikënisjes së shpirtit dhe liritimit nga burgu tokësor.

Ajo që e tham për shpirtin, e kundërta tërësisht vlen për trupin, ai kërkon rëndim për toke dhe dëshiron të kënaqet me epshet dhe kënaqësitë e saja, siç është gjumi, epshi i barkut dhe organit, lirimi i gjuhës dhe syrit, e shumë të meta tjera të gjymtyrëve.

Sipas kësaj shihet se ka konflikt mes këtyre dy gjërave të bashkuara, mirëpo me anime të kundërta, ashtu që trupi dhe shpirti janë vëllezër në konflikt, ortak me kontest, secili dëshiron që tjetrin ta nënshtron.

Prej dhuntive të All-llahut mbi ne është që këtë konflikt e ka përcaktuar që të përfundon në interes të shpirtit, i cili e zotëron trupin dhe e nënshtron para dëshirave të veta, sidomos kur nxiton drejt adhurimeve dhe largohet nga mëkatet dhe epshet, këtë secili prej nesh e ndien gjatë agjërit, pasi që secili njeri e ndien animin drejt adhurimeve dhe ikjen nga mëkatet.

Kjo fitore e shpirtit ka ardhur për shkak se All-llahu na ka ndihmuar me dy gjëra të rëndësishme:

Një: na ka ndihmuar me urdhër kaderik, ku ne skemi aspak ndikim, por është thjesht dëshira dhe dhuntia e All-llahut, e ajo është prangosja e shejtanëve të inatosur, e shpëtojmë nga ky armik i

përbetuar. Kë ndodh vetëm në Ramazan.

Dy: na ka ndihmuar me urdhërin e tij fetar, e ajo është agjërimi.

All-llahu na urdhëroi agjërimin dhe na sqaroi gjërat që na nxisin për te, pasi që tregoi se agjërimi është rruga për të fituar devotshmërinë, ku trupi prangoset nga ushqimi dhe pija, e ky dobësim e largon nga mëkatet.

Armiqtë më të përbetuar të njeriut janë: shejtani dhe nefsi që e ka në gjoks, nga këto nuk shpëton askush përveç atij të cilin e mbron dhe ndihmon All-llahu.

Sipas asaj që treguam deri tash kuptojmë se All-llahu i prangos këto dy armiqtë dhe beteja përfundon në interes të shpirtit, atëherë del në shesh urtësia për të cilën All-llahu na ka krijuar, e ajo është detyrimi i nefsit dhe stërvitja e tij që të arrijë në gradat më të larta të mundshme të adhurimit, e me këtë e realizon domethënien më fisnike të njeriut.

Puno me shpirtin dhe plotësoja vlerat

Se ti me shpirt e jo me trup je njeri.

Dikush mund të pyet: unë agjëroj, mirëpo kjo nuk ndikon në dobësimin e epshit tim?

Si përgjigje kësaj mund të themi: njeriu i shëndosh nuk del nga njëra prej këtyre gjendjeve:

1- Agjëron, mirëpo kur të hash iftarin e tepron në ngrënie dhe e sjell veten sikur të mos kishe agjëruar.

2- Dijetarët kanë thënë se ndikimi i agjërit është sikur ndikimi i barërave, duhet gëlltitur kokra një pas një, mund që edhe të zgjat më tepër procesi, derisa të vjen ndikimi i tij.

Ibën Haxheri, rahimehull-llah, duke e komentuar hadithin:

"Ai që smundet le të agjëron..", thotë:

"Agjërimi, sipas disave, e aktivizon edhe

më shumë epshin, mirëpo kjo ndodh në fillim, kurse me kalimin e kësaj faze dhe adaptimit, ai pushon. All-llahu e di më së miri". ("Fet'hul-Bari", 4/119).

Kjo që tham e shpalos sekretin!

Pa dyshim se kjo është dhunti dhe mëshirë e All-llahu, për të cilën All-llahu ka thënë:

"Thuaj: "Vetëm mirësisë së All-llahut dhe mëshirës së Tij le t'i gëzohen, se

është shumë më e dobishme se ajo që grumbullojnë ata". (junus: 58).

All-llahun e lusim që të na bëjë nga ata që i frikohen edhe në vetmi edhe në publik.

Ate e lusim që të na bëjë nga të liruarit nga zjari në këtë muaj të bekuar.

Amin...

Imadudin Kenani
Përshtati: Bekir Halimi

Itikafi

I'tikaf është të qëndruarit në xhami me nijet të caktuar, për ti bërë ibadet All-llahu subhanehu ue teala edhe në qoftë një orë natën ose ditën, dhe nuk kushtëzohet pastrimi (gusli) për të.[1]

Dispozitat e I'tikafit:

Është sunet në çdo kohë e në Ramazan është më e sigurtë e në dhjetë ditët e fundit edhe më shumë, siç transmetohet nga Aishja radijallahu anha që ka thënë: "Ka qëndruar i Dërguari sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem në I'tikaf dhjetë ditët e fundit të Ramazanit derisa vdiq, pastaj kanë qëndruar gratë e tij". (Buhariu)

Ka thënë Imam Ahmedi, All-llahu e mëshiroftë: "Nuk di se dikush nga dijetarët e ka kundërshtuar mendimin se i'tikafi s'është sunet" (E ka transmetuar nga ai Ebu Davudi).

A kushtëzohet për i'tikafin agjërimi?

Thënja më e saktë është se nuk kushtëzohet agjërimi për Itikaf, në qoftë se do të kushtëzohej një gjë e tillë nuk do të llogaritej i'tikafi i natës, sepse natën nuk ka agjërim.

Kur bëhet i'tikafi obligim (vaxhib)?

Ka thënë Ibën Mundhiri: "Kanë rënë në pajtim dijetarët se i'tikafi nuk është obligim, vetëm nëse njeriu ia bën vetes obligim me anë të zotimit (nedhrit). Këtë e argumenton fjala e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem, ku thotë: "Ai që është zotuar që ta respektojë All-llahun, le ta respektojë." (Buhariu)

Kush zotohet që të bëjë I'tikaf një ditë obligohet për atë itikaf; kush zotohet që të bëjë i'tikafin agjërueshëm obligohet ta bëjë i'tikafin para agimit e deri në perëndim të diellit; e kush zotohet ta bëjë i'tikafin agjërueshëm obligohet të rrijë gjatë ditës qoftë edhe një orë, sepse ai duhet që të qëndrojë në I'tikaf agjërueshëm.

Kushtet e I'tikafit:

-Islami.

-Nijeti.

-Logjika (të jetë i mënçur). Fëmija, qoftë mashkull ose femër, nëse qëndron në itikaf, itikafi i tij është i saktë.

- I'tikafi të jetë në xhami ku falen namazet me xhemat.

Vendi I I'tikafit:

I'tikafi bëhet në çdo xhami në të cilën falet namazi me xhemat, në cilindo vend që të jetë e më së miri të jetë në xhami ku falet namazi i xhumasë, që mos të ketë nevojë të dalë nga xhamia kur të vijë koha e namazit të xhumasë. Por nëse nuk gjen xhami të tillë, atëherë bën Itikaf aty ku ka mundësi, dhe ka të drejtë të shkojë pastaj që ta falë namazin e xhumasë.[2]

Kur fillon koha e hyrjes në Itikaf?

Shumica e dijetarëve janë të mendimit se i'tikafi fillon në natën e njëzet e një të muajit Ramazan.

Kur del personi nga I'tikafi:

Personi del nga vendi i I'tikafit pas perëndimit të diellit natën e Bajramit.

Gjërat e pëlqyeshme gjatë I'tikafit:

Duhet që personi që bën itikaf të angazhohet me ibadet ndaj All-llahut subhanehu ue teala, me lexim të Kur'anit, dua, dhikër, namaz nafilë (vullnetar) e të tjera, e mos ta kalojë kohën me gjëra që nuk kanë dobi.

Gjërat e ndaluara në l'tiakf:

Përsioni që qëndron në l'tiakaf duhet ti lërë gjërat që si bëjnë dobi prej fjalëve dhe veprave, gjithashtu polemikën dhe teprimin në bisedë ose që është e ngjashme me të. Ka thënë Muhammedi sal-lallahu alejhi ue sel-lem: "Prej të mirave të islamit është që ta lërë njeriu atë që nuk i intereson." (Këtë e ka nxjerrë Tërmidhiu, Ibën Maxhe dhe El-Bagaviju)

Gjërat që e prishin l'tikafin:

1.Marrdhëniet intime. Këtë e argumenton Fjala e All-llahut subhanehu ue teala ku thotë: "E kur jeni të izoluar (në l'tikaf) në xhamia, mos t'u afroheni atyre (për marrdhënie intime). (suretu el-Bekare: 187)

2.Dalja nga xhamia pa pasur nevojë të domosdoshme. E kanë përmendur disa dijetarë që gjithashtu prishet nëse personi vepron mëkate të mëdha ose ndonjë nga gjërat e ndaluara (haramet).

A i lejohet personit që rri në l'tkaf të dalë nga xhamia?

Të dalurit nga xhamia në këtë gjendje dijetarët e kanë ndarë në tre pjesë:

1.E lejuar: Kjo është dalja për një çështje të domosdoshme qoftë ajo e lidhur me çështje fetare ose çështje të natyrshme si psh: dalja për namaz të xhumasë; për të ngrënë ose për të pirë, nëse nuk ka njeri që t'ia sjellë këto gjëra; dalja për abdes, pastrim janë të obliguar, ose për të kryer

nevojë personale

2.Dalja që ka të bëjë me ibadet jo të obligueshëm:

Si psh,: vizita e të sëmuarit, përcjellja e xhenazës; kjo lejohet vetëm nëse e ka kushtëzuar në fillim të itikafit përndryshe nuk lejohet

3.Dalja për një çështje që e prishë itikafin: si psh,: dalja për shitëblerje, për marrdhënie me gruan; kjo nuk lejohet as me kushtëzim e as pa kushtëzim.

All-llahu e din më së miri

Përgaditi: Muhammed bin Ibrahim Elmukajed

Përktheu: Rashid Zylfiu

2004-1425h

Forumi I Përkthimeve Rijad

shënime:

[1] Me fjalë të tjera itikaf është të izoluarit e vetvetës në xhami, për një kohë të caktuar, me qëllim për ti bërë ibadet All-llahut subhanehu ue teala. Është e lejuar në çdo kohë për mashkull ose femër, por më e pëlqyeshme është në muajin Ramazan; në dhjetë ditët e fundit dhe ky është suneti i pejgamberit sa-lallahu alejhi ve selem.

[2] Duhet ditur se, nëse ka mundësi të bëhet l'tikafi në dy haremet: xhamia në Mekë ose në Medine ose në xhaminë e Aksas, shpërblimi është më i madh, sepse edhe namazet në to e kanë vlerën e dyfishuar siç ka ardhur në shumë hadithe të sakta të Pejgamberit sal-lallahu alejhi ve selem.

Muhammed bin Ibrahim Elmukajed,
5.11.2004

Festa e Bajramit

Muslimanët nuk kanë përveç se dy festa: festa e Fitër Bajramit dhe festa e Kurban Bajramit. Në sunenin e Ebu Davudit dhe të Nesaiut me zinxhirë të saktë transmetohet nga Enesi radiallahua anhu, se kur Pejgamberi sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem ka ardhur në Medine i ka gjetur ata duke festur dy festa. Dhe tha, sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem: "Kanë qenë për ju dy ditë që keni lozur, në to, e All-llahu subhanehu ue teala ua ka zavendësuar me diçka më të mirë se ato (që ishin): dita e Fitër Bajramit dhe e Kurban Bajramit.

Dhe këto dy festa të cilat i ka sjellë All-llahu subhanehu ue teala për muslimanët janë prej simbolëve të Islamit, të cilat duhet të ngjallen, të njohim qëllimin e tyre dhe të ndjemë kuptimin e tyre.

Dispozitat e Bajramit dhe edukata e tij

1. Dispozita e namazit të Bajramit:

Ka thënë dijetari Abdul aziz ibën bazi All-llahu e mëshiroftë: "Namazi i Bajramit është farz kifaje (nëse një grup i muslimanëve e falin të tjerët lirohen nga falja) tek shumica e dijetarëve. E disa dijetarë kanë thënë se namazi i Bajramit është farz ajn (është obligim për çdo njërin) dhe ky mendim është më i qartë në argumente dhe më afër së vërtetës. Është synet për gratë që të prezentojnë në të dy Bajramet duke pasur kujdes që mos të dalin veçse të mbuluara mirë dhe duke ju larguar Parfumosjes ."

Siç ka ardhur në dy Librat e saktë nga Umu Atija, All-llahu qoftë i knaqur ndaj saj, se ka thënë: "U urdhëruam që të dalim në dy bajramet të moshuarat dhe ato që ishin me mestracione për të dëshmuar mirësinë (begatinë)dhe lutjet e muslimanëve dhe që të largohet ajo që ishte me mestracione nga

vendi i faljes.

E në disa transmetime të tjera, ka thënë njëra prej tyre: "O i Dërguari i All-llahut! Po nëse dikush nga ne nuk gjen çfarë të veshë për të dalë (për ta falë Bajramin)?" Tha sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem," Le të veshë xhilbabin e motrës së saj (mbulesën e saj)." Dhe nuk ka dyshim se kjo argumenton për përforsimin e argumenteve për daljen e grave për namaz të Bajramëve, që të dëshmojnë mirësinë (begatinë)dhe lutjet e muslimanëve (Fetava Etahare ve Salat, përgatitur nga Abdullal Etajar-Ahmed ibën Baz)

2. Ndalimi i Agjërimin në të dy bajramet

Argument është të cilin e ka transmetuar Ebij Sejd në të dy Librat e saktë se Pejgamberi sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem, ka ndaluar agjërimin në dy ditë: ditën e Fitër Bajramit dhe Ditën e Kurban Bajramit.

3. Tekbiri:

Kur bëhet plotësimi (i muajit Ramazan) prej perëndimit të diellit, natën e Bajramit, e deri në namaz të Bajramit, ka thënë All-llahu subhanehu ue teala:"Që ta plotësoni numrin,të madhëroni All-llahun për atë se u udhëzoi dhe që të falënderoni"(suretu elbekare 185)

Mënyra e tekbitit siç ka ardhur nga selefi (Të parët tanë të mirë):

All-llahu Ekber All-llahu Ekber All-llahu Ekber La ilahe- ila llah

All-llahu Ekber All-llahu Ekber All-llahu Ekber Ve lilahi Elhamd

Ajo që duhet cekur që është me rëndësi se tekberi duhet vazhduar derisa të hyjë imami. Ka qenë Muhamed bin shihab Ezuhruj All-llahu e Mëshiroftë thoshte:

"Kanë qenë njerëzit që merrnin tekbiere

prej kur dilnin nga shtëpitë e tyre e deri sa hynte imami".

Është synet për burrat që ta ngrejë zërin në xhamia, në tregje, në shtëpia për ta madhëruar All-llahun subhanehu ue teala, për ti bërë ibadet dhe falënderuar Atë.

Ndërsa gratë e ulin zërin nga që ato janë të urdhëruara me mbulesë dhe uljen e zërit, dhe që të bëjë tekbiere çdo person vetë, ndërsa tekbiert me xhemat kjo nuk ka argument sepse as Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem, e as sahabet nuk e kanë praktikuar një gjë të tillë.

4. Pastrimi para se të dalë për në namaz:

Është saktësuar në <> të Imam Malikut, All-llahu e Mëshiroftë; se Abdulla bin Omeri, All-llahu qoftë i kënaqur me ata të dy, u pastronte ditën e Ftër Bajramit para se të shkonte për tu falë. (Elmuvata 1/177)

Dhe ka ardhur nga Esaib bin Zejd, dhe nga Sejid bin Xhubejr, All-llahu qoftë i kënaqur me të se ka thënë: "Synetet e bajramit janë tre: ecja në këmbë, pastrimi, dhe ngrënja para daljes për në namaz."

Ka përmendur Imam Neveviju, All-llahu e Mëshiroftë, se dijetarët kanë ra në dakort se është e pëlqyeshme pastrimi për namaz të Bajramit.

5. Veshja me rroba të bukura dhe përdorimi i miskut (parfumit)

Transmetohet nga Xhabiri All-llahu qoftë i kënaqur me atë, siç ka ardhur në sahihun e Ibën Huzejmës se ka thënë: "Ka pasur Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem, një xhybe(pallo) që e vishte në të dy bajramet dhe në ditën e xhumasë".

Ka transmetuar Elbejhakui me zinxhirë të saktë se Ibën Omeri vishte për Bajram rrobat më të bukura, ndërsa gruaja del për në namaz të Bajramit pa u zbukuruar dhe pa u parfumosur, duke qënë e mbuluar sipas normave islame.

6. Ngrënja para se të dalë për në namaz të bajramit:

Siç është përmendur në Librin e sakët të Elbuhariut dhe të Ahmedit nga Enesi, All-llahu qoftë i kënaqur me atë, ka thënë: " Ka qenë Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem, nuk shkonte ditën e Fitër Bajramit derisa hante disa hurma dhe i hante ato tek: tre, pesë, shtatë ose nëntë).

Ndërsa në Kurban Bajram është e pëlqyeshme që mos me ngrënë vetëm pas namazit, në mënyrë që të hajë prej kurbanit që e pret.

7. Dalja në këmbë për në namaz të Bajramit:

Me thënien e Aliut, All-llahu qoftë i kënaqur me të;" Prej synetit është që të dilet për në namaz të Bajramit duke ecur jo hypur (në mjet udhëtimi)"E ka transmetuar Tirmidhiu dhe ka thënë: "Hadith i mirë, i vërtet".

Dhe prej synetit është që mos të kthehet nga ajo rrugë që ka shkuar por nga një rrugë tjetër.

8. Falja e namazit para hutbes:

Sikurse ka ardhur në dy Librat e saktë, prej hadithit të Ibën Omerit dhe të Ebij Sejdit dhe të Ibëni Abasit, All-llahu qoftë i kënaqur me ta, se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem, është falur para hutbes.

Ka ardhur në Librin e saktë të Imam Muslimit se është e pëlqyeshme të lexohet në rekatin e parë suretu kaf (ق) dhe në rekatin e dytë në fillim të sures (Enbija).Dhe më së shumti që është transmetuar se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem, lexonte (suret El A'ëla dhe suretu El Gashije).Transmeton Muslimi dhe Termidhiu.

9.Forma e namazit të bajramit:

Forma e namazit është dy rekate para hutbes duke u argumentuar me thënien e

Ibëni Omerit:" Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem, Ebu Bekri, Omeri, dhe Othmani, e falnin Bajramin para hutbes"(mutefekun alejhi)

Në dy Librat e sakta nga Ibëni Abasi, se Pejgamberi sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem" Ka dalë ditën e Fitër Bajramit i falë dy rekate, nuk u fal para tyre(dy rekatëve) dhe as pas tyre" Kjo është për atë që falet jashtë në hapsirë, ndërsa ai që falet në xhami falë dy rekatet e të hyrit në xhami (tehijetulmesxhid), duke u argumentuar me fjalën e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem, "Nëse dikush nga ju hynë në xhami mos të ulet derisa ti falë dy rekate ". (mutefekun alejhi)

Nuk lejohet që të thirret Ezani e as lkameti, siç ka transmetuar Muslimi nga Xhabiri: "Jam falur me Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem, jo një herë e dy (porshumë herë), ka filluar me namaz para hutbes pa e thërritur ezanin dhe lkametin".

Forma e tij:

Mirren në rekatën e parë pasë tekbirit fillestar dhe pa e lexuar Eudhu bismelen gjashtë tekbire..dhe merren tekbire në rekatën e dytë para leximit(të fatihës) pesë tekbire duke mos e numëruar atë që thuhet duke u ngritur nga rekati i parë. Siç është transmetuar nga Amër bin Shuejb nga babai i tij, nga gjyshi i tij se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka marrë në namazin e Bajramit dymbëdhjetë tekbire: shtatë në rekatën e parë e pesë në rekatën e dytë ".

10. Vajtja prej një rrugë dhe kthimi nga një rrugë tjetër:

Është synet për atë që shkon për të falë namazin e Bajramit që të kthehet nga një rrugë tjetër e jo nga ajo që ka shkuar, që ta pasojë synetin e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem: "Ka qenë, sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem, kur dilte ditën e bajramit e

ndërronte rugën" e ka nxjerrë hadithin Imam Buhariu nga Xhabiri, All-llahu qoftë i kanqur me të .

11. Prej urtësisë së Bajramit:

Prej urtësisë së Bajramit, në sheriatin islam, është që të shprehet gëzimi, kënaqësia dhe përgëzimi në to për plotësimin e ibadetëve si: Agjërimi, Sadakaja(lëmosha), Namazi, Dhikri, dhe që ta dinë armiqët e Islamit se në fenë tonë ka pushim dhe gëzime. Dhe që të shprehin gëzimet e tyre fëmijët dhe gratë në këtë festë, dhe arritja e lidhjes mes muslimanëve, sikurse ky është rast i mirë

12. Ke kujdes vëlla musliman:

Ke kujdes që mos të biesh në disa gabime që bien shumica e njerëzve si psh: kalimi i kohës me gjëra që janë të ndaluara, siç janë të dëgjuarit e muzikës ose të festosh këtë festë në vendet e ndaluara ku përzihen burrat e grate, ose veshja e grave me veshje që nuk i ka hije të vishet një muslimaneje duke pretenduar se sot është festë e hare e njeriu duhet ta shprehë këtë formë të ndryshme.

13. Për këtë është festa e Bajramit?

Ka thënë Aliu, All-llahu qoftë i kënaqur me të:"Sot është Bajram për atë që dje i është pranuar agjërimi i tij dhe namazi i natës. Bajram për atë që ju kanë falë mëkatet dhe që ju kanë pranuar veprat e tij. Sot për ne është Bajram, nesër për ne është Bajram dhe çdo ditë që si bëjmë mëkat All-llahut subhanehu ue teala në të, është për ne Bajram.

Vëlla! Nuk është festa e bajramit për atë që është veshur me rroba të mira, por për atë që ibadetet i shtohen. Nuk është Bajrami për atë që është zbukuruar me veshje dhe mjete udhëtimi por për atë që All-llahu nga ai e ka larguar hidhërimin.

Dhe së fundi, mos harro vëlla që të

veprosh nga veprat e mira; që të mbash lidhjet dhe të vizitosh të afërmit dhe farefisnin dhe ta harrosh hidhërimin që e kishe në ta, zilinë dhe urrejtjen kundër tyre; dhe ta pastrosh zemrën nga këto sëmundje. Mos

harro të varfërin dhe jetimin që ti ndihmosh dhe ti gëzosh kur njerëzit janë të gëzuar e ata janë të mërzitur e të hidhëruar

Paqja dhe mëshira e All-llahut qofshin mbi të Dërguarin, sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem.

Përgatiti: Zyra për thirrje islame - Rijad

Përktheu: Rashid Zylfiu

Forumi i përkthimeve - Rijad

12.11.2004

Agjërimi i gjashtë ditëve të muajit Shevval

Imam Muslimi transmeton nga Ebu Ejub El-Ensariu, radijall-llahu anhu, i cili tregon se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

“Kush agjëron Ramazanin, pastaj e përcjell me agjërimin e gjashtë ditëve të Shevvalit, i regjistrohët sikur të kishte agjëruar tërë vitin”. (Muslimi).

Në bazë të këtij hadithi shumica dërmuese e dijetarëve islam e preferojnë agjërimin e këtyre ditëve që pasojnë pas muajit të Ramazanit.

Dijetarët që e kanë preferuar agjërimin e këtyre ditëve kanë disa mendimi rreth mënyrës se si të agjërohen këto ditë:

1- Disa thonë se është e pëlqyeshme që të agjërohen në fillimin e muajit edhe ate rend një pas një. I këtij mendimi është Imam Shafiu dhe Ibën Mubareku.

2- Të tjerët kanë thënë se nuk është me rëndësi a i agjëron rend, ditë pas dite ose i ndanë gjatë tërë muajit. I këtij mendimi është Imam Ahmedi dhe Vekiu.

3- Nuk preferohet agjërimi menjëher pas ditëve të bajramit, sepse janë ditë të ushqimit dhe pijes, por agjërohet tre ditë

para ditëve të bardha dhe tre ditë pas tyre. I këtij mendimi është Muameri dhe Abdur-Rezaku.

Mirëpo shumica e dijetarëve janë të mendimit se nuk ka ndonjë pengesë nëse fillohet me agjërimin e këtyre ditëve që nga dita e dytë e fitër bajramit. (shiko: Letaiful-Mearif, fq. 390- 391)

Dijetarët kur kanë folur për shpërblimin që e fitojmë me agjërimin e gjashtë ditëve të Shevvalit kanë thënë: “Nëse e agjërojmë muajin e Ramazanit, i cili i ka tridhjet ditë, nëse këto ditë i shumëzojmë me dhjetë, atëherë dalin treqind ditë, e kur tia shtojmë këtyre ditëve edhe gjashtë ditët e shevvalit të shumëzuar me dhjetë, del treqind e gjashtëdhjet ditë. Edhe pse sipas kalendarit lunar, viti i ka treqind e pesëdhjet e pesë ditë.

Disa e kontestojnë këtë duke thënë se disa herë muaji i Ramazanit mundet me qenë njëzet e nëntë ditë. Mirëpo ata u përgjigjen duke u thënë se në këtë rast me rëndësi është vlera e këtyre ditëve dhe e zakonshmeja.

Këtë e thonë duke u mbështetur na

hadithin e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem:

“Dy muajtë e bajrameve nuk pakësohen: Ramazani dhe Dhil-Hixhxeja”. (Buhariu dhe Muslimi).

Dijetarët kanë thënë, nuk janë të mangëta në vendim edhe pse janë të mangëta në llogari, ose zakonisht janë të plota, e rrallë herë janë të mangëta. (Xhamiul-Usul; 6/ 283).

Dobita nga agjërimi i këtyre ditëve

Vazhdimi i agjëritit të këtyre ditëve pas Ramazanit ka shumë dobi. Në vijim do t'i përmendim disa prej tyre:

1- Agjërimi i këtyre ditëve pas Ramazanit të mundëson të fitosh shpërblimin e agjëritit të tërë vitit, siç treguam më lartë.

2- Agjërimi i Shevvalit dhe Shabanit është sikurse falja e sunneteve para dhe pas namazeve farz. E me këtë plotësohet mangësia që ndodh gjatë faljes së farzeve, sepse farzet në ahiret plotësohen me veprat tona vullnetare.

3- Vazhdimi i agjëritit pas Ramazanit është shenjë se All-llahu e ka pranuar agjërimin e Ramazanit, sepse kur All-llahu e pranon nga robi ndonjë vepër, i mundëson që ta bëjë edhe një vepër tjetër të mirë pas sajë. Siç kanë thënë disa dijetarë: “shpërblimi i një të mire, është një e mirë pas sajë, ai që e vepron një vepër të mirë dhe pastaj e pason me një vepër tjetër të mirë, kjo është shenjë se All-llahu ia ka pranuar këtë të mirë, e nëse pas ndonjë vepre të mirë ka bërë një vepër të keqe, kjo është sinjal se All-llahu ia ka refuzuar atë vepër të mirë”.

4- Agjërimi i Ramazanit shkakton shlyerjen e mëkateve që janë bërë më herët, kurse shpërblimin e marin në ditën e fitër bajramit, e cila është dita e spërblimeve dhe dhuratave. Andaj agjërimi pas këtyre ditëve

është falënderim për këto dhunti, sepse nuk ka dhunti më të madhe se sa shlyerja e mëkateve. Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, falej aq shumë derisa iu ënjtën këmbët. I thanë: pse lodhesh kaq shumë, kur All-llahu ti ka falur mëkatet që i ke bërë dhe që do ti bësh? Tha:

“A nuk duhet të jem rob falënderues”. (Buhariu dhe Muslimi).

All-llahu, subhanehu ve teala, i ka urdhëruar robërit e Tij që ta falënderojnë për dhuntinë e agjëritit të Ramazanit duke e publikuar përmendjen e Tij, duke thënë:

“...Që të plotësoni numrin, ta madhëroni All-llahun për atë se u udhëzoi dhe që të falënderoni”. (El-Bekare: 185).

Nga falënderimi i robit për Zotin që i ka mundësuar ta agjërojë Ramazanin, i ka ndihmuar gjatë agjëritit dhe ia ka falur mëkatet, është që pas ditës festive, të agjërojë sërish.

Disa adhures nga gjeneratat e para të devotshme (selefus-Salih) kur arrinin sukses për tu ngritur natën që të falin namaz nate, ditën që vijonte e agjëronin në shenjë falënderimi ndaj All-llahut për këtë ndihmesë.

Kur e pyetnin Vuhejb ibën Verdin për shpërblimin e ndonjë vepre të mirë, siç është tavafi, ose diç tjetër, u thoshte: Mos pyetni për shpërblimin, por pyetni për falënderimin që duhet ta bëjë njeriu, të cilit i është mundësuar ky adhuring, që tia shton suksesin dhe dhe ta ndihmojë në këtë adhuring.

Çdo dhunti që All-llahu ia ka dhënë besimtarit, qoftë e kësaj bote ose e ahiretit duhet të falënderohet. Vetë falënderimi është dhunti tjetër për të cilën sërish duhet falënderim, po edhe falënderimi i tretë është dhunti e cila sërish kërkon falënderim, e kështu me rradhë. Andaj, besimtari asnjëher nuk mundet arrijë kulmin e falënderimit. Për

këtë dijetarët kanë thënë:

“Realiteti i falënderimit është pranimi se je i paaftë për ta falënderuar”. (Letaiful-Mearif, fq. 395).

Nëse dhuntinë e agjërimit të muajit të Ramazanit e pasojmë me mëkate, kjo është përbuzje e dhuntive të All-llahut.

Ai që e fillon agjërimin e Ramazanit me nijet që pasi të përfundon Ramazani sërosh të kthehet në mëkatet, le ta dije se agjërimi i tij është i refuzuar dhe dera e Mëshirës është e mbyllur përpara tij.

5- Veprat që i ka bërë besimtari gjatë Ramazanit nuk përfundojnë me përfundimin e Ramazanit, ato mbesin derisa të jetë gjallë robi.

Disa njerëz gëzohen me përfundimin e Ramazanit, sepse u ka ardhur rëndë agjërimi dhe janë mërëzitur nga ditët e gjata e tij. Ky njeri e ka vshtirë të kthehet me të shpejtë në agjërim. Kurse ai që e fillon agjërimin me kalimin e ditës së bajramit, kjo tregon vullnetin që e ka për të agjëruar dhe se nuk e ka lodhur agjërimi e as që e ka mërëzitur.

I kanë thënë Bishrit: Disa njerëz shumë bëjnë adhurime gjatë Ramazanit. Tha: sa të këqinjë janë ata të cilët nuk i njohin obligimet e tyre ndaj All-llahut vetëm se në Ramazan. I mirë është ai që gjatë tërë vitit bënë adhurime dhe përpjeket në këto adhurime.

Shibliun e kanë pyetur: cili muaj është më i mirë, Rexhebi ose Shabani? Ai ka thënë: Bëhu njeri i lidhur për Zotin e jo për Shabanin. (Letaiful-Mearif, fq. 396).

Nëse dëshirojmë të dimë praksën e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, në adhurime, këtë më së miri na e tregojnë këto hadithe: E kanë pyetur Aishen, radijall-llahu anha: A e veçonte Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ndonjë ditë me

adhurim? Ajo tha: “Jo, veprat e tija ishin të vazhdueshme”. (Buhariu dhe Muslimi).

Thoshte: “Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, nuk shtonte as në Ramazan e as jashta Ramazanit ma shumë se njëmbëdhjet rekate”. (Buhariu dhe Muslimi).

Pastaj porosia e madhe e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem]:

“Veprat më të dashura të All-llahu janë ato të vazhdueshmet, edhe në qoftë se janë pak”. (hadith sahih).

Vepra e besimtarit nuk përfundon

Vepra e besimtarit nuk përfundon derisa nuk përfundon ymri i tij.

Hasan Basriu, rahimehull-llah, thotë: “All-llahu, subhanehu ve teala, nuk i ka caktuar afat veprës së besimtarit përveç vdekjes”, pastaj lexoi ajetin:

“Dhe adhuroje Zotin tënd deri të vijë ty e vërteta (vdekja)”. (El-Hixhr: 99).

Këto vite, muaj, ditë dhe netë janë masë matëse e exheleve dhe kohë e veprave, pastaj me të shpejtë kalojnë dhe të gjitha përfundojnë. Kurse ai që i ka shpikur, i ka krijuar dhe i ka veçuar me vlera është i Përhershëm, nuk kalon, i Vazhdueshëm nuk ndryshon. Ai në të gjitha kohërat është Një Zot dhe kontrollor e dëshmitar i veprave të robërve. I lartësuar qoftë All-llahu i Cili i rrotullon në kohë të ndryshme mes detyrave e shërbimeve, që të lëshon mbi ta dhuntitë më të vlefshme dhe të sillet me ta me bujarinë dhe fisnikërinë kulminante. Pasi që përfunduan tre muajtë e ndershëm, që fillojnë me muajine parë prej muajve të shenjtë (eshhuril-hurum), e përfundojnë me muajin e agjërimit, pas tyre vijnë tre muajtë e haxhxit. Nëse ai që agjëron dhe e kalon këtë muaj në namaz i falen mëkatet që i ka bërë më herët, ashtu edhe ai që e kryen haxhxin, e nuk fol fjalë të ndyta dhe nuk bën mëkate, kthehet nga haxhxi i pastër

nga mëkatet sikurse në ditën që e ka lindur nëna. Besimtari çdo moment që e kalon nga jeta e tij, në atë çast ka obligime, detyra, shërbime dhe adhurime. Muslimani rrotullohet mes këtyre detyrave dhe i afrohet All-llahut me to, nën shpresë dhe frikë. (Letaiful-Mearif, fq. 398).

I dashuruari në All-llahun, nuk lodhet duke u afruar me vepra vullnetare te Zoti i tij dhe asgjë tjetër nuk shpreson përveç afërsisë dhe kënaqësisë së Tij.

Çdo kohë që e boshatisë besimtari nga adhurimet ndaj Zotit të tyre, e ka të humbur, çdo orë në të cilën është i shkujdesur nga përmendja e All-llahut, në ditën e Kijametit do të bëhet pishman. Vaj për kohën që nuk e kalon në adhurime dhe që nuk kalohet në shërbime ndaj Tij!

Shenjat e pranimit të një vepre

Kush e kryen një adhurim, shenjë e pranimit të tij është ta ndërlidhë me një adhurim tjetër, kurse shenjë e refuzimit është ta pason me mëkat. Sa e mirë është e mira e cila vjen pas të keqes, e cila e shlyen ate. Kurse ma e mirë se kjo është e mira, të cilën e pason një e mirë tjetër. Ska ma keq se kur ta bëjnë ndonjë të keqe pas një veprës së mirë e cila, e shlyen ate të mirë. Një mëkat pas teubes është më i keq se shtatëdhjet mëkate para pendimit. Recidivi është më i vështirë se vet sëmundja, ndoshta edhe e shkatërron njeriun.

Kërkoni nga All-llahu përqëndrim në adhurime deri në vdekje, strehonu te All-llahu nga ndryshimi i zemrave dhe nga lajthitja pas udhëzimit.

Sa i keq është nënçmimi i mëkatit pas krenarisë së respektit edhe ma keq se kjo është varfëria e lakmisë pas pasurisë së

maturisë.

Mëshironi njeriun krenar të një populli, i cili me mëkate u mposht dhe të pasurin e një populli, i cili me gabime u varfërua.

Djelmoshat e pendimit, mos u ktheni në epshet pas largimit prej tyre. Edhe pse largimi nga epshet kërkon durim në hidhurinë e largimit prej tyre, e nëse duroni e kompenzoni me ëmbëlsinë e besimit në zemrat e juaja.

Nëse e leni ndonjë gjë për hirë të All-llahut, All-llahu ua kompenzon me diç më të mirë se ajo: "...se posa të vërejë All-llahu ndonjë të mirë (besim të drejtë e të sigurtë) në zemrat tuaja, Ai ju jep edhe më shumë të mira nga ajo çka është marrë nga ju, ua falë gabimet, se All-llahu falë pa masë, se është mëshirues i madh". (El-Enfal: 70).

Kjo ka të bëjë me djelmoshat, kurse pleqtë nëse u kthehen mëkateve pas Ramazanit, kjo është edhe më keq, sepse ekziston shpresa për kthim dhe pendim te djelmoshat në fund të ymrit të tyre, edhe pse edhe ai është në rezik, ngase vdekja ka mundësi ta befasojë, kurse plaku ka arritur në bregdetin e detit të shpresave, nuk ka çka të shpreson ma shumë?

Ta vajtojmë hijen e rinisë së thinjur

Të ka thirrur në emër të tjetërkujt

Bëhu gati për thirrjen e përfundimit

Se çdo gjë që vjen është afër

A nuk i shohim epshet e shpirtit

Harxhohen, kurse neve na mbesin mëkatet

Frikohen vetvetes ata që pendohen,

E si do të jetë gjendja e atyreve që nuk pendohen.

(Letaiful-Mearif; fq. 400).

Përgaditi: Bekir Halimi
Bekir Halimi, 14.12.2002

Gruaja dhe familja

Këtë ata e quajnë “çlirim të gruas”

Si gratë u mashtruan që të dalin nga shtëpitë e tyre në Shtetet e Bashkuara të Amerikës?

Nga 1800 deri në kohën tonë jeta familjare në Perëndim ka ndryshuar dukshëm. Ndërsa Perëndimi e quan këtë ndryshim, pjesë të lëvizjes së grave për liri, një vështrim i shkurtër mbi historinë e kësaj, do të na shfaq diçka më ndryshe.

Amerika përpara 1800 ishte një vend fermer dhe 90 për qind e popullsisë jetonin dhe punonin në ferma private. Familjet kishin furnizim të vetëmjaftueshëm, gati çdo gjë e prodhonin në shtëpi. Disa gjëra të pakta të cilat nuk mund të prodhoheshin në shtëpi i blenin. Disa gjëra të tjera, veçanërisht importet nga Europa, bliheshin në dyqane. Meshkujt kujdeseshin për fushat dhe femrat kujdeseshin për shtëpinë. Ato merreshin me thurje me shtizë, thurje me kashte dhe kujdeseshin për kafshët e fermave.

Revolucioni industrial

Revolucioni industrial, i cili filloi afërsisht rreth 1800, solli një ndryshim shumë të madh në këtë mënyrë jetese. Në 1807, me fillimin e luftës midis Britanisë së madhe dhe Francës, Presidenti Jefferson nënshkroi Aktin e Embargos, i cili ndalonte tregtinë midis Europës dhe Amerikës. Akti nënkuptonte që mallrat europiane nuk do të ishin më në tregjet Amerikane dhe Amerikanët do të duhej t'i prodhonin vetë. Importi më i madh European në Amerikë ishin rrobat dhe kështu

tregëtarët e përdorën këtë mundësi për të krijuar një industri veshjeje në Amerikë.

Në 1814, Francis Cabot Lowell, një qytetar nga Bostoni hapi fabrikën e parë moderne. Puna këtu duhej të bëhej shumë më shpejt sesa më përpara. Në vend që t'i bënin gjërat nëpër shtëpia, në dorë, gjërat filluan të bëheshin me një shpejtësi të madhe në fabrikë dhe të gjithat hapat e punës kompletoheshin nën të njëjtën çati. Tani çfarë Lowell kishte nevojë ishin punëtorë. Ai pa se gratë, veçanërisht vajzat e pamartuara të fermerëve, ishin më ekonomike për tu përdorur për punë. Ata kishin dëshirë gjithashtu të punonin si njerëz me rroga në fabrikë.

Por Lowell duhej ta bënte punën jashtë shtëpisë, të pranueshme në një shoqëri e cila nuk ishte e mësuar me diçka të tillë. Ai i siguroi prindërit se vajzat e tyre do të ishin nën kujdes dhe do t'i mbanin nën një disiplinë të rreptë. Dhe ai ndërtoi një ndërtesë në shoqëri ku gratë punëtore jetonin dhe punonin së bashku.

Së shpejti, më shumë e më shumë fabrika dolën në të gjithë Amerikën. Pronarët e fabrikave ndjekën shembullin e Lowell-it duke punësuar gra të pamartuara. Që nga 1850 pjesa më e madhe e mallrave të vendit prodhoheshin në fabrika. Siç prodhimet e mallrave lëviznin nga fshatet në qytet, njerëzit gjithashtu lëviznin nga fshatet në qytet.

Për të fituar para, njerëzit linin shtëpiat e

tyre. Kur gratë punonin në fermë, ishte shumë e mundshme për të kombinuar punën dhe familjen. Kur puna për gratë lëvizi jashtë shtëpisë, megjithatë, vetëm gratë që mund ta ndjeknin atë ishin ato pa përgjegjësi familjare ose ato të cilat nuk kishin bashkëshortë ose nuk kishin të ardhura. Andaj, vetëm gratë të cilat kujdeseshin për familjet e tyre ishin ato që nuk punonin.

Puna jashtë shtëpisë u bë pjesë e jetës për gratë e pamartuara. Ata do të punonin derisa martoheshin. Por koha kaloi, gratë e gjenin jetën familjare se ndërhynte me aktivitetin e tyre në punë dhe në vend që ta shikonin punën jashtë shtëpisë si të mundshme (ose detyësore), ata e shikuan jetën familjare si të tillë. Shumë gra filluan të vononin martesën edhe më shumë, dhe disa vendosën të qëndronin beqaresha.

Gratë e martuara megjithatë qëndronin në shtëpia dhe ia dedikonin jetën e tyre fëmijëve të tyre. Tani që nuk kishte më punë nëpër ferma, gratë kishin edhe më shumë kohë për fëmijët. Në 1900 më pak sesa 5.6% e grave të martuara punonin jashtë shtëpive. Nëse një grua do të punonte do të konsiderohej sikur burri i saj ishte invalid ose që ajo ishte e varfër.

Lufta e parë Botërore

Hyrja e parë me grumbuj e grave në fuqinë punëtore erdhi gjatë Luftës së Parë Botërore në 1914. Burrat shkuan për të luftuar dhe vendi kishte nevojë për punëtorë nga ata që kishin lënë mbrapa. Gratë e pamartuara nuk ishin të mjaftueshme për nevojat e fuqisë punëtore, kështu pronarët filluan të ftonin gartë e martuara gjithashtu. Më 1919, 25% e grave në fuqinë punëtore ishin të martuara. Por ky ishte vetëm fillimi.

Në tjetër rast që soli Lufta e parë botërore ishte hyrja e grave në ushtri. Rreth

13.000 gra u regjistruan në Flotën Amerikane (US Navy), më së shumti duke bërë punë të vogla- kto ishin dhe gratë e para në historinë Amerikane që u aprovuan me rang të plotë ushtarak.

Depresioni i madh

Depresioni i madh erdhi në 1930. Përqindja e papunësisë u ngrit nga 3.2% në 1929 deri në 23.6% në 1932. Punët u bënë më të pakta për njerëzit e aftë dhe burrat. Baballarët shkonin për të kërkuar punë. Disa nga dëshpërimi dezertonin familjet e tyre. Ashtu në shumë familje përgjegjësia ra mbi nënat.

Pjesa më e madhe e grave dhe e fëmijëve, megjithatë, gjenin punë më lehtë sesa burrat për shkak të ndarjes së punës në kategori për burra dhe për gra. Megjithëse 80% e burrave gjatë depresionit të madh i kundërshtuan gratë e tyre për të hyrë në punë, nën çdo rrethanë, faktorët ekonomik e bënë të nevojshme për gratë që të punojnë. Orët ishin të gjata dhe paga ishte e ulët. Njëzet përqind e grave të bardha ishin në fuqinë punëtore.

Lufta e dytë Botërore

Lufta e dytë botërore erdhi në 1940. Burrat ishin duke luftuar dhe Amerika kishte nevojë për punëtorë dhe për furnizime (për të përmbushur nevojat). Përsëri, pronarët shikonin drejt grave për punë. Gratë e pamartuara dhe të martuara ishin të ftuara në punë, ashtu siç u bë në luftën e parë botërore.

Por ende, opinioni publik ishte në përgjithësi kundër punës së grave të martuara. Media dhe qeveria filluan një fushatë propagande të ashpër për të ndryshuar këtë opinion. Qeveria federale i tha grave që fitorja nuk mund të arrihet pa hyrjen e tyre në fuqinë punëtore. Puna ishte e konsideruar pjesë e të qenurit një qytetar i

mirë, një grua punëtore ishte një person patriotik.

Qeveria themeloi Magazine Bureau në 1942. Bureau-ja publikoj Magazine War Guide, një udhëzim për revistat se çfarë temash duke të trajtonin në editorialin e tyre çdo muaj për të ndihmuar propagandën e luftës. Në shtator 1943, tema ishte "Gratë në Punë". Slogani për këtë ishte "Sa më shumë gra që punojnë, aq më shpejt ne do të fitojmë". Revista publikonte tregime që e madhëronin dhe e ngrinin vendosjen e grave në punë jotradicionale, ku kishte nevojë për punëtorë. Ideja ishte që nëse punët e vogla dhe të patërheqëshme të ishin portretizuar si tërheqëse dhe të ndershme, më shumë gra do t'i bashkangjiteshin fuqisë punëtore.

Mediat krijuan Rosie the Riverter, një karakter mitik për t'i inkurajuar gratë që të hynin në fuqinë punëtore. Rosie portretizohej si një grua patriotike, një heroinë për të gjitha gratë amerikane. "Gjithë ditën, nën shi e në diell, ajo është pjesë e fuqisë punëtore. Ajo është duke bërë historinë, duke punuar për fitore, Rosie Riverter...".

Përpjekjet e propagandës arritën efekte të konsiderueshme. Më tepër sesa 6 milionë gra iu ngjitën forcës punëtore, maxhoranca e tyre e martuar. Në 1940, përpara luftës, vetëm 36% e grave punëtore ishin të martuara. Në 1945, pas luftës, 50% e grave punëtore ishin të martuara. Tabuja e klasës së mesme kundër një gruaje punëtore u shkatërrua.

Pas luftës së dytë botërore

1950 shënoi një epokë të prosperitetit në jetën e familjeve amerikane. Burrat u kthyen nga lufta dhe kishte nevojë për punë. Përsëri, qeveria dhe media u bashkuan të ndërronin opinionin publik. Këtë herë,

megjithatë, i inkurajuan gratë të ktheheshin nëpunës shtëpia, e cila tregon që gratë ishin nxjerrë jashtë (nga shtëpitë e tyre) jo për liritë e tyre por sepse kishte nevojë për punëtorë.

Por kjo përpjekje nuk ishte e sukseshme dhe u la në mënyrë të shpejt. Së pari, gratë nga rrangjet e ulta ekonomike u duhej të qëndronin në fuqinë punëtore për shkak të nevojës ekonomike. Dhe së dyti, erdhi ngritja e kulturës konsumatore.

Bumi i fëmijëve ndodhi gjatë 1950 gjithashtu. Gratë u kthyen nëpunës shtëpia për t'iu dedikuar jetët e tyre edhe njëherë fëmijëve të tyre. Por rreth të njëjtës kohë një ndryshim i rëndësishëm kishte hyrë në jetën amerikane. Ky ishte përhapja e televizionit. Në 1960 90% e popullatës kishte në pronësi një të tillë. Familjet do të grumbulloheshin rreth ekranit për zbavitje. Më përpara, çdo gjë duke përfshirë edhe reklamat, ishin të shikuara me interes të madh.

Pjesa më e madhe e familjeve të mesme nuk mund t'i përballonin standartet të deklaruara nga televizioni apo nuk ishin në gjendje që me një rrogë të arrin cilësinë e jetës. Shumë gra u kthyen për të punuar që kështu të jetonin sipas "standarteve të jetesës amerikane", çfarëdo që kuptohej me të nga ana e tyre.

Numri i grave Amerikane në fuqinë punëtore që nga 1940 deri në 1950 u rrit në nëntë përqind. Nga 1930 deri në 1940 ka patur vetëm tre përqind rritje.

Efektet

Ashtu si nënat ju kthyen punës, televizori u bë kujdestari më i rëndësishëm i fëmijës. Fëmijët në 1950 shpenzonin pjesën më të madhe të orëve kur nuk flinin, përballë televizorit.

Në 1940, më pak se 8.6% e nënave me

fëmijët nën moshë tetëmbëdhjetë vjeçare punonin. Në 1987, 60.2% e grave me fëmijë nën moshë tetëmbëdhjetë vjeçare punonin.

Ashtu si gratë (e martuara) morën rol më të madhe në mbështetjen finaciare të familjeve, ata e panë të justifikueshme që të kërkonin që burrat e tyre të merreshin me fëmijët dhe të bënin punë shtëpie. Përmes viteve, përqindjet e divorcit u dyfishuan duke arritur në një nivel ku një nga dy martesat ishte e prirë të përfundon me divorc. Përqindja e divorcit dhe lindja e fëmijëve u zvogëluar. Numri i nënave si prindër të vetëm në familje u rrit më shpejtësi. Njerëzit rriteshin të pakënaqur me jetët e tyre, duke u krahasuar me jetët e njerëzve në televizion.

Gratë punëtore patën një ndikim në shoqëri në shumë mënyra të ndryshme. E para dhe më e rëndësishmja nga këto ishte që fëmijët me nënat punëtore ishin të lënë pa kujdesin e një nëne. Ashtu si numri i nënave që punonin rritej, numri i fëmijëve që rriteshin të pakontrolluar u rrit, dhe me këtë rritje u rrit edhe krimi midis adoleshentëve.

Përderisa pjesa më e madhe e grave e vendosën karrierën e tyre përpara familjes së tyre, edhe jeta familjare ishte shumë e ndikuar nga gratë e pamartuara që ishin të afta të fitonin më shumë para sesa gratë e martuara. Për shembull, sipas një studimi të një ekonomisti të Havardit, gratë (doktoresha) të cilat ishin të pamartuara dhe që nuk kishin fëmijë fitonin 13% më tepër në vit sesa ata të cilat ishin të martuara dhe 15% më tepër sesa ato që kishin fëmijë.

Sot

Maxhoranca e grave ende punojnë në nivelet më të ulëta të piramidës ekonomike. Pjesa më e madhe e punësuar në punë

shitblerje, punë në fabrika apo shërbime. Rreth 50% e fuqisë punëtore janë gra. Ndërsa 78% e të gjithë shitësve dhe 99% e të gjitha sekretareve sot janë gra, vetëm 31 përqind e menaxhereve dhe administratorëve janë gra. Barazia në fuqinë punëtore ka qenë një mirazh por i ka bërë miliona gra që të lëjnë shtëpiat e tyre dhe duke shkatërruar strukturën e familjes.

Ishte vetëm kur faktorët ekonomik apo politik e bënë të nevojshme për të marrë më shumë punëtorë, që gratë u thirrën për të punuar. Revolucioni industrial, depresioni i madh dhe luftërat botërore, të gjitha këtë ngjarje të mëdha rritën proporcionin e grave punëtore, në ato kohë kur kapitalistët kërkonin më shumë punëtorë në mënyrë që të bëheshin të sukseshëm në planet e tyre dhe kështu ata përdorën gratë.

Lëvizja e grave nga shtëpitë në forcën punëtore publike ka qenë graduale. Së pari gratë punëtore filluan të punonin, pastaj gratë e pamartuara dhe pastaj gratë pa fëmijë dhe pastaj gratë e martuara me fëmijë dhe pastaj të gjitha gratë. E njëjta gjë mund të shihet se po ndodh në vendet në zhvillim rreth botës, ashtu siç Perëndimi po përhap propagandën e tij të lirisë për gratë për të punuar. Rezultatet e kësaj lëvizjeje medoemos do të jenë të njëjtat.

Bibliografi:

-Hawes, Joseph M., ed. American families: A research Guide and historical handbook. New York: Greenwood Press, 1990.

-Mintz, Steven. Domestic revolutions. New York: the Free Press, 1988.

-Gary B. Nash, American Odyssey. New York: Glencoe McGraw-Hill, 2002.

-Wilson, Margaret Gibbons. American Woman inw transition. Conneticat: Greenwood Press, 1979.

-Goldstein Joshua S War and Gender: How Gender Shapes the War System dhe Vice Versa. Cambridge University Press, 2001.
-Us department of labor, Women's Bureau.

Women in the force, 1900-2002.
-Library of congress Rosie the riverter:
Real women workers in the World War II.

Ariba bint Halid
Përktheu: Ammar Ardit Kraja
22.10.2004

Disa dobi për shëndetin

Ka shumë shembuj në Kur'an dhe në Synnet që flasin mbi virtytet e një qëndrimi pozitiv mendor, përkushtimi dhe optimizmi përballë kundërshtisë. Si e keni kuptuar ju se durimi dhe një perspektivë pozitive e jetës janë mjetet më të mëdha të një shërimi që ju mund t'a përdorni?

Kur'ani (surja 2, ajeti 155-157) thotë: "Ne ju sprovovmë me ndonjë frikë, me uri me ndonjë humbje nga pasuria e nga jeta e edhe nga frytet. Dhe përgëzoi të qëndrueshmit, të cilët, kur i godit një fatkeqësi, thonë: "Ne jemi t'ALLAHUT dhe vetëm tek Ai kthehemi". Të tillët janë që te Zoti tyre kanë bekime e mëshirë dhe të tillët janë ata të udhëzuarit në rrugën e drejtë."

Sipas zbulimeve më të reja shkencore, duket që kjo mëshirë shpesh pasqyrohet me një gjendje shumë të mirë shëndetsore.

Bernard Jensen thotë: "Mjeku i sotëm pranon se "vendëpunishtja" më e madhe e njeriut nuk është trupi por mendja që e kontrollon ". (puna më e madhe nuk kryhet me trupin e njeriut por me mendjen që e mbikqyrë atë (v.p.)

Ndërkaq, Dr.Ted M. Morter, në librin e tij pohon kështu: ... "Mendimet e këqija shpesh janë faktori numër një i prodhimit të

acideve në trup (dhe sasia e madhe e thartinës është shkaku kryesor i së keqes).....sepse trupi juaj reagon ndaj një mendimi negativ dhe një tendosjeje shpirtërore i provokuar me të menduar, njësoj sikur kur reagon edhe ndaj një dëmi fizik ."

Në të vërtetë, studimet e bëra në spital tregojnë se tek pacientët e kontrolluar nëpër klinika, të cilët nuk janë shtruar në spital, 70% prej tyre, nuk kanë sëmundje organike, gjë që është një shkallë shumë e lartë. Kur nga ana mjekësore, këta të sëmurë nuk kanë gjetur ndonjë burim të vërtetë organik të sëmundjes së tyre, atëherë ekziston një bazë fizike që ka të bëjë me këtë dukuri .

Qyshkur Frojdi e bëri të njohur idenë e psikoanalizës, njerëzit shpesh janë përqëndruar kryesisht në fushën mendore, për t'i zgjidhur disa probleme, duke haruar se janë të pandashme sfera fizike dhe ajo mendore. Mendja ndodhet në tru e truri është një organ. Sikur edhe të gjitha organet tjera, ai ushqehet me po ato lloj ushqimesh sikur edhe organet e një trupi tjetër dhe është i prirur për të njejtat probleme.

Sidoqoftë, truri s'është veçse një pjesë e

trupit tonë sikur edhe të gjitha pjesët tjera dhe qëndron në varësi të plotë nga trupi. Ka nevojë për sheqer për t'a sintetizuar energjinë përkundër indeve tjera që mund të zhvillohen duke u nisur nga kalciumi dhe yndyrnat. Prandaj, është edhe organi i parë që vuan nga gjaku i dobët (varfëruar) në sheqer dhe reagon më rreptë ndaj kësaj. Vet Frojdi thotë se psikoanaliza nuk është e përshtatshme për t'i mjekuar sëmundjet si shizofrenia dhe ka kërkuar që shkaqet e tyre të trajtohen si biokimike.

Nëse ne nuk harrojmë se truri është një organ që vepron në pajtim me organet tjera dhe ushqehet po me atë gjak, atëherë mund të kuptojmë se si pasojat e llojllojshme mendore mund të na godasin fizikisht. Veprimi i thjeshtë i trurit tonë, me të menduar ose studiuar, harxhon ushqim në sistemin tonë, sidomos fosforin. Puna e dendur e trurit mund të shkaktoj mungesën e fosforit. Dhe e kundërta e kësaj të vërtete qëndron në faktin se njerëzit me aftësi të mëdha intelektuale zakonisht kanë sasi të madhe të fosforit në organizmin e tyre.

Hadithi i Pejgamberit, paqja e Zotit qoftë mbi te, sipas Ebu Hurejres, shpirtërisht është më i begatë: "Nuk është më i forti ai që mund tjetrin me forcë (pra fizikisht), por ai që përmbahet gjatë zemërimit."

Pra qetësia (përmbajtja) dhe durimi, janë çelës të fuqisë fizike.

Fosfori nuk është ushqimi i vetëm që mund të shpëtojë shkakun e një tendosje dhe mungese të qetësisë shpirtërore. Nëse gjandrat tiroide, si organ i parë që kontrollojnë emocionet tona, punojnë shumë, ne poashtu mund të vuajmë nga mungesa e jodit. Punë si stresi gjatë kërkimit të një vendpune, ndarja (prishje martesë), ose bartja me rastin e ndërrimit të banesës, mund të shkaktojnë varfërimin e kaliumit dhe

Natriumit (kryprave) në organizmin tonë.

Një hipoglicemi (mungesë e sheqerit në gjak), mund të jetë shkak i një ngacmimi, trazimi. Pejgamberi ynë, paqja dhe bekimi i Zotit qofshin mbi te, na ka këshilluar që t'a ndjekim rrugën më të matur, ja që ne shpesh i ekspozohemi një nervoze të tepruar, duke bërë titur, gjatë shikimit ngacmues të televizorit, duke shkuar në pazar, në kinema, nëpër festa, parqe atraktive, etj. Kur ne shikojmë diçka tërheqëse, korteksi ynë i adrenalinit ngacmohet dhe kështu shkaktohet rritja e sheqerit në gjak.

Kjo nxit pankreasin të prodhojë insulinën në gjak për të zvogëluar sasinë e sheqerit, kështu që ne ndjehemi të lodhur ose të dobësuar.

Duke falenderuar Allahun me "Elhamdylillah" për atë që kemi dhe kur përballemi me sprova, qetësohemi dhe kështu ruajmë shëndetin tonë. Duhet të përpiqemi të qëndrojmë në shtëpi dhe të punojmë në një mjedis të qetë e të lirohemi aq sa është e mundur nga streset. Njëra nga mënyrat e neutralizimit të veprimit të stresit (tendosjes) është thjeshtë të vetëdijsohemi mbi tendosjen me të cilën ne përballemi dhe t'a marrim (konsumojmë) një ushqim të barazpeshuar dhe të plotë, t'a zëmë, ushqim bimor.

Për shembull nëse një njeri ri deri vonë për t'u falur dhe për të kënduar Kur'an gjatë muajit të Ramazanit, ai mund të hajë ushqim të pasur në fosfor, që do t'a ndihmonte t'a ruaj sasinë e fosforit. Nëse një njeri lëviz, ose shkon në Haxh për Umre, ai do të duhej të riste sasinë e ushqimit në kalium dhe Natrium (krypra) po aq sa edhe vitaminën B.

Nëse ne shpirtërisht plotësisht lidhjen e shëndetit mendor me atë fizik, atëherë na

mungon një hollësi e rëndësishme e veprimit mendor. Dhe në rastet e gjendjeve të rënda shëndetsore, më së miri është të preferohet parandalimi (i marrjes) se sa gjetja e një ilaçi.

Së këndejmi mënyra më e mirë që t'i shmangemi të gjitha shprehive negative dhe t'i kontrollojmë emocionet tona thjeshtë mund t'arrihet me vënjen në zbatim të shpirtërores, siç n'a këshillon Kur'ani dhe Synneti.

Duhet të themi "Elhamdyllah "si falenderim ALLAHUT për ate që na është dhënë (si begati, e mirë), "Insha'ALLAH", për ate çfarë ne synojmë të jetësohet dhe "Subhanallah" kur ne shofim ndonjë trazirë, turbullirë apo diç që na habit !

Nuk duhet të harrojmë të themi "Estagfirullah", kur të humbim gjakftohësinë ose në rast dobësie . Dhe është me shumë rëndësi të thuhet "ALLAHU EKBER" kur të përballemi me sprovat e jetës.

Karima Burns

Përktheu dhe përshtati nga frengjishtja: L.Kullashi

29.10.2004

Hixhabi... Modesti, Çlirim, Mbrojtje

Me luftën që është duke u zhvilluar midis të vërtetës dhe fallsitetit, hixhabi është vënë në qendër të skenës. Ka qenë gjithmonë një çështje e ndjeshme por tani ajo ka marrë një vëmendje të madhe për shkak të legjislacionit dhe propozimeve legjislative në disa vende europiane që e ndalojnë atë në institucione qeveritare. Për gratë që e veshin hixhabin nga bindja fetare, e vërteta është e dukshme dhe e pakundërshtueshme. Për të tjerët me dije të kufizuar ose që nuk kanë ndonjë dituri mbi hixhabin, mund të jetë konfuze.

Historiku

Së pari është e rëndësishme për të kuptuar disa pika të lidhura me hixhabin dhe modestinë. Pika e parë është që modestia ka qenë normë në histori, deri në pjesën e fundit të shekullit të kaluar. Nëse dikush do të hapte librat historik të kohëve të ndryshme dhe epokave të ndryshme do të gjejë mbulimin modest të grave në një farë nivel apo në një

tjetër. Pika tjetër është që modestia është një element në disa fe botërore, veçanërisht, Judaizm, Krishterim dhe Islam. Shumë njerëz habiten kur mësojnë që modestia dhe hixhabi nuk janë futur (së pari në histori) nga islami. Kjo ndërthurje ka ekzistuar në ligjet e feve të shpallura përpara islamit dhe mbetet e tyre mund ende të gjenden në librat e ndryshuar të atyre feve. Me mesazhin e fundit të dhënë Muhammedit salallahu alejhis ua selam, urdhëri për hixhabin u konfirmua dhe u finalizua. Ky është realiteti përderisa të gjitha ato shpalljet kanë ardhur nga i njëjti burim, Allahu. Merjemja (Maria), e ëma e Isait (Jezusit) është rrallë e përfytyruar pa një mbulesë tradicionale dhe dikush mund të sugjerojë që ajo është muslimane (e cila me të vërtetë ishte muslimane). Dikush ende mund të gjejë gra çifute dhe të krishtera të cilat e mbulojnë kokën në të njëjtën mënyrë si bëjnë muslimanët. Është një nga lidhjet e

përbashkëta që janë të përdorura nga të treja këto besime.

Funksionet e hixhabit

Që të kuptohet me të vërtetë natyra e mrekullueshme e hixhabit, është esenciale për të shikuar në funksionet e tij. Sigurisht, një musliman nuk ka nevojë për justifikime për urdhërat e Allahut dhe dëshirën për tu bindur pa pyetur, por hixhabi është një aspekt i fesë që ka një logjikë që përputhet në mënyrë perfekte me arsyen njerëzore.

Më tepër sesa një simbol fetar

Përkufizimi si një simbol fetar është “një shenjë, diçka tjetër që qëndron ose sugjeron diçka tjetër nga arsyeja me marrëdhënie, bashkim, lidhje ose ngjashmëri të rastësishme, një shenjë e dukshme e një shënje të padukshme”. Sigurisht, hixhabi është një simbol përderisa përfaqëson nënshtrimin e një gruaje ndaj Krijuesit të saj dhe lidhjen e saj me fenë islame. Allahu e përmend këtë në Kur'an kur i referohet hixhabit:

“... është më i përshtatshëm që ata të mund të njihen...”

Kjo do të thotë që një grua do të njihet se është muslimane. Por, ndërsa hixhabi është një simbol, është në realitet shumë më tepër se atë. Qëllimet e mëposhtme dhe funksionet e hixhabit do ta sqarojnë këtë pikë.

Urdhër dhe sprovë nga Allahu

Megjithatë shpesh i mbishikuar, nuk muns të harrohet që hixhabi është një test për gruan muslimane. A do të nënshtrohet ajo Zotit ose Krijuesit të saj apo a do të ndjek ajo dëshirat e saja?

Është e qartë nga Kur'ani dhe nga Sunneti që hixhabi është një obligim fetarë. Nuk ka ndryshime në mendime (ihtilaf) mbi këtë pikë dhe Ummeti musliman e ka aplikuar atë për mëse 14 shekuj. Kur një grua muslimane vesh hixhabin ajo është duke ju bindur Allahut.

T'i thuash asaj që të heqi është njësoj sikurse t'i thuash asaj që mos i fal namzet e detyruara. Kur ajo zgjedh të mos e vesh hixhabin, ajo nuk është duke ju bindur Allahut, subhane ua teala, dhe sjellë për veten e saj mundësinë e ndëshkimit për trasgresionin e saj. Kjo lëstje nuk mund të merret me lehtësi përderisa është e përfshirë midis gjynaheve më të mëdhanë islam. Fatkeqësisht, dikush mund të gjejë gra muslimane të cilat debatojnë që hixhabi nuk është obligim dhe që teksti i Kur'anit mbi këtë çështje nuk është i qartë. Ky është një gabim edhe më i madh përderisa është mohimi i vargjeve kur'anore dhe shtrembërimi i tyre për të përmbushur dëshirat personale.

Vargjet e mëposhtme të Kur'anit të shenjtë i referohen natyrës obliguese të hixhabit:

“Thuaju edhe besimtareve të ndalin shikimet e tyre, të ruajnë pjesët e turpshme të trupit të tyre, të mos zbulojnë stolitë e tyre përveç atyre që janë të dukshme, le të vejnë shamitë mbi krahorin e tyre dhe të mos ua tregojnë bukuritë e tyre askujt përveç burrave të vet, babajve të vet ose babajve të burrave të vet, djemve të vet ose djemve të burrave të vet, vëllazërve të vet ose djemve të vëllazërve të vet, apo djemve të motrave të veta, ose grave të tyre (që u përmenden) dhe robreshave, të cilat i kanë në pronësinë e tyre, ose shërbetorëve nga meshkujt të cilët nuk ndiejnë nevojë për femrat ose fëmijët nuk kanë arritur pjekurinë për gra. Le të mos kërcasin me këmbët e tyre për të zbuluar fshehtësinë nga stolitë e tyre. Pendohuni të gjithë te All-llahu, o besimtarë, në mënyrë që të gjeni shpëtim”. [Nur:31]

“O ti Pejgamber, thuaju grave tua, bijave tua dhe grave të besimtarëve le të vejnë shamitë (mbulojë) e veta mbi trupin e tyre, pse ky është më afër që ato të njihen (se nuk

janë rrugaçe) e të mos ofendohen. All-llahu fal gabimet e kaluara, Ai është mëshirues”. [el-Ahzab:59]

Ruajtja e modestisë

Siç u përmend më parë, një nga qëllimet kryesore të hixhabit është për të fshehur ose mbuluar bukurinë e një gruaje dhe për të ruajtur modestinë e saj. Modestia mund të përkufizohet si ruajtje ose përshtatshmëri në veshje, sjellje dhe të folur gjithashtu si çlirimi nga mendjemadhësia dhe arroganca. Koncepte të lidhura do të jenë thjeshtësia dhe moderimi. Këto janë të konsideruara si të virtyte të ndershme që janë të inkurajuar nga fetë dhe sistemet e vlerave rreth botës. Është person ka një farë rehatie në lidhje me veshjen dhe mbulesa e gjatë e muslimaneje nuk duhet zhvlerësuar. T'i kërkojë një muslimaneje të heq hixhabin është e njëjtë sikur do t'i kërkojë një jo-muslimaneje të hiqte bluzën e saj (kuptohet nga ato që kanë një farë morali). Muslimaneja do të ndjehej e dhunuar nëse. Sensi i saj i fort i modestisë do t'i shkaktojë asaj të ndjehej e turpëruar për të dalë nga shtëpia pa mbulesën e plotë.

Një pyetje interesante duhet të bëhet: “Pse është një murgeshë e respektuar për veshjen e saj modeste por një muslimane e veshur me hixhab është e shikuar si e shtypur?”

Lartësimi në status

Një grua e cila mbulon veten e saj i informon ata rreth saj që ajo është më tepër sesa trupi i saj dhe pamja e saj. Ajo ka një mendje, ajo ka një zemër, ajo ka një personalitet, ajo ka një besim. Është përmes një procesi që statusi i saj ngrihet. Ajo ka dinjitet dhe nder dhe ajo pret që të trajtohet si e tillë. Ajo refuzon të përdoret si një lodër e vetme për bukurinë e saj dhe kënaqësitë e burrave. Gratë ofrojnë më shumë sesa tërhiqjen e tyre fizike dhe hixhabi në islam

garanton që të shihet më shumë se aq. Për kundër opinionit publik, statusi i gruas në islam është i ngritur më lart sesa çdo sistem social. Nga ana shpirtërore ajo ka të njëjtat obligime dhe shpërblime që kanë edhe burrat, nga ana sociale ajo është e vlerësuar dhe nderuar ai një nën, vajzë, grua dhe kontribuese në shoqëri, ekonomikisht ajo ka pronësinë, pavarësinë dhe aftësinë për vendim marrje të pa krahasueshme me atë përpara islamit. Hixhabi është një element në një sistem të kuptueshëm që e vendos gruan në një pjedestal të respektueshëm dhe të vlerësuar.

Çlirimi-lirimi-liria

Hixhabi nuk është një simbol i shtypjes së femrës ose i pabarazisë. Për kundër është një instrument i lirisë. Një grua e cila e vesh hixhabin e çliron veten e saj nga dëshirat e vetjake dhe të kota për të shfaqur bukurinë e saj dhe për të bërë garë me gratë e tjera rreth saj. Kjo është një dëshirë që përkeqësohet nga shfaqja pakuptimitë, e cila është larg nga modestia dhe mbulesa. Me hixhabin, një grua nuk ka pse të jetojë me ç'ka pritët nga shoqëria që të jetë e dëshirueshme dhe ajo nuk ka pse të përdorë bukurinë e saj për të përfituar njohje apo pranim nga ata rreth saj.

Aq më shumë sa gratë të jenë të prirura ndaj ngacmimeve e shfaqurit aq më tepër është e ngacmuar natyra e burrit që e shikon atë. Hixhabi gjithashtu çliron burrin nga kjo dëshirë natyrale për të vështruar dhe u kënaqur me tërheqshmërinë e grave. Ajo mbështet çlirimin e tij nga dëshirat e shikimit që mund të jenë joshëse. Me hixhabin, shqetësimi i të dyve i garve dhe burrave, ndryshe, i çliron ata, kështu ata kanë mundsinë t'i drejtohen motiveve dhe qëllimeve të tilla si bukuria shpirtërore dhe ajo e brendshme.

Sigurimi dhe mbrojtja

Në Suren el-Ahzab të përmendur më lart, Allahu subhane ua teala thotë:

“...është më e përshtatshme që ato të njihen dhe të mos abuzohen...”.

Kështu, një nga funksionet e hixhabit është për të mbrojtur gratë nga abuzimi dhe dëmi. Kjo veçanërisht përfshin forma të ndryshme të abuzimeve dhe ngacmimeve seksuale, të cilat mbizoterojnë në shoqëritë në të cilat ka pak gra të mbuluara. Burrat shpesh marrin sinjale të përziera dhe besojnë që gratë dëshirojnë ata nga mënyra sesi ato i shfaqin trupat e tyre. Hixhabi, në të kundërt, i dërgon një sinjal burrave që që gruaja e mbuluar është një grua modeste, e cila nuk duhet të mërzhitet.

Njerëzit shpesh debatojnë që ky lloj arsytimi e vendos fajin mbi viktimën, vetë gruan. Është e rëndësishme për të kuptuar që qëllimi nuk është për t'i'a hequr përgjegjësinë ngacmuesit por për të theksuar natyrën reciproke të hixhabit. Burrat dhe gratë duhet të punojnë së bashku për të mbrojtur vetet e tyre, njëri-tjetrin dhe shoqërinë. Përkrah grave, gjithashtu kanë një farë niveli modestie, duke përfshirë më të rëndësishmen uljen e shikimit dhe mbrojtjen e pjesëve të turpshme. Mbi llogarinë e ndryshimit midis burrave dhe grave në natyrë dhe në përbërjen fizike, një sasi të madhe e mbulimit është e kërkuar nga gratë më tepër sesa burrat. Të dy burrat dhe gratë, megjithatë, janë të mësuara së pari të ulin shikimin në prezencën e gjinisë së kundërt përpara se t'i thuhej për tu mbuluar. Përsëri, kjo thekson përgjegjësinë e tyre të përbashkët për sa i përket kësaj.

Mbrojtja e shoqërisë

Kur një grua shfaq veten e saj ajo mundësisht e bën atë për motive vetjake

(duke shfaqur trupin e saj për të fituar vëmendje). Një grua e devotshme e mbulon veten e saj për dobinë e saj dhe gjithashtu për shoqërinë. Imagjinoni, do të jetonit në një shoqëri në të cilën të gjitha gratë janë të mbuluara. . . . Tani Imagjinoni një pamje krejt të ndryshme, imagjinoni një shoqëri në të cilën të gjitha gratë janë të ekspozuara, duke u veshur shumë pak. Ëfarë ndryshon tek ato dy shoqëri? Në të cilën shoqëri do të ketë më pak ngacmime dhe të këqija?

“Dhe thuaju grave besimtare të ulin shikimet e tyre dhe të mbrojnë pjesët e tyre të trupit”.

Besimtarja mbron pjesët e saja intime nga shikimi dhe nga veprat imorale. (zinaja). Kjo është një nga aspektet më serioze të modestisë dhe hixhabit për shkak të implikimeve të saja. Zinaja është një helm që shkatërron individët, familjet dhe shoqëritë. Dikush vetëm duhet të shohë në shoqëritë në të cilat zinaja është e përhapur që të kuptojë këtë pikë. Sëmundjet (sida, sëmundjet të trasmetuara seksualisht) janë të përhapura, divorci shtohet, njerëzit bëhen të preokupuar pas dëshirave të ulëta. Zinaja është midis gjynaheve të mëdha në islam për këto arsye. Një grua e cila e mbulohet mbron veten dhe si rrjedhojë shoqërinë nga kjo e keqe. Islami është një fe e pengimit dhe të tilla këshilla janë të vendosura për t'i penguar njerëzit për të mos rënë në kurthet e Shejtanit. Hixhabi, ulja e shikimit kufizimi i përzierjes midis burrave dhe grave të gjitha janë vegla të përdorura kundër zinasë (kurvërisë). Kur njerëzit i përmbahen këtyre këshillave, jeta bëhet më e plotë dhe familje të forta ndërtohen- të gjitha këto janë nevojat për një rregull të shëndoshë shoqërore.

Me të gjitha këto dobi që dikush fillon të mendojë pse një grua nuk vendos të e mos e

vërë hixhabin?

Arsyet për ndalimin e hixhabit (dhe përgjigjja islame)

Laiçizmi

Një nga arsyet kryesore për ndalimin e hixhabit në një vend si Franca është një koncept i njohur si laiçizmi. Laiçizmi është një sistem në të cilin funksionet qeveritare nuk kanë lidhje me fenë dhe institucionet fetare. Në atë sistem feja nuk merr vendime politike. Nga ana filozofike, laiçizmi është besimi që jeta është më e mirë për tu jetuar pa Zot ose zota. Në shoqëritë laike, njerëzit nuk i përmbahen besimeve fetare dhe me kailimin e kohës feja bëhet shumë më pak e rëndësishme në jetën e tyre. Rreziku i dukshëm i kësaj filozofie është që ikurajon ateizmin dhe agnostiçizmin. Ka një theksim mbi racionalizëm dhe një denigrim të fesë dhe mësimave fetare.

Franca është një vend laik siç është treguar në fjalinë e parë të kushtetutës së saj (1905)-"Franca është një Republik e pandarë dhe laike. . . ". Në lidhje me hixhabin, Presidenti francez Zhak Shirak, është shprehur që:"farë është përsa i përket kësaj (ligjit francez) është që mbështet principet e laiçizmit, i cili është një nga shtyllat e republikës tonë". Zhan Pier Rafarin, Kryeministri i Francës ka thënë: "Laiçizmi në Francë është një vlerë themelore, veçanërisht në ndërtuesin republikanë, shkollat e saja, ku çdo i ri mëson rreth kombësisë së tij, universalitetit dhe ku ai ose ajo duhet të marrë dobitë nga principet e barazisë dhe lirisë, neutralitetin e shërbimeve publike". 70% e francezve mbështesin ndalimin e hixhabit. Kjo është gjithashtu edhe arsyeja kryesore pse hixhabi është i ndaluar në vendet laike si Turqia dhe Tunizia.

Islami është një kërcënim ndaj atyre

qeverive përderisa është e kundërta e laiçizmit. Islami nuk është vetëm një fe, por një din, një mënyrë jete. Si mënyrë jete është i kuptueshëm, duke mbuluar të gjitha aspektet. Një musliman nuk mund ta ndajë fenë nga pjesa tjetër e jetës së tij sepse feja është jeta. Një musliman praktikues i fesë merr frymë, ecën dhe jeton me islam, madje edhe në gjërat më të vogla. Kur ngrihet në mëngjez ajo përkujton Allahun. Ajo menjëherë lahet për tu falur dhe përfundon namazine mëgjëzit. Ajo ha me dorën e djathtë gjatë hëngrjes. Gjatë ndërveprimeve ajo ndjek edukatën islame. Hixhabi është një pjesë e kësaj mënyre jete dhe si i tillë nuk mund të hiqet. Dini i islamit përfshin të dyja edhe jetën private dhe atë publike. Këto nuk mund të ndahen dhe askush nuk mund të thotë se ajo është fetare në jetën private por nuk është në jetën publike. Një individ e merr dini e saj në jetën publike kur ajo vë hixhabin. Ajo e merr dinin e saj në publik kur ajo refuzon të ja jap dorën meshkijve. Feja vjen në lojë gjatë ndërveprimeve sociale, trasaksioneve ekonomike dhe vendimeve politike. Një musliman nuk mund kurrë të jetojë një jetë "laike". Fatkeqësisht, kjo është çfarë shumë vende janë duke i shtrënguar muslimanët të bëjnë madje edhe në vendet e ashtu quajtura muslimane. Por, Allahu ka garantuar se do ta mbrojë fenë e Tij dhe do t'i shpërblejë ata të cilët punojnë dhe përpiqen të mbrojnë fenë e Tij.

Barazia e gjinive / Emancipimi i gruas

Arsyeja e dytë e dhënë për ndalimin e hixhabit është e reflektuar në fjalët e thëna nga Zhak Shirak-"Pa marrë parasysh origjinat dhe bindjet e tyre, francezët burra dhe gra kanë të njëjtat të drejta dhe ata kanë një të drejtë për të njëjtën respekt dhe të njëjtat mundësi".

Qëllimi i këtyre shoqërive është që t'i bëjnë

burrat dhe gratë krejtësisht të barabartë, ekzaktësisht në të drejtat e tyre, detyrat e tyre dhe mundësitë e tyre. Është paksi e çuditshme për të menduar se duke hequr hixhabin burrat dhe gratë do të bëhen më të barabartë si me magji. Këto njerëz gjithashtu thonë që gratë të cilat veshin hixhabin janë të shtypura, të nënshtruara dhe në nevojë për çlirim. Ata duket se mendojnë që gratë muslimane duan të çlirohen dhe t'i thuhet për të hequr hixhabin. Ata mendojnë që janë duke i bërë një nder grave muslimane.

Nga një perspektivë islame, është e rëndësishme për të kuptuar që megjithëse gratë dhe burrat janë të njëjtë në shumë drejtime, Allahu, subahe ua teala, ka krijuar të drëjta specifike dhe përgjegjësi për secilën gjini në disa çështje të jetës. Ai nuk ka bërë vetëm këtë por Ai ka gjithashtu krijuar secilën gjini në mënyrë unike që të përmbushë më së miri detyrat që i janë caktuar të dyja palëve. Shkenca, në fakt, i ka afirmuar këto koncepte. Kjo nuk nënkupton superioritetin e njëres gjini mbi tjetrën përderisa të dyja rolet janë të ndershme. Ata janë të dy esenciale për funksionimin efektiv të shoqërisë. Dikush mund të pyesë : “Nëse Allahu, subhane ua teala, do të kishte patur dëshirë të krijonte dy gjini të njëjta apo të barabarta pse ka krijuar dy gjini?”

Një grua muslimane nuk ka nevojë për “çlirim” që po i ofrohet, sepse ajo ka qenë e çliruar tashmë me kohë. Lirimi i saj vjen përmes nënshtrimit të saj ndaj Zotit dhe Krijuesit të saj. Hixhabi e çliron atë nga përqëndrimi mbi dëshirat e ulëta të kësaj bote dhe e ngre atë në fushën shpirtërore dhe e afron me Allahun, subanhe ua teala. Lirimi që ata premtojnë është vetëm është vetëm një mashtrim që ata e kanë mbuluar me rrobën e mirësisë. Sepse nuk ka çlirim në

mosbindje ndaj Allahut.

Mbrojtja nga detyrimi i prindërve

Megjithëse vendet laike thonë se e mbështesin lirinë e fesë dhe fllaën e lirë, këta mund lehtësisht të kompromentohen në mbrojtje të filozofisë laike. Fjalja e mëposhtme do ta sqarojë këtë fakt: “Gjykata europiane në Stasbourg e mbron laicizmin kur është një vlerë themelore e shtetit. Lejon kufizimi e lirisë së të shprehurit në shërbimet publike, veçanërisht kur është një çështje për mbrojtjen e moniteteve kundër shtypjeve të jashtme”. Në këto shoqëri, ddo gjë është përsë mbrapi, madje edhe deri tek pika e dhënjes së minorenëve të drejta mbi ato të prindërve dhe duke ja dhënë ato shtetit. Kështu, nuk është më puna e prindërve të cilët i thonë fëmijëve të tyre ta veshin hixhabin por është shteti që është duke i thënë hiqeni. Ende nuk ka liri, vetëm një frocë tjetër. Kjo nuk është më e ndryshme sesa të thënitur që ju keni ardur për të çliruar një vend që vetëm ta pushtonit vetë.

Në islam të drejtat e prindërve janë të shenjta dhe të nderuara. Allahu i urdhëron besimtarëve për t’iu bindur dhe respektuar prindërit e tyre dhe kjo është shpesh e vendosur afër nënshtrimit dhe bindjes ndaj Allahut në rëndësi. Ata janë duke u përpjekur ta rrënojnë këtë aspekt themelorë të fesë dhe kulturës por kjo nuk mund të lejohet. Nga një perspektivë islame, prindërit mund të detyrojnë vajzat e tyre për të veshur hixhabin përderisa kjo është një obligim fetarë. Ata janë duke kërkuar nga ajo atë çfarë është më e mirë për të, familjen e saj dhe shoqërinë e saj. Kjo është me të vërtetë jo ndryshe nga nga kufizimin e saj ndaj frekuentimit të disa shoqeve të këqija. Në realitet, është më esenciale përderisa dobitë janë të mëdha. Është e rëndësishme për të shënuar që vajzat nuk janë të detyruara të

veshin hixhabin përpara pjekurisë së tyre por atyre duhet tu tregohet rreth themeleve të hixhabit që në moshë të vogël. Nëse atyre do

t'ju sqarohet mirë kjo çështje me bukurinë dhe kuptimin e hixhabit, ato do të vejnë hixhabin kur t'i vijë koha.

Dr. Aisha Hamdan

Marrë nga: el-Xhumua vol. 16 nr 4/5

Përktheu: Ammar Ardit Kraja

5.11.2004

Uthman Dan Fodio

Shejh Uthman Dan Fodio ishte një dijetar dhe muxhahid i madh. Ndryshe nga dijetarët e tjerë nga historia islame, ai është shumë pak i njohur megjithë faktin se ai ishte një dijetar me dije të madhe, i cili e përhapì tevhidin në kohën e tij dhe vendosi hilafetin në Afrikën qendrore.

Shejh Uthman Dan Fodio ishte i lindur në Maratta, një qytet në Havsa shtetin Gobir (Nigeria e sotme), më 15 dhjetor të vitit 1754. Babai i tij Muhammed Fodio ishte gjithashtu një dijetar i mirënjohur në kohën e tij në Gobir, një pasardhës i Torankaua Fulanit dhe trashëgues i një tradite të gjatë mësimi. Duke ardhur nga një familje intelektuale Uthmani kishte dy avantazhe, qasje për instruksionet më të mira dhe një status shoqëror plot me respekt për mësimin. Ai mësoi Kur'anin dhe pastaj vazhdoi të studionte fikun (jurisprudencën islame) dhe gjuhën arabe. Ai pastaj vazhdoi, këtë herë nën vëzhgimin e dijetarëve të dalluar në fushat e tyre përkatëse, shumë prej tyre ishin xhaxhallarët e tij, për tu futur në studime të avancuara, ku kurikulumi është i rëndë dhe influenca e mësuesve ishte e madhe. Këtu ai studioi Tefsir (komentimin e Kur'anit), Hadith (mësimin dhe studimin e thënieve të Pejgamberit), Sire (Studimin e jetës së Pejgamberit, salallahu alejhi ve sel-lem), Fikh (jurisprudencën islame), Gjuhën arabe, Matematik dhe Astronomi. Fëmijëria e tij ishte totalisht e dedikuar mësimit. Shejh

Uthmani studioi një larmi subjektesh.

Ai mori bazat e këtyre fushave dhe përpara se të arrinte të njëzetat, ai tashmë kishte shkruar librin e tij të parë në gjuhën e tij amtare, duke reflektuar në te jo vetëm maturinë e tij intelektuale por gjithashtu një bagazh dije që ishte i gatshëm për tu hedhur në letër. Kur ai arriti moshën njëzet vjeçare ai tashmë kishte mbaruar tekstet elementare për studimet e avancuara dhe ishte i lirë të vazhdonte karrierën e tij.

Mësuesit e Shejh Uthmanit jo vetëm që e ngarkuan me dije por gjithashtu siç ishte e zakonit në këtë sistem edukimi, ata e influencuan shumë.

Megjithatë kjo nuk e pengoi atë për të mos rënë dakord me ta në disa çështje. Megjithatë mos rënia dakord me mësuesit e tij kurrë nuk ndikoi në respektin e tij për ata. Ashtu sikur Shejh Uthmani avanconte në dijen e tij dhe hyri në moshën madhore, devotshmëria dhe thjeshtësia, aftësia e tij e shkëlqyeshme intelektuale dhe personaliteti i fuqishëm filloi të tërhiqte nxënës nga shoqëria.

Shejh Uthmani ishte shumë i shqetësuar rreth dhunimeve të ligjit islam, neglizhimit të Sunnetit në kohën tij.

Sa më shumë që lexonte aq më shumë e shihte këtë gjendje të papranueshme. Gjendja nuk ishte për shkak se nuk kishte mësues, me të vërtetë kishte shumë, por mësuesit e mbanin veten e tyre në kullat e larta duke e bërë dijen e tyre të

disponueshme vetëm për pak vetë të cilët mundeshin të shkonin. Kishte mësues që në vend që të korrigjonin njerëzit e zakonshëm, ishin duke u pasuruar nga injoranca e tyre. Ata ishin bindur nga qeveritarët për të kryer të gjitha llojet e padrejtësive. Kështu gjatë kohës që Shejh Uthmani u thellua në dije dhe u bë një dijetar më vete, ai tashmë kishte vendosur t'ia dedikonte kohën e tij edukimit të publikut në themelet e fesë islame. Atij së shpejti ju ngjiti edhe vëllai i tij Abdullahi dhe pastaj edhe i biri i tij Muhammed Bello.

I bindur në rolin e tij në përmisimin e shoqërisë së tij dhe në edukimin e njerëzve, Shejh Uthmani ia dedikoi kohën e tij, përpjekjet e tij, dhe tërë jetën e tij mësimit, daveit islam dhe shkrimit. Metoda dhe përbërja e daveit të tij ishin të drejtuara drejt arritjes së objektivave të dëshiruara.

Shejh Uthmani, i cili ishte i prirur për të ndryshuar shoqërinë, studioi problemet e saja dhe doli me një strategji që ishte shumë e përshtatshme për rrethanat e asaj kohe. Çfarë duket se e ka prekur shqetësimin e Shejhut është injoranca e masave për sa i përket islamit, përkundër prezencës së shumë dijetarëve.

Zakonet dhe besimet e rajonit ishte të përziera me mësimet islame.

Më vonë në shoqërinë e nxënësve të tij Shejh Uthmani filloi duke udhëtuar në vende të ndryshme për të përhapur mësimet e islamit dhe për të përhapur mesazhin e tij. Me Degelin si bazë, Shejh Uthmani dhe grupi i tij udhëtuan në qytete të tjera në Gobir duke mësuar dhe bërë daveit me një sukses shumë të madh. Siç Abdullahu vet e ka raportuar në librin e tij Tezjin el-Uarakah:

“Pastaj ne u ngritëm me Shejhun duke e ndihmuar atë në misionin e tij për të ngritur fenë. Ai udhëtoi për atë qëllim nga lindja në

perëndim, duke i thirrur njerëzit në fenë e Allahut me daveitin e tij në gjuhë të ndryshme dhe duke shkatërruar zakonet që bienin në kundërshtim me ligjin islam. Disa njerëz nga vendet që e rrethonin erdhën tek ai dhe hynë në xhematin e tij ndërsa ne ishim në vendin e tij e cili ishte bërë i fashëm për shkak të tij”.

Rezultati, siç Abdullahu ka transmetuar, ishte që njerëzit të fillonin t'i përgjigjen pozitivisht daveit të Shejh Uthmanit në numra të mëdhenj dhe disa filluan të vinin tek ai në grupe, pas kthimit të tij në Degel.

Megjithatë, ndryshimi midis përbërjes dhe metodës së daveit të tij dhe atyre dijetarëve të tjerë ende ishte i gjallë. Tani që ndryshimi dhe impakti i metodës së Shejh Uthmanit kishte filluar ta manifestojë veten e tij, kundërshtimet filluan. Shumë dijetarë filluan ta kundërshtonin Shejhun dhe ta akuzonin atë me të tilla gjëra si hipokrizi, thashëtheme dhe se po i ç'udhëzonte njerëzit e zakonshëm.

As që kundërshtarët nuk ishin të papritur, por as Shejhu nuk ishte i panjohur me problemet që daveiti i tij do të ngrëjë. Shejhu vendosi të fillonte të shkruante, duke i debatuar dijetarët, ku ai i mori përpara dhe gjithmonë doli fitimtar dhe duke sulmuar ata më të ashprit prej tyre të cilët i kishin krijuar problemet që Shejhu ishte duke u përpjekur për t'i zgjidhur.

Në vetëm këtë proces, Shejhu është raportuar nga Muhammed Bello (djali i tij) se ka shkruar mbi pesëdhjetë libra.

Të parët në sulmin e Shejhut ishin ata të korruptuarit nga dijetarët të cilët ishin të shoqëruar me kopshtin e qeveritarëve, të cilët me përpjekjet e tyre për të mbajtur një rend stabil dhe për të mbrojtur interesat e tyre, kishin justifikuar korrupsionin politik, immoralitetin dhe të gjitha llojet e të këqijave

me pretekstin se ishin zakone dhe tradita. Duke e bërë këtë pikë të qartë Shejhu ka thënë: “Midis keqkuptimeve të tyre është që disa prej tyre (dijetarëve) tolerojnë zakone mbi pretekstin e thëniesve të cilat janë shumë të përhapura, duke thënë se zakonet e një vendi janë sunnet. Por kjo është një fallsitet dhe konfuzion sipas konsensusit të dijetarëve (ixhmasë) sepse një zakon nuk duhet të tolerohet nëse bie në kontradiktë me sunnetin (tradietën e Pejgamberit, salallahu alejhi ve sel-lem)”.

Vepra e më e rëndësishme e Shejh Uthman Dan Fodio-s, është thënë se është Ihja el-Sunnah ve Ihmad el-Bida, në të cilën ai ka thënë: “Lërimi kritikët e këtij libri ta dinë se qëllimi im është ringjallja e Sunnetit të Pejgamberit, salallahu alejhi ve sel-lem”.

Shejh Uthmani, midis të tjerash, i ka urdhëruar nxënësit e tij për t'i mësuar gratë dhe fëmijët e tyre. Të gjitha gratë e shtëpisë

së tij ishin të edukuara. Më të dalluarat nga ato ishte Ummi (Nëna) Asma' e cila është e mirënjohur si rol model, një dijetare dhe poete. Krahas kujdesit të saj për familjen e saj, ajo luajti një rol të rëndësishëm në reformimin e shoqërisë.

Deri në 1810 Shejh Uthmani kishte krijuar një perandori të madhe, që administrohej nga emir, në përputhje me ligjin islam. Standartet e larta të moralitetit të publikut e zëvendësuan korrupsionin e shteteve Hausa dhe përhapja e edukimit u arrit.

Në 1815 Shejh Uthmani caktoi djalin e tij Muhammed Bello si trashëgimtarin e tij dhe mbretin e të gjithë emirateve. Bello kishte ndërtuar qytetin e Sokoto-s, ku u bë sulltani i tij dhe ai e konsideroi zgjerimin e shtetit, duke vendosur kontrollin në perëndim të Bornus dhe duke u futur në Joruba perandorin e Ojo-s.

Marrë nga: IO

Përktheu: Ammar Ardit Kraja

IO,

22.10.2004

Imam Buhari

Ebu Abdullah Muhammed Ibën Ismail Ibën Ibrahim el-Buhari el-Xhufi ka lindur më 194 hixhri në qytetin e Buhara-s . Babai i tij Ismaili ishte një dijetarë shumë i respektuar dhe ka qenë një nga nxënësit e Hammad Ibën Zeid dhe Imam Melik. Fatkeqësisht ai vdiq kur djali i tij Muhammedi ishte ende i ri. Ai megjithatë i la djalit të tij një pasuri të mirë të tillë që ai ishte i aftë për të shpenzuar pjesën më të madhe të kohës së tij duke mësuar dhe nuk u shqetësua për çështjet financiare.

Ai filloi studimet e tija në një moshë shumë të re duke studjuar Kur'anin dhe çështje të tjera esenciale siç ishte praktikë e ditës së tij. Por nga rinia e tij ai ishte veçanërisht ishte i tërhequr nga studimi i hadithit. Kur u bë dhjetë vjeç ai lexonte librat e disponueshëm, kur u bë gjashtëmbëdhjetë vjeç, ai kishte memorizuar veprat e Uakiut dhe Abdullah Ibën el-Mubarakut dhe ai ishte familjar me opinionet e juristëve të Irakut.

Sipas Ibën Kethirit, ai me një hedhje sy një libri mund ta memorizonte përmbatjen e tij .

Në mënyrë që të ndihmonte veten për të memorizuar zinxhirin e haditheve, ai kërkonte transmetuesit, duke zbuluar kur ata kishin jetuar, nga kush kishin marrë mësim dhe kështu me rrallë. Në këtë mënyrë, emrat në zinxhire nuk ishin më thejshëm emra të huaj por u bënë emrat e njerëzve të cilët Buhariu ishte në familjaritet me ta.

Ebu Bekër el-Medini ka thënë:

“Unë isha në Nisabur me Is'hak Ibën Rahauaih dhe Muhammed Ibën Ismail el-Buhari ishte në atë mbledhje. Is'haku kaloi

një hadith që e kishte përmendur Ata el-Kaiharani në vend të një sahabi. Is'haku tha: "O Ebu Abdullah (el-Buhari), çfarë ishte Kaiharani?" Ai ka thënë: "Një qytet në Jemen. Muavijah dërgoi një sahab në Jemen dhe Ata e dëgjoi dy hadithet nga ai". Is'haku i tha atij: "Duket sikur ti ke qenë dëshmitarë tek këta njerëz".

Sipas transmetimeve të tij, ai filloi të merrte pjesë në ligjëratat e dijetarëve lokal rreth moshës dhjetë vjeçare. Ai mori pjesë ligjëratat e el-Dahilit në Buhara. Një herë ai dëgjoi se el-Dahili tha një hadith me zinxhir : "Sufjanin nga Ebu el-Zubeir nga Ibrahim". Ai i tregoi ligjëruesit që ai (zinxhiri) ishte gabim. Natyrshëm, el-Dahili ishte zënë në surprizë duke u refuzuar nga një djalosh kaq i ri. El-Buhari dëshmoi se zinxhiri korrekt ishte el-Zubeir Ibën Adi nga Ibrahim sepse el-Zuberi nuk kishte regjistruar asnjëherë hadithe nga Ibrahim. Ai i tregoi el-Dahilit për të shikuar origjinalin e tij nëse e kishte të disponueshëm. El-Dahili e pranoi gabimin e tij. El-Buhari ishte njëmbëdhjetë vjeç kur ndodhi ky incident.

Në moshën gjashtëmbëdhjetë vjeçare ai la Buharan me nënën dhe vëllain e tij për të kryer haxhin në Mekë. Pas haxhit, ai qëndroi në Mekë dhe ky u bë udhëtimi i tij i parë i vërtetë në kërkim të dijes. Kjo ndodhi pasi ai mori gjithë dijen që mundi në vendin e tij të lindjes.

Ai qëndroi për disa kohë në të dyja Mekë dhe Medine. Ishte në këtë kohë që ai filloi të shkruante. Në Mekë, ai shkroi Tarih el-Kebir e cila është një vepër biografike përsa i

përket transmetuesve të hadithit.

Përsa i përket udhëtimeve të tij el-Buhari ka thënë vetë njëherë:

“Unë e kam vizituar esh-Shamin, Egjiptin dhe el-Xhezirah dy herë. Katër herë kam shkura në Basra. Unë kam qëndruar në Hixhaz për gjashtë vite. Dhe nuk e di sa herë kam qenë në Kufa dhe Bagdad përkrah dijetarëve të hadithit”.

Ishte në Bagdad që el-Buhari u takua me Ahmed Ibën Hanbelin. Ahmed Ibën Hambel ishte gjithmonë shumë i kënaqur me el-Buharin dhe ai mërzitej kur ai linte Bagdadin për tu kthyer në Buhara. Ahmedi e lavdëronte shumë diturinë dhe ekzakhtësinë e el-Buharit të ri”.

Mësuesit e el-Buharit

El-Buhari ka regjistruar nga 1800 dijetarë. Ibën Haxheri ka shkruar që mësuesit e el-Buharit janë të ndarë në pesë kategori :

Kategoria e parë është e atyre dijetarëve të cilët transmetuan hadithe nga Tabi'inët, këtu përfshihen Muhammed Ibën Abdullah el-Ansar i cili ka regjistruar hadithe nga Humeid el-Tuil, Mekki Ibën Ibrahim dhe Ebu Asim el-Nabil të dy kanë dëgjuar hadithe nga Jezid Ibën Ebu Ubeid dhe Nueim i cili ka dëgjuar hadithe nga el-Amash.

Kategoria e dytë e dijetarëve është e përbërë nga ata njerëz të të njëjtës gjeneratë sikurse kategoria e parë por që nuk ishin aq fatlum sa ta merrnin hadithin nga tabi'inët e besueshëm. Kjo kategori përfshin mësuesit e mëposhtëm të Buharit, Adem Ibën Ebu Ijas, said Ibën Ebu Merjem dhe Ejub Ibën Sulejman Ibën Bilal.

Kategoria e tretë është kategoria e “mesme”. Këto dijetarë nuk u takuan me tabi'inët por ata i morën hadithet nga dijetarët e dalluar të gjeneratës menjëherë pas tabi'inëve. Këto mësues përfshijnë Sulejman Ibën Harb, Kuteiba Ibën Said, Ali

Ibën el-Medini, Jahja Ibën Main, Ahmed Ibën Hanbel, Ishak Ibën Rahauai, Ebu Bekër, dhe Uthman Ibën Ebu Sheibah dhe kështu me rrallë. Imam Muslimi gjithashtu është takuar me shumë nga këto dijetarë dhe ka regjistruar hadithe nga këta.

Kategoria e katërt është me të vërtetë e përbërë nga kolegët e el-Buharit në mësimin e hadithit megjithatë se ata kishin filluar të studjonin më herët se el-Buhari. Muhammed Ibën Jahja el-Dhuhli, Ebu Hatim el-Razi, Abd Ibën Humeid dhe Muahammed Ibën Abdul Rahim Saika do të bien në të njëjtë kategori. Nga këta njerëz, ai ai ka regjistruar hadithe që ai nuk i ka dëgjuar direkt nga mësuesit e tyre (të cilët ishin gjithashtu edhe mësuesit e el-Buharit) ose hadithet që ai nuk i ka gjetur askund tjetër.

Kategoria e pestë është nga ata të cilët ishin më të rinj në status ose moshë sesa el-Buhari të cilët ai i rregjistroi për shkak të disa dobive në transmetimet e tyre. Kjo kategori përfshin Abdullah Ibën Hammad el-Amali dhe Abdullah Ibën Ebu el-As el-Hauarizmi.

Duke transmetuar nga këto dijetarë, el-Buhari ishte duke aplikuar dëshminë e el-Uaki-t:

“Një person nuk bëhet një dijetarë i vërtetë derisa regjistron nga ata që janë më të vjetër sesa ai, ata që janë më të rinj sesa ai”.

Në sahih el-Buhari, gjendet një hadith nga studenti i el-Buharit el-Tirmidhiu (i cili është i njohur për koleksionin e tij në Sunan). El-Tirmidhiu ishte shumë krenar për këtë fakt dhe ka folur për të.

Ata të cilët mësuan nga el-Buhari duke përfshirë edhe el-Tirmidhiun, el-Nisai-n, Muslim Ibën Haxhaxh, Ibën Huzeimah, Ebu Zara el-razi dhe Ebu Hatim el-Razin.

Dituria e el-Buharit

Që nga koha e rinisë së tij, el-Buhari ka demonstruar një memorje të habitshme dhe një mjeshtëri në enciklopedinë e hadithit.

Hashid Ibën Ismail dhe të tjera kanë transmetuar që el-Buhari merrte pjesë në ligjërata hadithesh me ta por ai kurrë nuk ka rregjistruar asgjë. Të tjerët qesheshin me të se po humbte kohën e tij. Pas 15 ditëve, el-Buhari arriti të lexonte të gjitha hadithet e tyre nga memorja. Në këtë kohë, ata e dinin që ai nuk e kishte humbur kohën e tij dhe ata gjithashtu e kuptuan që aftësinë e el-Buharit. Ishte zakoni i tij për të memorizuar hadithin dhe pastaj për ta rregjistruar atë. Ai ka thënë: "Ndoshta unë e dëgjoj një hadith në Basra dhe e regjistroi në Sham. Ose unë e dëgjoj në Sham dhe e regjistroi në Egjipt".

Një herë një dijetarë me emrin el-Ferjabi (212 hixhri) transmetoi një hadith me zinxhirin e mëposhtëm studentëve të tij, Sufjani nga Ebu Urua nga Ebu el-Hitab nga Ebu Hamza.

El-Fejrabi ishte duke i provuar studentët e tij duke kryer tadlis el-shujh. Studentët nuk ja kishin idenë se të kujt ishin këto transmetime derisa el-buhari i identifikoi ata për studentët.

Në një numër rastesh kolegët e tij e provonin el-Buharin. Në Semerkand, katër qind stundetë të hadithit u grumbulluan për shtatë ditë duke u përpjekur për ta turbulluar el-Buharin. Ata i përzienin zinxhret e haditheve me hadithe të ndryshme në një përpjekje për ta turbulluar el-Buharin por ai kurrë nuk ra në konfuzion. Njëra nga ekspeditat më të famshme të el-Buharit ndodhi në Bagdad.

El-Buhari ishte ende i ri në atë kohë por reputacioni i tij ishte i madh. Njerëzit e bagdadit ishin shumë në ankth për ta takuar këtë dijetarë të ri të hadithit. Dijetarët e

hadithit, megjithatë, kishin përgatitur një test për el-Buharin sa të mbërrinte. Ata u takuan me el-Buharin dhe filluan t'i lexonin atij hadithin. Çdo dijetarë, ata ishin dhjetër në numër, i lexonte dhjetë hadithe el-Buharit dhe ende pas çdo hadithi që dijetarët lexonin, el-Buhari ishte i detyruar të përgjigjej: "Unë nuk e di (këtë hadith)"

Ata përrreth të cilët nuk dinin se çfarë është duke ndodhur filluan të shikonin njëri-tjetrin dhe të dyshonin afëtesitë e këtij dijetari të ri. Pasi dhjetë dijetarët mbaruan, el-Buhari i rilexoi të njëqind hadithet por i lexoi ata në mënyrë korrekte. Dijetarët i kishin përzier hadithet me zinxhire të gabuara. El-Buhari i tha të gjitha hadithet me zinxhire të rregullta. Duke komentuar mbi këtë incident Ibën Haxheri ka thënë:

"Nuk është e habitshme që el-Buhari i korrigjoi gabimet (me qëllim) të tyre përderisa ai ishte një dijetarë i hadithit. Çfarë është më e habitshme sesa njohja e tij e gabimeve është që ai ishte i aftë t'ia lexonte hadithet e tyre pasi i kishte dëgjuar vetëm një herë".

Në kohën që el-Buhari kishte arritur në Basra, dijetarët e qytetit ishin duke shikuar përpara ardhjen e tij. Ata pyetën atë për t'i transmetuar hadithe atyre. Me mijëra dijetarë u grumbulluan për ta dëgjuar ligjëratën e el-Buharit. Ai filloi duke thënë:

"O njerëz të Basrës, unë jam një i ri dhe ju më keni kërkuar mua që t'ju transmetoi ju. Unë do t'ju transmetoi ju hadithe që do t'ju bëjnë dobi (megjithëse ato janë hadithe) nga njerëzit e qytetit tuaj".

Dëshmia e tij i habiti njerëzit. Ai filloi ligjëratën, "Hadathana Abdullah Ibën Uthman el-Utaki i cili ka thënë, Ahabarana babai im nga Shuba nga Mansuri dhe të tjetër nga Slim Ibën Ebu el-Xhed nga Enesi i cili ka transmetuar që një beduin erdhi tek

Pejgamberi salallahu alejhis ua salam dhe i tha: "O i dërguar i Allahut, një person i do njerëzit e tij. . . . "Ju nuk e keni atë hadith nga Masuri (i cili ishte nga Basra). Ju e keni atë nga të tjerë". Dhe e gjithë ligjërata ishte e asaj natyre.

Dëshmitë e dijetarëve përta i përket el-Buharit

El-Buhari u lavdërua dhe u admirua nga gati të gjithë dijetarët e kohës së tij dhe ata të mëvonshmit. Ibën Haxheri një herë ka shkruajtur: "Nëse ne do ta hapnim derën e lavdërimeve për të nga ata që erdhën pas tij, faqet do të mbaronin. . është një oqean që nuk ka bregdet që mund t'i përball". Nga bashkëhohësit e tij, dëshmitë e mëposhtme janë që duhet përmendur:

Kolegu i tij dhe dijetari i hadithit, Imam Ahmed Ibën Hanbel ka thënë: "Kurasani nuk ka nxjerrë askënd si Muhammed Ibën Ismailin (el-Buharin)". El-Buhari njëherë kishte thënë rreth vetes së tij që ai kurrë zhvlerësonte vetn e tij përballë askujt përveçse mësuesit të tij Ali Ibën el-Medini. Kur kjo ishte treguar Ali Ibën Medinit, ai ka thënë: "Mos ia merr parasysht dëshminë e tij, el-Buhari nuk ka parë askënd të njëjtë me veten e tij".

Ebu Amr el-Hilaf el-Neisaburi ka thënë:

"Unë nuk kam parë askënd si atë. Ai është më i ditur në hadith sesa Ahmed dhe Is'haku (Ibën Rahauai) dhe të tjerët me njëzet herë. Mbi cilindo që thotë diçka të keqe për të qofshin një mijë të mallkuara".

Ai gjithashtu ka thënë: "Nëse ai hyn në derë dhe unë jam duke transmetuar hadith, unë jam i mbushur me frikë për të".

Fadlek el-Razi ishte pyetur cili dijetarë është më i madhi, el-Buhari apo Ebu Zehra. Ai iu përgjigj që ai kishte udhëtuar me el-Buharin dhe kishte ndryshuar planmet e udhëtimit për të qëndruara me të. Ai tha:

"Gjatë gjithë kohës unë isha duke u përpjekur të transmetoja disa hadithe që ai nuk i dinte, por unë isha i paafte për të vepruar kështu. Përta i përket Ebu Zehras, unë mund të ia them disa hadithe që ai nuk i di, megjithatë askush nuk e mohon shkëqimin e tij si dijetarë i hadithit, veçanërisht përderisa ai ishte mësuesi i el-tirmidhiut, Ibën Maxhas dhe el-Nisait".

Shenca e ilelit (e dallimit të difekteve të fshehura) në hadith është e konsideruar një nga shkencat më të vështira për tu mjeshtëruar. Është dëshmuar që vetëm pak dijetarë të hadithit e kanë aritur këtë mjeshtëri. Është rënë dakord që el-Buhari, megjithatë, është nga ata që u mjeshtërua në këtë shkencë. El-Tirmidhiu ka thënë:

"Unë kurrë nuk kam parë askënd më të ditur përta i përket ilahit (dallimit të difekteve të fshehura) dhe transmetuesve sesa el-Buhari". Ai madje pranoi që pjesa më e madhe e atyre informacioneve që ai i kishte futur tek vepra e tij mbi ilahin (dallimin e difekteve të fshehura) i kishte marrë nga el-Buhari.

Karakter i el-Buharit

El-Buhari ishte i njohur si një njeri shumë i devotshmë. Ai nuk kujdesej për kënaqësitë e kësaj bote. Ai jepte shumë në bamirësi dhe ai hante pak. Ai sakrifikonte shumë për hir të hadithit. Ai njëherë ka thënë që ai shkoi për të vizituar Adem Ibën Ebu Ijas dhe paratë e tija i ishin duke ardhur me vonesë. Ai ishte i detyruar të hante bar derisa dikush që ai nuk e njohte i dha një qese plotë me para.

Përta i përket të folurit për të tjerët, el-Buhari ishte shumë i kujdeshëm. Ai njëherë ka thënë:

"Unë nuk kam përgojuar askënd që kur mësova që përgojimi është i ndaluar".

Ai ishte i butë kur vinte punë tek termat që ai përdorte në xherh apo "diskretitimin e

transmetuesve". Ai nuk do t'i quante të tjerët gënjeshtarë apo me fjalë të tilla si këto. Gjëja më e madhe që ai do të thonte për dikënd ishte që transmetimi i personit duhet shmangur. Ai ka thënë që nëse ai e thotë për dikënd, do të thotë se nuk është e lejuar për të transmetuar hadithe nga ai person.

Ai ka demonstruar ndërshtërinë dhe dedikimin e tij ndaj hadithit në shumë raste. Në biografite e shkruara rreth tij ne shohim incidentin e mëposhtëm:

"Buhari ishte shumë i kujdesshëm për sa i përket veprave të tij dhe ia ngarkonte ato vetëm njerëzve të cilëve ai kishte besim. Njëherë një person ndodhi që të përmendte një hadith që ngriti dyshimin e tadsit mbi el-Buharin, të cilin ai ia kishte fshehur një lidhje të dobët në zinxhirin e transmetuar. El-Buhari ju përgjigj asaj që në mënyrë për të hequr këtë dyshim ai do të përmendte më tepër sesa një mijë hadithe të raportuara nga një i veçantë (dijetarë i hadithit)".

Ai gjithashtu ka rregjistruar incidentin e mëposhtëm:

Gjatë kohës që ai ishte student el-Buhari duhej të lundronte në një barkë mbi lum. Ai kishte një mijë ashrafis (monedha ari) me vete. Ai ishte i ngjitur me dikënd i cili gjithashtu hypi në anije dhe e takoi atë rastësisht, dhe gradulisht zhvilluan marrëdhënie të mira kështu që el-Buhari qëllon që t'i përmendte atij për paratë që kishte me vete. Një mëngjez njeriu filloi të ngrinte zërin dhe filloi të qante, duke thënë që qesje e tij me para që mbante rreth një mijë ashrafis i kishte humbur. Pasaxherët filluan të kontrollonin dhe el-Buhari uke e parë situatën e hodhi qesen në lum. Gjërat e Imamit u kontrolluan por paratë nuk gjindeshin. . . Kur udhëtimi mbaroi njeri e pyeti el-Buharin rreth qeses me para. El-Buhari ju përgjigj që ai e kishte hedhur në

lum. Kur njeriu e pyeti atë pse ai e mendoj të nevojshme që ta hidhte atë në lum dhe të humtë kaq shumë, el-Buhari ka thënë:

"Të gjithë jetën time e kam kaluar në koleksionimin dhe përpilimin e hadithit të Pejgamberit salallahu alejhis ua selam dhe integriteti im ka marrë proporcione shumë të mëdha. Si unë mund të pranoj të humb pasurinë më të madhe që e kam siguruar kundër gjakut tim duke marrë helmin e një hajduti?"

Fikhu (jurispondeca) i el-Buharit

Disa transmetues të hadithit kanë qenë të njohur për thjeshtë përcjelljen e hadithit pa patur asnjë ide për kuptimin e hadithit që ata përcjellin. Një gjë e tillë nuk ishte me el-Buharin (dhe pjesës më të madhe të dijetarëve të hadithit). Krahës të qënurit një dijetarë i madh i hadithit, ai gjithashtu ishte edhe një jurist i madh. Bashkëkohësit e tij e kanë lavdëruar diturinë e tij mbi fikun (jurisponecën islame). Naim Ibën Hammad el-Huzai e ka quajtur atë si fakihu (juristi) i ummetit. Dhe Bandar (Mhammed Ibën Bishr) ka thënë që ai ishte më i njohuri i fikhut në kohën e tij.

"Ebu Musab ka thënë që el-Buhari gëzon një rang më të lartë sesa Imam Ahmed Ibën Hanbel në jurispondencë. Një nga studentët e tij, kur ai dëgjoi këtë dëshmi, shprehu habinë e tij. Përgjigja e Ebu Musab-it ndaj kësaj ishte: "Pse habitesh për këtë? Unë duhet të them edhe më tepër, nëse ju e krahasoni el-Buharin dhe Malikun ju do t'i gjeni ata të kenë të njëjtën ngjashmëri".

Vetë el-Buhari ka dëshmuar që ai nuk ka filluar të transmetojë hadithet derisa ai studjoi libra e ehlul ra'i (e juristëve, veçanërisht të Irakut). Në fakt, vepra e tij el-Xhami el-Sahih nuk është thejshë një koleksion i haditheve të saktë por është gjithashtu një vepër klasike e fikut. Nuk

është për këtë arsye që el-Buhari nuk i rregjistronte hadithet e tëra çdo herë që ai i përmend një hadith të veçantë. Ishte praktikë e tij për të rregjistruar vetëm pjesë të haditheve që ishin të rëndësishme për kapitullinb. Kjo është pse ai i përsërit shumë hadithet përmes të gjithë veprës së tij (shumë herë pa përmendur zinxhret e tyre).

Fikhu i el-Buhari është qartësisht i parë në kapitujt e Sahihut të tij. Në titujt e kapitullit të tyre, ai dëshmon përfundimet e fikhut që ai i ka derivuar nga hadithet dhe nga verset e Kur'anit.

Duket se ai ka përdorur taraxhim (Titujt e kapitujve) si vend të përshtatshëm për të shpalosur pikëpamjet e tij ose opinionet e të tjerëve që ai i mbështeste dhe donte t'i mbronte.

Në shumë raste, titujt e kapitujve të tij ose përfundimet e fikut mund me lehtësi të derivohen nga hadithet por në raste të tjera kapitujt e tij demostrojnë një perceptim të mprehtë dhe një dituri të vërtetë të fikhut. Këto kapitujt kanë qenë çështje të studimit për një numër dijetarësh, përderisa ata shfaqin të dyja fikhun dhe metodën e fikhut të Imam el-Buharit.

Gjenden të paktën nëntë libra të shkruar vetëm mbi titujt e kapitujve, pa përmendur diskutimin e këtyre titujve në komentimet e ndryshme të sahih el-Buharit.

Fatkeqësisht, në vitet e mëvonshme ka patur një garë ziliqe midis disa juristëve dhe disa dijetarëve të hadithit. Disa nga këto jurist filluan të sulmonin el-Buharin dhe të nënçmonin dijen e tij të fikut.

Duket që njerëzit të cilët e kanë sulmuar el-Buharin nuk e kanë parë dhe as që e kanë lexuar Sahih el-Buharin ose të paktën, ata nuk e kanë kuptuar atë.

Disa nga sulmet mbi el-Buharin erdhën nga hanefitë sepse ata ndjenë që el-Buhari

kishte treguar një farë mosrespekti për Ebu Hanifen. El-Buhari e refuzoj Ebu Hanifan në një numër rastesh në Sahihun e tij. Por ai kurrë nuk e përmendi Ebu Hanifan me emër. Kurdo që ai refuzonte një nga opinionet e Ebu Hanifa-s, ai gjithmonë do ta trajtonte diskutimin duke thënë: "Disa njerëz thonë. . ." në vend që të thoshte : "Ebu Hanifa thotë. . . ". Ai e bëri këtë ose nga respekti për Ebu Hanifan, pra duke mos e refuzuar atë në mënyrë direkte, ose për të treguar se Ebu Hanifah nuk ishte i vetmi që i mbante këto mendime dhe el-Buhari i refuzoi. Në Fadl el-Bari, i shkruar nga një hanefi thuhet:

"Në Xhami el-Sahih, el-Buharie ka kritikuar Imam Ebu Hanifan në vende të ndryshme, veçanërisht në Kitab el-Hijal dhe Kitab el-Ikrah".

Pra siç shihet, është e vërtetë që kishte kundërshtime intelektuale midis hanefitëve të kohës së tij, Ebu Hafs Kebir dhe El-Buhari, por duhet të vihet në dyshim integriteti intelektual i el-Buharit nëse do të thonim se ai ishte zemra e këtyre kritikave. Çfarë është më afër të vërtetës është që el-Buhari i ka kritikuar gjykimin hanefitë ashtu siç i ka ardhur atij mbi bazat e agjije tjetër veçse ai mendonte se kjo ishte më e mira. Për ne, të dy Imamët e meritojnë që të kemi respekt për ta .

A ishte el-Buhari një Muxhtehid?

Nuk ka dyshim që el-Buhari ishte një muxhtehid në fushën e hadithit por ka disa pyetje nëse el-Buhari ishte një Muxhtehid në fushën e fikut. Dijetarët e hershëm nuk e kanë diskutuar këtë pyetje për shkak të respektit të el-Buharit. Disa nga dijetarët e sotëm, si el-Kasimi dhe Tahir el-Xhezeiri, e kanë quajtur atë "Muxhtehid absolut" (Muxhtehid Mutlak).

El-Buhari nuk ka shkruar një vepër mbi

usul el-fikh (megjithëse ai i ka prekur pak pika që lidhen me usul el-fikh në Sahihun e tij) e as nuk duket se njerëzit e morën atë si një lider i një shkolle të re. Për shembull, ishte zakoni i el-Tirmidhiut që të rregjistronte opinionet e juristëve të ndryshëm por ai e ka përmendur opinionin e El-Buharit në fik vetëm një herë. Shumë nga dijetarët e hershëm të hadithit ishin aq shumë të preokupuar me përpilimin dhe në transmetimin e hadithit sa ata nuk kishin kohë që të përpiqeshin të përhapnin principet ligjore të fikut dhe si rezultat, disa prej tyre ndoqën Imamët e famshëm të fikhut të kohës së tyre.

Për këto arsye, dijetarët janë përpjekur për të përkufizuar se çfarë shkolle fiku i përkiste Imam el-Buhari. Për shkak të famës dhe reputacionit të el-Buharit, dijetarë të ndryshëm kanë thënë për të se ai është i shkollës së tyre të fikut. Për shembull Ibën Kajimi dhe Ebu Jala e përfshijnë atë si një nga ndjekësit e Ahmedit, disa madje thanë që ai ishte hanefi përderisa ishte nxënësi i Ibën Rahauai-t. Opioni më i fortë dhe më popullorë nga dijetarët e mëvonshëm, të cilët e diskutuan këtë çështje, është që ai ishte një Shafi. El-Subki dhe Sadik Hasan Han të dy e konsiderojnë atë një Shafi.

Shkolla e ndjekësve të hadithit

Abdul Mexhid tregon që el-Buhari, në veçanti, ishte duke ndjekur këtë shkollë të veçantë dhe ishte e bazuar mbi principet e kësaj shkolle të fikhut që ai refuzonte ehl el-rai (njerëzit e opinionit). Këtu janë dy shembuj të opinionëve të ehl el-rai që el-Buhari përpigjej për të refuzuar në Sahihun e tij.

Sipas Ebu Hanifa-s, hamër (vera, ose çdo pije apo çdo send që sjellë dehje mendore) është vetëm e derivuar nga rrushi dhe përta i përket së cilës të dyja edhe sasia e vogël edhe sasia e madhe janë të ndaluara. Nëse

pijet dehëse vijnë nga burime të tjera, sasia e vogël që nuk është dehëse nuk është e ndaluar ndërsa sasia e madhe që deh është e ndaluar. El-Buhari përfshiu një numër kapitujsh me qëllim që të refuzonte këtë opinion, duke treguar që fjala hamër i aplikohet të gjitha pijeve dehëse dhe pra, një sasi e vogël apo e madhe e të gjitha atyre pijeve janë të ndaluara. Të mëposhtmet janë disa nga kapitujt që i përkasin kësaj teme: "Pijet dehëse mund të përgatiten nga rrushi dhe nga gjëra të tjera", "Likeri i përgatitur nga mjaltë", "Pije dehëse është ajo që turbullon mendjen", "Pirja e shurupit nga hurmat (arabie) aq gjatë sa nuk dehin".

Sipas Ebu Hanifes, falja e të premtes është vetëm për tu mbajtur në qytete të mëdha dhe jo në fshatëra të vegjël. Për të refuzuar këtë pikëpamje, el-Buhari përfshiu një kapitull të titulluar "Falja e të Premtes në fshatëra dhe në qytete".

Në fakt, duket që el-Buhari përfshiu një libër të tërë në Sahih, Librin e trikeve, vetëm për të refuzuar pikëpamjet e gabuara të ahl el-rai mbi atë çështje. Në atë libër ai e përdor shprehjen, "njerëzit thonë. . ." katërbëdhjetë herë. Si rezultat, të gjithë hadithet që i prezantojnë në atë Libër mund të gjenden në vende të ndryshme të sahihut, që është Libri i cili nuk është shtuar përshkak të një numri të rëndësishëm hadithesh, përderisa nuk janë hadithe të reja, por ata kishin si qëllim vetëm për të refuzuar disa opinione të fikut që el-Buhari i kundërshtonte.

Sprovat e tij

Afër fundit të jetës së tij, el-Buhari kishte vendosur që të lëviste në Nisabur. Deri në këtë periudhë, ai ishte sigurisht, një dijetarë i mirënjohur. Të gjithë njerëzit e Nisaburit erdhën për ta përshëndetur atë, disa madje struante tenda jashtë Nisaburit siç bëri edhe

Muhammed Ibën Jahja el-Dhuhli. El-Dhuhli ishte gjithashtu e priste më ankth el-buharin dhe i inkurajoi njerëzit për t'i bërë atij një pritje të mirë.

Por gjërat ndryshuan dramatisht pasi el-Buhari kaloi disa kohë aty. El-Dhuhli dhe disa dijetarë të tjerë iu reduktua popullariteti shumë në ligjëratat e tyre ndërsa në ligjëratat e el-buharit kishte shumë të pranishëm. Së fundmi, ata bënë një komplot kundër el-Buharit duke thënë që ai besonte që “të recituarit e Kur’anit nga një person është i krijuar”.

Dikush shkoi tek ligjëratat e el-Buharit për tu përballuar me të mbi këtë çështje. Kur el-Buhari u pyet rreth kësaj çështjeje, ai refuzoi t’i përgjigjet pyetësit. Si rrjedhojë, el-Buhari i është përgjigjur duke thënë:

“Kur’ani është fjala e Allahut dhe nuk është e krijuar. Por veprat e robërve janë të krijuara. Dhe për të pyetur rreth të tilla çështjeje është një bidat”.

Personi menjëherë i keqinterpretoj pozicionin e el-Buharit dhe tha se el-Buhari kishte thënë që fjalët e Kur’anit ishin të krijuara. El-Dhuhli shfrytëzoi këtë mundësi për të kundërshtuar el-Buharin dhe dëshmoj që askush nuk duhet të qëndrojë në ligjëratat e el-Buharit përderisa ai është një bidatçi. Të gjithë përveç Muslim Ibën Haxhaxh dhe Ahmed Ibën Selema e dëgjuan el-Dhulhin dhe e lanë el-Buharin, Kur këta të dy e lanë ligjëratat e el-Dhulhit, el-Dhuhli së fundi tha: “Që ai person nuk duhet të lejohet të qëndrojë në këtë vend”. Influenca e el-Dhulhit ishte e madhe dhe el-Buhari e mori këtë si paralajmërim që ai duhet të largohet nga Nasiaburi. El-Buhari dëshmoi që ai nuk kishte asnjëfarë dëshire për famë apo për pasuri apo fuqi në Nisabur dhe që zilija e çoi (ndaj tij) që çuan në shpërnguljen e tij nga ai qytet.

Për shkak të këtij incidenti, Imam Muslimi refuzoi të rregjistronte çdo hadith që ai e kishte dëgjuar nga el-Dhuhli. Në fakt, ai ia dërgoi të gjithë librat e el-Dhuhlit prapa. El-Buhari kishte një gjykim të ndryshëm. Ai e dinte që el-dhuhli ishte gabim por ai në të njëjtën kohë ai e dinte se ai ishte i ndershëm dhe një transmetues i besueshëm, dhe si rezultat, ai i rregjistroi disa hadithe në sahihun e tij. Por ai nuk i rregjistroi ata me emrin Muhammed Ibën Jahja el-Dhuhli por ai e quajti atë Muhammed. Ai e bëri këtë, disa thonë, kështu që njerëzit të mos mendonin që ai i pranonte akuzat e el-Dhulhit. (Fatkeqësisht të dy edhe Ebu Hatim el-Razi dhe Ebu Zerah el-Razi ishin të ndikuar nga propaganda kundër Imam el-Buharit dhe ata ndaluan nga të transmetuarit të haditheve të tij.

El-Buhari e la Nisaburin për tu kthyer në shtëpinë e tij, në Buhara. Përsëri ai u prit me një mirëseardhej dhe filloi të jepte ligjëratat. Po ngatërresat së shpejti filluan përsëri në Buhara. Bashkiaku i zonës, Halid Ibën Ahmed el-Dhuhli donte që el-Buhari të vinte tek shtëpia e tij dhe t’i jepte ligjëratat private fëmijëve të tij. El-Buhari e refuzoi duke thënë që do të ishte e paparnueshme për të që t’i jepte ligjëratat në privat vetëm disa njerëzve dhe duke i ndaluar të tjerët të dëgjojnë. Ai gjithashtu i tha lajmëtarit të bashkiakut :

“Thuaji zotëriut tënd që unë kurrë nuk do ta poshtëroi dijen dhe kurrë nuk do ta çoi në dyrt e njerëzve. Nëse ai ka nevojë për mua, le të vijë tek xhamia ime apo shtëpia ime”.

Bashkiaku u zemëruar shumë dhe filloi të ngrinte njerëzit kundër el-Buharit dhe ai së fundmi u përzu nga Buhara gjithashtu . Pasi la Buharën, el-Buhari pastaj u ftua në Samakand për të ligjëruar njerëzve atje. Kur ai arriti një qytet të quajtur Kartank, ai

dëgjoi se kishte diskutime në Semerkand dhe disa njerëz atje nuk dëshironin që ai të vinte atje. Së fundmi, ai mori lajmet që njerëzit e Semerkandit e kishin rikonsideruar dhe donin që ai të vinte atje. Sapo mori udhëtimin e tij, u sëmurë dhe së fundi ndërroi jetë natën e Id el-Fitr, 256 hixhri. Ai u varros ditë tjetër në Kartank.

Arsyeja për grumbullimin e (haditheve)

Imam el-Buhari e shkroi këtë vepër për shkak të grumbullimeve të haditheve ekzistuese në kohën e tij që ishin të përziera nga hadithe të sakta (sahih), të mira (hasen) dhe të dobta (daif). Kështu Imam el-Buhari e pau të arsyeshme për të grumbulluar një koleksion hadithesh vetëm me hadite të sakta (sahihe). Dëshira e tij ishte përforcuar edhe nga Mësuesi i tij Is'hak Ibën Rahauai.

El-Buhari dëshmoi për sa i përket mësuesit të tij: "Ne ishim të ulur me Is'hak Ibën Rahauai dhe ai tha: "Sikur të grumbulloje një vepër vetëm me hadithe autentike". Pasi e dëgjova këtë unë zhvillova një dëshirë të madhe në zemrën time kështu fillova të shkruaj el-Xhami el-Sahih".

Muhammed Ibën Sulejman Ibën el-Faris ka thënë: "Unë e kam dëgjuar el-Buharin të thotë:

"Unë e pashë Pejgamberin salallahu alejhis ua salam në një ëndërr, unë isha duke qëndruar përballë tij me një freskuese në dorë dhe unë isha duke i përzënë mizat rreth tij. Kështu pyeta dikënd i cili ishte i dalluar për interpretimin e ëndërave rreth kësaj. Ai tha: "Ti je duke përzënë nga ai gënjeshtër, kështu ai më inkurajoi mua të shkruaj el-Xhami el-Sahih".

Metodologjia e tij

Imam el-Buhari grumbullonte vetëm hadithet që i përmbushnin të gjitha kushtet e autenticitetit. Ai e kategorizoi atë në të

një tën mënyrë si dijetarët e fikut, në atë çdo kapitull i drejtohej çështjeve të ndryshme të fikut. Në shumë vende ai do t'i titullonte kapitujt me opinionin e tij mbi një çështje në fikh. Për shembull në Librin e Namazit gjendet një kapitull i titulluar "Kapitulli mbi obligimin e tekbiretul ihram".

Në raste të ndryshme Imam el-Buhari përsëriste, përmbledhte ose memorizonte një pjesë të haditheve. Ai e bëri këtë për arsye të ndryshme që trajtonin me zinxhret e transmetuesve, për shembull ngandonjëherë ju do ta shihni të njëtin hadith të transmetuar nga dy sahabë të ndryshëm. Në rastin tjetër është bërë për të hequr dyshimet për besueshmërinë e transmetuesve në zinxhire. Për shembull disa transmetues do të transmetonin të plota ndërsa të tjerë do t'i transmetonin në një mënyrë të përmbledhur. Në raste të tjera mund të ketë një shtesë e një transmetuesi në zinxhir për të zgjidhur konfliktin e dukshëm në zinxhire dhe për të sqaruar pse transmetuesi ishte shtuar në një zinxhir dhe jo tek tjetri.

Një tjetër arsye që ai e bëri këtë është për shkak të tekstit (matn) të vetë hadithit. Për shembull disa herë hadithi ishte shumë i gjatë kështu ai e ka shkëputur dhe i ka vendosur pjesët e tij në kapituj të ndryshëm, por këto hadithe ka më shumë gjykime legale që rezultojnë nga ajo, në të tilla raste teksti u ribashkua.

Komentatori i el-Xhami el-Sahih, Haxhi Halifa, autor i "Keshfudh Dhunun" ka dëshmuar: "Ka 82 komentime mbi sahih el-Buharit". Më të famshmit janë:

1. Ala'am el-Sunan - nga el-Katabi
2. Sherh Ibën Batal - Ibën Bataal
3. El-Keir el-Fadhih - nga Bin el-Tin el-Safakasir
4. El-Keukeb el-Durari - nga el-Keramani

5. El-Feth el-Bari - Ibën Haxher

6. Umdah el-Keri - nga el-Ini

7. Irshad el-Sheri - el-Askalani

Vepra të tjera

(1). El-Edeb el-Mufred- Kjo është një koleksionim i haditheve që janë më së shumti të lidhura me edukatën dhe etikën e Pejgamberit, salallahu alejhis ua selam. Kjo punë është publikuar shumë herë dhe ka shumë komentime mbi të.

(2). El-Tarih "Historia"-Ky është një koleksion i biografive në stilin e dijetarëve të hadithit. Aktualisht, el-buhari shkroi tre vepra të tilla, el-Kebir, el-Sagir dhe el-Ausat. Më e rëndësishmja nga këto është el-Kebir.

(2. a). El-Tarih el-Kebir- Ky është një nga veprat e para që shkroi el-Buhari. Ai e shkroi atë ndërsa ishte në Medina. Përmban informacione biografike mbi 40.000 transmetues. Ai ka thënë që për çdo transmetues në libër ai do të tregonte një incident përse i përket jetës së tij por ai nuk e bëri këtë se kështu libri do të bëhej tepër i gjatë. Mësuesi i el-Buharit Is'hak Ibën Rahavai e lavdëroi shumë librin. Në fakt, libri qëndron si vepër biografike klasike. Ebu Ahmed el-Hakim qëshmoi që asnjë përpilues i çdo veprë biografike i cili erdhi pas el-Buharit nuk mund të bënte pa iu referuar kësaj veprë. Është e publikuar në tetë volume.

(3). Asemi el-Sahaba-el-Buhari ishte i pari që përpiloi një vepër të tërë vetëm mbi sahabet e Pejgamberit salallahu alejhis ua selam. Ndoshta kjo vepër lëshoi themelet për veprat që do të vijnë më vonë mbi këtë çështje.

(4). El-Musnad el-Kebir-Është e thënë që el-Buhari shkroi një vepër që përmbante një qind mijë hadithe. Nga titulli i kësaj veprë, duket se është kjo. Disa dijetarë të mëvonshëm e kanë përmendur këtë vepër

por duket që ajo nuk ekziston më sot.

(5). Kitab el-Kuni- Shumë transmetues janë të referuar si Ebu Fulan "Babai i filanit" dhe ngandonjëherë është e vështirë për të identifikuar në mënyrë ekzakte se kujt është duke iu referuar transmetusi. Kjo vepër nga el-Buhari është një ndihmë monumentale në identifikimin e të tillë transmetuesish. Sipas Ebu Ahmed el-Hakim, vepra e Imam el-Muslimit mbi këtë çështje është gati një transkript i veprës së el-Buharit me shtesë vetëm të disa komentimeve. Dijetarët e mëvonshëm, të tillë si el-Nasai, el-Hakimi dhe el-Dhehebi gjithashtu kanë shkruar mbi këtë çështje dhe kanë marrë shumë dobi nga vepra e el-Buharit.

(6). Halk Afel el-Ibad-Armiqët e hershëm të islamit ishin të paaftë t'i largonin muslimanët ngë islami kështu ata filluan të përpiqeshin për të shkatërruar islamin nga brenda. Ata u përpoqën duke hedhur dydhime mbi Kur'anin duke thënë që ishte i krijuar.

Ata mohuan atributet e të folurit të Allahut megjithëse është e konfirmuar qartë nga një numër vargësh kur'anore. Një tjetër grup njerëzish u ngrit të cilët mohonin el-Kaderin duke thënë që Allahu nuk ka ditur ngjarjen vetëm kur ajo ka ndodhur. Ky bidat filloi gjatë ditëve të fundit të periudhës së sahabeve. Pas kësaj filluan një diskutim mbi veprat e njerëzve- a janë ato të krijuara nga Allahu apo janë nga vullneti i lirë i personit. Dy ekstreme dolën, një që thonte nuk ka rol për qëniet njerëzore ndërsa grupi tjetër thonte që njerëzit i krijojnë veprat e tyre vetë. El-Buhari shkroi këtë libër duke iu drejtuar këtyre tre bidateve dhe për të konfirmuar Qelam-Atributin e të folurit të Allahut, për të konfirmuar Kaderin dhe dijen e Allahut të të gjitha gjërave dhe duke

konfirmuar krijimin e Allahut të veprave të robërve të Tij. Ky libër ishte i shkruar gjatë viteve të fundit pasi ai ishte akuzuar nga el-Dhuhli sikur ky ishte një bidatçi.

(7). Kitab el-Ilal- Kjo është një vepër mbi shkencën më të vështirë të hadithit, dallimin e difekteve ose gabimeve në çfarë shihet si hadithe të shëndosha. El-Buhari, mësuesi i tij Ali Ibën Medini dhe Ebu Hatim el-Razi ka qenë ekspert në këtë fushë.

Me përjashtim të "halk efal el-lbad", të gjithë veprat e mësipërme trajtojnë hadithin ose shkencat e hadithit por el-Buhari gjithashtu kishte disa vepra mbi çështje specifike të fikhut, të tillë si të mëposhtmen, Kitab el-hibe, Ref'u el-Jadejn, el-Kirat Half el-Imam, Kitab el-Eshriba dhe Kadhea el-Sahaba ue el-Tabi'in, kjo është vepra e tij e parë, e shkruar kur ai ishte tetëmbëdhjetë vjeç.

Një Tefsir i Kur'anit i është përshkruar atij por ose është pjesë e Sahihut ose vepër që ka humbur me kalimin e kohës.

shënimet:

1 Pjesa më e madhe e këtij artikulli është marrë nga hyrja në Feth el-Bari nga Ahmed Ibën Haxher, Hadi el-Sari (Rijad, Dar el-Ifta), vol 1, faqe 477-493. Lexuesi i interesuar mund të shikojë gjithashtu edhe Taki el-Din el-Mundheri, El-Imam el-Buhari: Imam el-Huffadh ue el-Muhadithin (Damask: Dar el-Kalem, 1988), Abdul Geni Abdul Halik, El-Imam el-Buhari ue Sahihuhu (Xhidah: Dar el-Manara, 1985).

2 Imad el-Din Ibën Kethir, el-Bidaja uel Nihaja (beirut: Dar el-Kutub el-Ilmijah, 1965), vol 11, faqe 25.

3 Në të njëjtën kohë, emri i Ahmedit mund të gjendet vetëm dy herë në Sahih el-Buhari. Arsyeja për këtë, siç Ibën Haxheri e ka

shpjeguar, është që në udhëtimet e para të el-Buharit ai ishte i aftë të takohej direkt me mësuesit e Ahmedit dhe t'i merrte hadithet direkt nga ata. Në udhëtimet e para të el-Buharit në Bagdad, pasi Ahmedi u përball me inkuizionin ndaj tij, Ahmedi nuk ishte më i preokupuar me transmetimin e hadithit dhe si rezultat el-Buhari nuk kishte mundësinë për të marrë hadithe të shumta nga ai. Kjo është pse, në Sahih el-Buhari, el-Buhari shpesh regjistroi hadithet nga Ali Ibën Medini por jo nga kolegu i Aliut Ahmed Ibën Hanbel. Shiko Ahmed Ibën Haxher, Feth El-Bari (Rijad: dar el-Ifta), vol 9, faqe 132.

4 Ibën Haxher, Hadi el-Sari, faqe 479.

5 Kjo është ku ai i fsheh identitetet e transmetuesve duke përdorur pseudonimet e tyre që shumë njerëz nuk i njohin me ato.

6 Muhammed Abdul Rauf, Imam el-Buhari dhe el-Sahihu, faqe 16.

7 Uthmani, faqe 90.

8 El-Mudhehiri, faqe 55.

9 Abdul Mexhid Abdul Mexhid, el-Ixhtihihat el-Fikhija Ind Ashab el-Harith (1979), faqe 641, faqe 577-580, gjithashtu shiko faqe 598-640.

10 Shiko Han, vol 7 faqe 340-344 dhe 349.

11 Han, përkthimin e tij, vol 2 faqe 7. Shënim që el-Buhari ka më pak kritika ndaj ehl el-rai sesa mësuesi i tij Ibën Ebu Shejbah. Kjo është për shkak se disa nga kritikët e Ebu Shejba-s nuk janë të qarta dhe el-Buhari mbështeste opinionet e Ebu Hanifa-s në ato raste. Abdul Mexhid përfundon që el-Buhari ishte më i influencuar nga mësuesi i tij Ibën Rahauai sesa nga mësuesi i tij Ibën Ebu Shejbah. Abdul Mexhid, faqe 580.

12 Nuk duhet ngatërruar me Muhammed Ibën Jahja el-Dhuhlin të cilin el-Buhari e la në Nisabur.

13 El-Buhari bëri një dua: "O Allah, jepi atyre, fëmijëve të tyre dhe familjeve të tyre çfarë patën qëllim të bënin me mua". Ibën Kethiri e përshkruan sesi Allahu i është përgjigjur duasë së tij në el-Bidaja uel Nihaja.

Marrë nga: Islaam. net
Përktheu: Ammar Ardit Kraja

Tema: Namazi i xhumasë

Numri: 658

Data: 10.03.2001

P-329: A lejohet urimi i Bajramit? Si dhe a ka ndonjë fjali të caktuar për të?

Përgjigje: Urimi i Bajramit është i lejuar dhe nuk ka ndonjë fjali të caktuar për të. Ashtu si e përdorin njerëzit është e lejuar, përderisa nuk bie në mëkat.

P-331: A lejohet të falet Bajrami në më shumë se një vend në një qytet? Na jepni fetva, All-llahu ju shpërbleftë?

Përgjigje: Nëse kjo bëhet për shkak nevojë, s'prishë gjë, ashtu sikurse ndodhë nevoja për namazin e xhumasë.

All-llahu, subhanehu ue teala, ka thënë: “Nuk ju obligoi në fé me ndonjë vështirësi”. (el-Haxhxh 78).

Sikur ta ndalonim këtë, do t'i privonim shumë njerëz nga namazi i xhumasë dhe Bajramit.

Shembull i nevojës për namazin e bajramit është kur një qytet është i gjërë dhe ardhja e njerëzve prej një ane në tjetrën është mundim.

Ndërsa, nëse nuk ka nevojë, atëherë falet vetëm në një vend.

P-333: Në disa qytete, para namazit të bajramit, imami merr mikrofonin dhe këndon tekbire, e me të sëbashku edhe xhemati?

Përgjigje: Kjo formë, që e përmendi pyetësi, nuk ekziston në traditën e Resulull-llahut, sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem, dhe të shokëve të tij.

Sunet është që secili të thojë tekbire në vete.

P-334: Kur fillon koha e tekbiereve të Bajramit? Dhe si thuhet?

Përgjigje: Tekbiri i ditës së bajramit fillon me perëndimin e diellit të ditës së fundit të Ramazanit e deri sa të vijë imami për të falur namazin e bajramit.

Ato thuhet kështu: All-llahu Ekber, All-llahu Ekber, La ilahe il-lall-llahu, uAll-llahu Ekber, All-llahu Ekber ue lil-lahil hamd.

Ose thotë: All-llahu Ekber, All-llahu Ekber, All-llahu Ekber, La ilahe il-lall-llahu vAll-llahu Ekber, All-llahu Ekber, All-llahu Ekber ve lil-lahil hamd.

Pra, ose të thotë tre herë All-llahu Ekber ose dy herë, që të dyjat lejohen.

Kjo ceremoni duhet të bëhet dukuri, ashtu që burrat duhet të ngritin zërin duke e thënë atë nëpër tregje, xhami dhe shtëpi. Ndërsa, për gratë, më mirë është që ta thonë me zë të ulët.

Muhammed bin Salih el-Uthejmin

Marrë nga libri: Fetva rreth shtyllave të Islamit

Nata e Kadrit

Lejletul kadër (nata e kadrit) është nata më e bekuar. Një person i cili e humb atë me të vërtetë ka humbur një sasi të madhe të mire. Nëse një besimtar është shumë i zellshëm për t'ju bindur Allahut dhe për të shtuar veprat e mira në regjistrin e tij, ai duhet të përpiqet që të takohet me këtë natë dhe ta kalojë atë në adhurim dhe në bindje (ndaj Allahut). Nëse kjo do t'i pranohet atij të gjitha gjynahet e mëparshme do t'i falen.

Duke falur namaz nate (kijam ul lej)

Është e rekomanduar për të bërë një namaz nate të gjatë gjatë netëve në të cilat mund të qëllojë Nata e Kadrit. Kjo tregohet në shumë hadithe, si mëposhtë:

Ebu Dher, radijallahu anhu, transmeton: "Ne agjërnuam me të dërguarin e Allahut, salallahu alejhi ve sel-lem, në Ramazan. Ai nuk na udhëhoqi në falje aspak deri kur kur kishin mbetur shtatë netë të Ramazanit. Atëherë ai u ngrit me ne (për tu falur) derisa një e treta e natës kishte kaluar. Ai nuk u fal me ne në ditën e gjashtë. Në natën e pestë, ai u fal me ne derisa gjysma e natës kaloi. Kështu ne i thamë: "O i dërguar i Allahut! Ai nuk do të falesh me ne tërë natën?" Ai u përgjigj: "Kushdo që qëndron (në kijam) në Natën e Kadrit me Imamin derisa (imami) ta përfundojë faljen, është e regjistruar për të që ai është falur tërë natën..." [Transmetuar nga Ibën Ebi Shejbe, Ebu Davud, El-Tirmidhi (i cili e ka bërë autentik), en-Nesai, Ibën Maxhe, et-Tahavi (në Sherh Ma'an il-Athar,

Ibën Nasr, el-Ferjabi dhe el-Bejhaki. Zinxhiri i tyre është i saktë]

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, ka transmetuar që i dërguari i Allahut ka thënë: "Kushdo që qëndron (në kijam) në Natën e Kadrit (dhe nëse i bëhet e mundshme atij) nga besimi i tij dhe shpresa (për shpërblimin e Allahut) do t'i falen të gjitha gjynahet e mëparshme". [El-Buhari dhe Muslimi, me shtesë "dhe nëse i bëhet e mundshme atij" është e regjistruar nga Ahmedi nga një transmetim i Ubade Bin es-Samit, nënkupton që është e lejuar për të qënë midis adhuruesve të sinqertë gjatë kësaj nate të bekuar]

Bërja e duave

Është gjithashtu e rekomanduar të bëhen dua të gjata gjatë këtij muaji. Aisha, radijallahu anha, ka transmetuar që ajo e ka pyetur të dërguarin e Allahut, salallahu alejhi ve sel-lem: "O i dërguari i Allahut! Nëse unë ta di se cila është nata e Kadrit, çfarë duhet të them gjatë saj?"

"O Allah! Ti je falës dhe ti e do faljen. Kështu më fal". [I transmetuar nga Ahmedi, Ibën Maxhe, dhe et-Tirmidhi]

Shmagja nga kënaqësitë e kësaj bote për hir të adhurimit

Është e rekomanduar për të shpenzuar më tepër kohë në adhurim gjatë netëve në të cilat Lejletul Kadër (nata e kadrit) është e mundshme të bjerë. Kjo thirrje për shamngjen e shumë dëshirave të kësaj bote bëhet në mënyrë që të sigurohet kohë dhe

mendime vetëm për Allahun. Aisha, radijallahu anha, ka thënë: “Kur dhjetë ditët e fundit (të Ramazanit) fillonin, Pejgamberi, salallahu alejhi ve sel-lem, do ta shtrëgonte izarin e tij (ai qëndronte larg nga gratë e tij në mënyrë që të kishte më shumë kohë për adhurim), e kalonte tërë natën zgjuar (duke

u falur) dhe zgjonte familjen e tij”. [El-Buhari dhe Muslimi]

Dhe ajo, radijallahu anha, gjithashtu ka thënë: “I dërguari i Allahut, salallahu alejhi ve sel-lem, e shtonte adhurimin më shumë në dhjetë ditën e fundit sesa në ditët e tjera”. [Muslimi]

Shejh Muhammed Nasiruddin Albani
Materiali është i përmbledhur nga: Muhammed Xhibali
Marrë nga: islaam.com
Përktheu: Ammar Ardit Kraja

Libri - Katërdhjet hadithe mbi moralin

16. Përdëllimi

Aishja, radijall-llahu anha, thotë: Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, thotë: "Allahu është Përdëllimtarë (er-Refik) dhe e don përdëllimin (er-rifk), jep për përdëllimin atë që nuk e jep për egërsinë dhe atë që nuk jep për asgjë tjetër". (trans. Muslim)

Allahu, subhanheu ve teala, thotë: "Ti (Muhammed) merre të lehtë, urdhëro për të mirë dhe hiq prej të padijshmëve". (A'raf-199)

Nga hadithi i lartëpërmenduar mësojmë vlerën e përdëllimit, butësisë dhe nxitjen për t'u stolisur me këtë virtut, siç kuptojmë qortimin e egërsisë dhe se përdëllimi është shkak i çdo mirësie.

Kuptimi i pjesës së hadithit "jep për përdëllimin atë që nuk e jep për egërsinë" është: së bashku me përdëllimin rezultojnë vepra të cilat nuk vijnë me të kundërtën e tij (përdëllimit). Disa mendojnë se kuptimi është: Allahu shpërblen përdëllimin me atë që nuk shpërblen cilësitë tjera. Hafidh ibën Haxheri e konsideron mendimin e parë më të saktë derisa Neveviu saktëson mendimin e parë.

Muslimani duhet që të stoliset me këtë virtut të lartë, sepse Allahu, subhanheu ve teala, e don këtë virtut dhe e ka bërë shkak për shumë mirësi. Ai i cili privohet nga ky virtut në realitet është privuar nga mirësia, Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, thotë: "Kush privohet nga përdëllimi është privuar nga mirësia". (trans. Muslim)

Çdo gjë është e bukur nëse aty ka përdëllim dhe çdo gjë është e shëmtuar nëse nuk ka përdëllim, Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, thotë: "Përdëllimi nëse është në një gjë ajo është e bukur e nëse hiqet nga ajo atëherë shëmtohet". Ai i cili e ka këtë cilësi nuk hyn në zjarr, Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, thotë: "a doni t'ju tregoj për atë që është i ndaluar për zjarrin dhe zjarri është i ndaluar për të? Çdonjëri i cili është i afërt, i butë dhe i lehtë për njerëzit". (trans. Tirmidhi)

Përdëllimi nuk kërkohet vetëm ndërmjet njerëzve porse Islami thërret që të jemi të butë edhe me kafshët, siç thotë Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, "Allahu, subhanheu ve teala, e ka obliguar mirësinë për çdo gjë, kur të vritni lehtësoni vrasjen, kur të therrni lehtësoni therjen, mpreheni thikat dhe rehatoni kafshën" (trans. Muslim)

Transmetohet se një beduin hyri në xhami e Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte ulur. Beduini bëri një lutje: o Zot! Më fal mua dhe Muhamedin dhe mos e fal askënd tjetër përpos neve! Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, qeshi dhe tha: e ngushtove të gjërën. Më pas beduini shkoi në një kënd të xhamisë dhe përmjerri. Një kohë më vonë pasi që beduini kishte kuptuar gabimin tha: kur më pa Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, m'u afrua, nuk më qortoi as që më shau por më tha: kjo është xhami dhe nuk përmirret në të, është ndërtuar për t'u përmenduar Allahu dhe për t'u falur. Më pas Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi

ve sel-lem, urdhëroi që të hidhet një enë me ujë për të pastruar vendin." (trans. Ibën Maxhe)
Enesi, radijall-llahu anhu, thotë se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, shkoi te gratë e tij të cilave iu printe gjatë udhëtimit i quajtur Enshexhe. Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: mjer për ty o Enshexhe, me qelqin sillu me kujdes"

Ahmed Muadh Hakkij

Përktheu: Agim Bekiri

(pjesë nga libri: katërdhjet hadithe mbi moralin)